

การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)

วิทยานิพนธ์
ของ
ธัชฌา อ่อนบึง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)

วิทยานิพนธ์
ของ
ธัชณา อ่อนบึง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา
ตุลาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวธิษณา อ่อนบึง แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

(รศ.สมนึก ภัททิยธนี)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำคณะ)

.....

(ผศ.ดร.ชูศักดิ์ สุทธิสา)

กรรมการ

(ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)

.....

(รศ.ดร.สุภาพ บุญไชย)

กรรมการ

(กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์)

.....

(ผศ.ดร.กนกพร ทองสอดแสง)

กรรมการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

(รศ.ดร.ประวิต เอรารธรรม์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....

(รศ.เทียนศักดิ์ เมฆพรรณโอภาส)

ผู้รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 29 เดือน ต.ค. พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูพักตร์ สุทธิสา ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ทองสอดแสง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณา ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชา จันทักต์ อาจารย์จตุพร พงศ์พีระ อาจารย์สัญญาทิภา ดวงจิตสิริ และอาจารย์เกิดศิริ ทองนวล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย และให้ แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา ตลอดจนอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคามทุกท่าน อาจารย์ปรัชพร ศิริเชษฐ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี ตลอดจนขอขอบคุณนิสิต และบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ปีการศึกษา 2547 - 2553 คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำ การตอบ แบบสอบถาม และสละเวลาให้สัมภาษณ์แก่ผู้วิจัยด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อทรงศักดิ์ อ่อนบึง คุณแม่อัมพร อ่อนบึง และขอบคุณญาติ พี่น้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่า และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ ในการศึกษาครั้งนี้

ธิชณา อ่อนบึง

ชื่อเรื่อง	การประเมินการใช้หลักสูตร การศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)
ผู้วิจัย	นางสาววิษณา อ่อนบึง
กรรมการควบคุม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูพัทธ์ สุทธิสา รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย
ปริญญา	กศ.ม. สาขาวิชา การวิจัยการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การประเมินการใช้หลักสูตรเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประเมินการใช้หลักสูตร การศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Model) รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 15 คน นิสิตที่เข้าเรียนสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – 2553 จำนวน 115 คน บัณฑิตที่จบการศึกษาในสาขาวิชาสังคมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 - 2548 จำนวน 90 คน ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจำนวน 90 คน และผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 400 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตร การศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 5 ฉบับ เป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ฉบับที่ 1 ใช้สอบถาม อาจารย์ผู้สอน จำนวน 50 ข้อ ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามนิสิต จำนวน 57 ข้อ ฉบับที่ 3 ใช้สอบถามบัณฑิต จำนวน 58 ข้อ ฉบับที่ 4 ใช้สอบถามผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 31 ข้อ และฉบับที่ 5 ใช้สอบถามผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 31 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .25 - .96 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตั้งแต่ .77 - .95 แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง จำนวน 5 ฉบับ ฉบับที่ 1 ใช้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน จำนวน 6 ข้อ ฉบับที่ 2 ใช้สัมภาษณ์นิสิต จำนวน 6 ข้อ ฉบับที่ 3 ใช้สัมภาษณ์บัณฑิต จำนวน 11 ข้อ ฉบับที่ 4 ใช้สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 8 ข้อ และฉบับที่ 5 ใช้สอบถามผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 8 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ด้านบริบท อาจารย์ผู้สอน นิสิต และบัณฑิต มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก มีความสอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคมปัจจุบัน เหมาะสมกับระดับการศึกษา มีเนื้อหาวิชาที่ร่วมสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในงานที่ตนรับผิดชอบและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

1.2 ด้านปัจจัยป้อน นิสิต และบัณฑิต มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในด้านคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีเพียงความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนเท่านั้นที่อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านกระบวนการ อาจารย์ผู้สอน นิสิต และบัณฑิต มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และจำแนกแต่ละประเด็นปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร

1.4 ด้านผลผลิต ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานของบัณฑิต มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน โดยทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิตนั้น บัณฑิตมีความรู้ความสามารถเพียงพอ เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรม และยึดถือหลักจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

2. จากผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 55 คน พบว่า

2.1 อาจารย์ผู้สอน เห็นว่าหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจะมีการปรับปรุง การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุก 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ปรับปรุง พัฒนาให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน และสิ่งที่ควรเป็นภาพลักษณ์ของสาขาวิชานี้คือ ความรอบรู้ความทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

2.2 นิสิต และ บัณฑิต มีความภาคภูมิใจมากที่ได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้ เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ สามารถถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ นิสิตได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังปลูกฝังให้รู้จักความรักความสามัคคีในหมู่คณะ และศรัทธาในวิชาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่นิสิตให้การชื่นชม และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าหลักสูตรนี้ควรมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชาเพื่อคอยดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต

2.3 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประพฤติปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ และเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อยากให้คณะศึกษาศาสตร์ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางการศึกษา ให้ครูรุ่นใหม่มีความแตกต่างอย่างโดดเด่นจากครูรุ่นเดิม ผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญคือเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

โดยสรุป หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ แต่ผู้เกี่ยวข้องควรหาทางพัฒนาให้หลักสูตรนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงขึ้นไปอีกเพื่อความสอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และความเป็นเลิศทางวิชาการต่อไป

TITLE The Curriculum Evaluation in Bachelor of Education in Social Studies, Faculty of Education, Mahasarakham University. (New curriculum BE 2547).

AUTHUR Tissana Ornbueng

ADVISORS Asst. Prof. Dr. Chupug Suttisa and
Assoc. Prof. Dr. Suparb Boonchai

DEGREE M.Ed. **MAJOR** Educational Research

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2013

ABSTRACT

The purpose of this study was to evaluate curriculum for the Bachelor of Education in Social Studies, Faculty of Education, Mahasarakham University. (New curriculum BE 2547) by using CIPP Model in terms of context, input, process and product. The samples were 15 instructors, 115 students who studying in 2549 – 2553, 90 graduates of Bachelor of Education in Social Studies from Mahasarakham University who graduated in 2547 - 2548, 90 graduates' employers and 90 graduates' colleagues, obtained by using Stratified Random Sampling. There were two research instruments used in this study: 1) 5- five-rating scale questionnaires, and 2) 5 structured interviews. The data were statistically analyzed by percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study were as follows:

1. Questionnaire respondents

1.1 Context: instructors, students, and graduates agreed with the context as a whole and in each aspect in the objectives of the curriculum, the curriculum structure, and the curriculum contents at a more appropriate level. These are consistent with the needs of the students and the state of society in currently, appropriate to the level of education, and can be utilized in their work and as a basis for further study at a higher level.

1.2 Input: the overall evaluation of the students' qualifications, the instructors' qualifications, and facilities provided media, textbooks and building show at a more appropriate level. In addition, the overall evaluation by students and graduates regarding facilities provided, media, textbooks and building shows a good level of appropriateness whereas a moderate level of appropriateness is shown by instructors.

1.3 Process: instructors, students, and graduates agreed with the process as a whole was at a more appropriate level. Consideration in each aspect of the instructional management, the instructional assessment and evaluation, and curriculum management was at a high level.

1.4 Product: the overall evaluation and in each aspect show at a more appropriate level. Graduates' employers and graduates' colleagues agreed with the product of the knowledge, competency, working skills, ethics, moral, attitude toward working, personality, and human relation shows a good level of appropriateness.

2. Structured interviews of 55 people found that.

2.1 The instructors agree with the Curriculum in Bachelor of Education in Social Studies in a good appropriate level, they had another suggestion that should be develop this curriculum every five year, to keep up innovations for changing world update, and continuous self-development.

2.2 Students and graduates are proud to have been able to study this course, because instructors have expertise and more the ability to transfer knowledge widely, to cultivate morality, professional ethics to the students as well, to promote unity and friendship for all. They had another suggestion that this curriculum should have an expert teachers for caring and counseling to students because the interaction between students, faculty, and professionals, and fosters lifelong.

2.3 Graduates' employers and graduates' colleagues agreed with the graduates is a person of quality, have more knowledge and ability to behave appropriately on the role and functions, and is involved in the development of the organization to progress even more. They had another suggestion that the faculty of Education should be produced the graduates with quality and differs markedly from the original master, and have academic and critical morality is a matter of professional ethics to be a major force in developing countries.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร	8
ความหมายของหลักสูตร	8
องค์ประกอบของหลักสูตร	10
สาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)	14
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร	22
ความหมายของการประเมิน	22
ความหมายของการประเมินหลักสูตร	24
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร	25
รูปแบบการประเมินหลักสูตร	26
เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
งานวิจัยในประเทศ	34
งานวิจัยต่างประเทศ	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
วิธีการสร้างเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	55

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
ความมุ่งหมายของการวิจัย	90
สรุปผล	90
อภิปรายผล	104
ข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	161
ประวัติย่อของผู้วิจัย	167

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายวิชาในหลักสูตร	16
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความมุ่งหมายของการวิจัย	50
4 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความมุ่งหมายของการวิจัย แหล่งข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
5 ข้อมูลพื้นฐานอาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	58
6 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	59
7 ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	60
8 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	61
9 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	62
10 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร	63
11 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร	64
12 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา ด้านบริหาร	66
13 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน	68
14 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน	69
15 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน	71
16 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ	72
17 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ	74
18 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ	75
19 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต	77
20 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต	79

21	ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับอาจารย์ผู้สอน	162
22	ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับนิสิต	163
23	ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับบัณฑิต	164
24	ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต	165
25	ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับผู้ร่วมงานของบัณฑิต	166

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร	11
2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์	27
3 โครงสร้างรูปแบบจำลองในการประเมินผล สตก (Stake Model)	28
4 โครงสร้างรูปแบบจำลองการประเมินของพรวิศ (Provus)	31
5 การประเมินด้วยรูปแบบ เหมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป (CIPP Model)	32

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น อาศัยปัจจัยหลายประการมาช่วย เพื่อให้ทำให้ผลการพัฒนาก้าวหน้ารวดเร็วขึ้น สิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณา เป็นประการแรกคือ การวางรากฐานทางการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดี ซึ่งจะทำให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 1) และการศึกษาจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้จะต้องมีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ถ่ายทอดเจตนารมณ์หรือเป้าประสงค์ของการศึกษาแห่งชาติลงสู่การปฏิบัติ ถ้าปราศจากหลักสูตรแล้วการศึกษาย่อมดำเนินไปไม่ได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าหลักสูตรคือหัวใจของการศึกษา (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. 2542 : 118) สถาบันการศึกษาทุกแห่งจึงใช้หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนด้วยการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้ แต่อย่างไรก็ตามสถาบันการศึกษาทุกแห่งจะต้องคำนึงว่า ไม่มีหลักสูตรใดที่จัดไว้ได้อย่างสมบูรณ์โดยไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลง เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปย่อมต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น (อึ้ง บัณฑิต. 2532 : 192) ซึ่งการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกล่าวถึงหลักสูตรควบคู่กันไปเสมอ เพราะว่าหลักสูตรเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539 : 1) และหลักสูตรควรจะได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม (มนตรี อนันตรักษ์. 2537 : 47) ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาเปลี่ยนแปลงทันต่อวิวัฒนาการของเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ เป็นการผลิตผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จะต้องมีการประเมินผล เพื่อจะได้ทราบว่าสิ่งที่มีอยู่แล้วสิ่งใดที่จะต้องคงไว้ สิ่งใดที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเพื่อวัดประสิทธิภาพของผลผลิต คือ ผู้เรียนนั่นเอง (วิชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529 : 75-68)

การพัฒนาหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงโครงสร้าง เนื้อหา หรือกระบวนการ จะกระทำได้ดีต่อเมื่อมีการประเมินหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินใจวางเค้าโครงรูปแบบของระบบหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเพื่อวัดประสิทธิภาพของผลผลิต ซึ่งก็คือ ผู้เรียน การประเมินผลหลักสูตรควรจะดำเนินการและกระทำอยู่เสมอสำหรับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดีที่สุด (สันต์ ธรรมบำรุง. 2540 : 10) เมื่อเป็นเช่นนี้การประเมินหลักสูตรเป็นระยะๆ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผลจากการประเมินหลักสูตรจึงเป็นข้อมูลในการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าหลักสูตร โดยใช้ผลการตรวจสอบข้อมูลจากการวัดแ่งมุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมิน นำมาพิจารณาร่วมกันและสรุปได้ว่า คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีคุณภาพได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้การประเมินผลหลักสูตรยังชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่มีอยู่

แล้วสิ่งใดที่จะต้องคงไว้ สิ่งใดที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการประเมินหลักสูตรเพื่อการพัฒนาต่อไป

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นระดับการศึกษาที่มีความสำคัญของประเทศ เพราะบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาจากระดับนี้จะต้องเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศ หากการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีกระบวนการผลิตที่ดี ก็ย่อมได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาคมโลก ในโลกแห่งการเรียนรู้จะต้องมีการสานสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับสังคมข่าวสาร ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างทักษะในการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจได้ด้วยตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่จะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประชาธิปไตย นักศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นจะต้องศึกษาอบรมในหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับกระบวนการและเทคโนโลยีใหม่ได้ดียิ่ง เต็มไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนฝึกฝนในการเรียนรู้ตลอดชีวิตไปพร้อมด้วยกัน (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2543 : 2) ดังนั้นหลักสูตรในระดับ อุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการติดตาม พัฒนาและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 2)

หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ที่ได้เปิดใช้ทำการสอนมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยมีปรัชญา คือ ประสพการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางการศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นประสพการณ์ที่พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถถ่ายทอดความรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือ 1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา 2) มีความรู้ ทักษะเจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู 3) มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้มีแนวทางในการประกอบอาชีพหลักคือ ครูสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2547 : 1) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ เมื่อสังครอบด้านรวมถึงหน่วยงานที่รองรับการทำงานของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ใช้ผลิตบัณฑิต ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2547 จนถึงปัจจุบัน รวมระยะเวลาดำเนินการ 7 ปี และปรากฏว่ายังไม่มีการประเมินการใช้หลักสูตรนี้อย่างจริงจัง จึงเหมาะสมที่จะได้รับการประเมินการใช้หลักสูตร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินการใช้หลักสูตรนี้เพื่อตรวจสอบดูว่า การใช้หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ มีคุณภาพเพียงใด สามารถผลิตบัณฑิตให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและสังคมมากน้อยเพียงใด อีกทั้งยังเป็นการประเมินเพื่อให้หลักสูตรมีความคล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมประเทศชาติ และการพัฒนาของประชาคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 72) และเพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับกรอบทิศทางของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551-2554) ที่ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มุ่งตอบสนองผู้เรียนในวัยเรียน

วัยทำงาน และวัยสูงอายุ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศ ในกระแสโลกาภิวัตน์ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 30)

รูปแบบการประเมินมีหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) เป็นการประเมินโดยยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลักคือ เป็นการตรวจสอบว่า เมื่อดำเนินการไปแล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงไร รูปแบบของสเทก (Stake) เป็นแนวทางการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายที่พยายามอธิบาย และตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมทางการศึกษา โดยอาศัยกระบวนการศึกษาอย่างเป็นปรนัยและอัตนัย ผู้ประเมินต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตีความ พรรณนาประเมิน รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้มา สำหรับการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกการประเมินแบบ CIPP (CIPP Model) ของ Stufflebeam ซึ่งหลักการประเมินด้วยรูปแบบ การประเมิน CIPP นี้ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ โดยผู้ประเมินจะมีบทบาทในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลการประเมินไปประกอบการตัดสินใจ (เชาว์ อินโย. 2553 : 127) นอกจากนี้ยังเป็นการประเมินหลักสูตรที่เป็นการประเมินทั้งระบบ โดยการประเมินสภาพข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ให้ความสำคัญมากที่สุด การประเมินหลักสูตรด้วยรูปแบบ CIPP นี้ จะเริ่มตั้งแต่ด้านบริบท ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านปัจจัยป้อน ประกอบด้วยคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร และด้านผลผลิตประกอบด้วย ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต คือ ความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงาน ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการใช้หลักสูตร สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) โดยใช้การประเมินแบบ CIPP (CIPP Model) ของ Stufflebeam ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องจากหลายฝ่าย ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2549 - 2553 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2547-2548 ตลอดจนผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2547-2548 เพื่อที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อนำข้อมูลที่ค้นพบเสนอแนะต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารระดับสูง นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการใช้หลักสูตรและความสอดคล้องเหมาะสมของวัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

2. ประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมสนับสนุนต่อการดำเนินการตามหลักสูตรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

3. ประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ของการใช้หลักสูตร ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร

4. ประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลผลิตของการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต คือ ความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงาน ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต

ความสำคัญของการวิจัย

การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ดังนี้

1. เป็นข้อเสนอแนะให้กับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่สะท้อนให้เห็นผลของการใช้หลักสูตร และสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นยิ่งขึ้น

2. เป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นนิสัย และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว เกิดความตระหนักเห็นคุณค่า และมุ่งมั่นในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกได้ดังนี้

1.1 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 25 คน

1.2 นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2549-2553 จำนวน 183 คน

1.3 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 150 คน ประกอบด้วย บัณฑิตที่จบการศึกษาตามปีการศึกษาดังต่อไปนี้

1.3.1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 71 คน

1.3.2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 79 คน

1.4 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 150 คน

1.5 ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 150 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 658 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกได้ดังนี้

2.1 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 15 คน

2.2 นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 115 คน

2.3 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 90 คน แยกตามปีการศึกษา ดังนี้

2.3.1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 43 คน

2.3.2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 47 คน

2.4 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 90 คน

2.5 เพื่อนร่วมงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 90 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประเมินการใช้หลักสูตรสังคมศึกษา หมายถึง กระบวนการในการหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลและการใช้ข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในเรื่องของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร เพื่อนร่วมงานของบัณฑิต และ ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน

1.1 ด้านบริบท (Context) หมายถึง ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรประกอบด้วย

1.1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หมายถึง กรอบการดำเนินงานหลักที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.1.2 โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ได้แก่ โครงสร้างของหมวดวิชา กลุ่มวิชาและรายวิชาของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.2 ด้านปัจจัยป้อน (Input) หมายถึง ตัวป้อนหรือทรัพยากรที่จะนำไปใช้ในหลักสูตรประกอบด้วย

1.2.1 คุณลักษณะของผู้เรียน หมายถึง คุณสมบัติที่พึงปรารถนาของผู้ที่เข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.2.2 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ความรู้ความสามารถทางวิชาการ คุณวุฒิและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.2.3 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุการศึกษา ตำราเรียน และสถานที่เรียนที่เป็นองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) หมายถึง ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วย

1.3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น เทคนิคการสอน การใช้สื่อการสอนที่อาจารย์นำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.3.2 การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการดำเนินการในการพิจารณาตัดสินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตตามจุดประสงค์ในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับการศึกษาในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.4 ด้านผลผลิต (Product) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต คือ ความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงาน ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต

2. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอน นิสิตสาขาสังคมศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 25 คน

3. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2549-2553

4. บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2547-2548

5. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารหรือควบคุมดูแลรับผิดชอบการทำงานในหน้าที่ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2547-2548

6. ผู้ร่วมงานของบัณฑิต หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ร่วมกับบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2547-2548

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรียงตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
2. สาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
 - 3.1 ความหมายของการประเมิน
 - 3.2 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 3.3 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 3.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตร
 - 3.5 เกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร

ธำรง บัวศรี (2532 : 64) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทางการศึกษาที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกฝน อบรมต่าง ๆ อย่างดีที่สุด จนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของตนเองอย่างมีความสุข สามารถประกอบอาชีพได้ตามปรารถนา

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 16) ได้ให้นิยามของหลักสูตรในลักษณะดังนี้

 1. หลักสูตร คือ สิ่ง que สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่ได้จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว
 2. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียน ซึ่งได้วางแผนไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ
 3. หลักสูตรเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน
 4. หลักสูตรประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำ ได้รับรู้และได้ตอบสนองต่อการแนะแนวแก่เด็กในโรงเรียน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 40) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการ และการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น มีกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีผลผลิต (output) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536 : 11) ได้ระบุว่า หลักสูตร คือ การกระทำ อย่างมีระบบ เพื่อที่จะได้มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน เพราะฉะนั้นหลักสูตรจึงประกอบไปด้วย ประสพการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโรงเรียนนั้น ๆ อย่างไรก็ตามหลักสูตรเป็นเพียง ส่วนหนึ่งเท่านั้นที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 15) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง

1. รายการที่โรงเรียนกำหนดสอนรวมทั้งวัสดุหลักสูตรอื่น ๆ

2. รายวิชาที่สอนให้กับเด็ก

3. รายวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน

4. การวางแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียนจัดเสนอแนะขึ้น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 9) กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายตั้งแต่ที่เป็นรูปธรรม จนถึงนามธรรม ดังนี้ หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาส การเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน หลักสูตร คือ จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน

สงบ ลักษณะ (2540 : 41) กล่าวว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดไว้ อย่างเป็นระเบียบที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และ คุณสมบัติอันเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สนอง ศิริกุลวัฒนา และรุจิร พุทธร (2540 : 115) ได้ให้ความหมายไว้ว่าหลักสูตร คือ ประสบการณ์ทุกอย่างทั้งในและนอกห้องเรียนที่โรงเรียนตั้งใจจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปในทางที่พึงปรารถนา ซึ่งเรียกว่า “การเรียนรู้” หลักสูตรจึงหมายความรวมถึงกิจกรรม ทุกอย่างทั้งโรงเรียนจัดขึ้นไม่ว่าสถานที่ใดหรือเวลาใดก็ตามเพื่อนักเรียน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542 : 44) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัด ให้กับผู้เรียน โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน โดยกำหนดไว้ในเอกสารเพื่อเป็นแม่บทใน การจัดการเรียนการสอนตามระดับชั้น

กาญจนา คุณารักษ์ (2543 : 38) กล่าวว่า หลักสูตร คือ โครงการหรือแผน หรือ ข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการ เรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ โดยส่งเสริมให้เอ็กต์บุคคล ไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รู้จักตนเองมีชีวิตอยู่ในโรงเรียนในสังคม และในโลกอย่างมีความสุข

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544 : 39) กล่าวว่า หลักสูตรคือ มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม

Taba (1962 : 9) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดหมายไว้

Posner (1972 : 5) วิเคราะห์ความหมายของหลักสูตรและสรุปว่า หลักสูตรมีความหมายเชิงคาดหวังผลที่เกิดขึ้น ซึ่งการคาดหวังนั้นเป็นสิ่งเกิดก่อนสอน

Good (1973 : 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรศิลปศึกษา เป็นต้น
2. หลักสูตร คือ คำโคจรทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอนซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้มีความรู้จนจบชั้นเรียน หรือได้รับประกาศนียบัตรเพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป
3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถาบัน

Saylor และ Alexander (1974 : 3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรหมายถึง ความพยายามทั้งหมดของโรงเรียนในการที่จะก่อให้เกิดผล การเรียนที่โรงเรียนพึงปรารถนา ทั้งในสถานการณ์ภายในและภายนอกโรงเรียน

Oliva (1982 : 10) หลักสูตร ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ ลำดับรายวิชาโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียนที่จำต้องศึกษาและอาจเกิดขึ้นในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนก็ได้แต่ควบคุมโดยบุคลากรของโรงเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ความรู้ ประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน อันประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระ สื่อและวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม

2. องค์ประกอบของหลักสูตร

วิชัย แหวนเพชร (2530 : 70-71) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่

1. ความมุ่งหมาย (Curriculum Objectives) เป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร ว่าเมื่อผู้เรียนผ่านประสบการณ์แล้วผู้เรียนจะเกิดอะไร การกำหนดความมุ่งหมายต้องให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และคำนึงถึงการพัฒนาของผู้เรียนด้วย

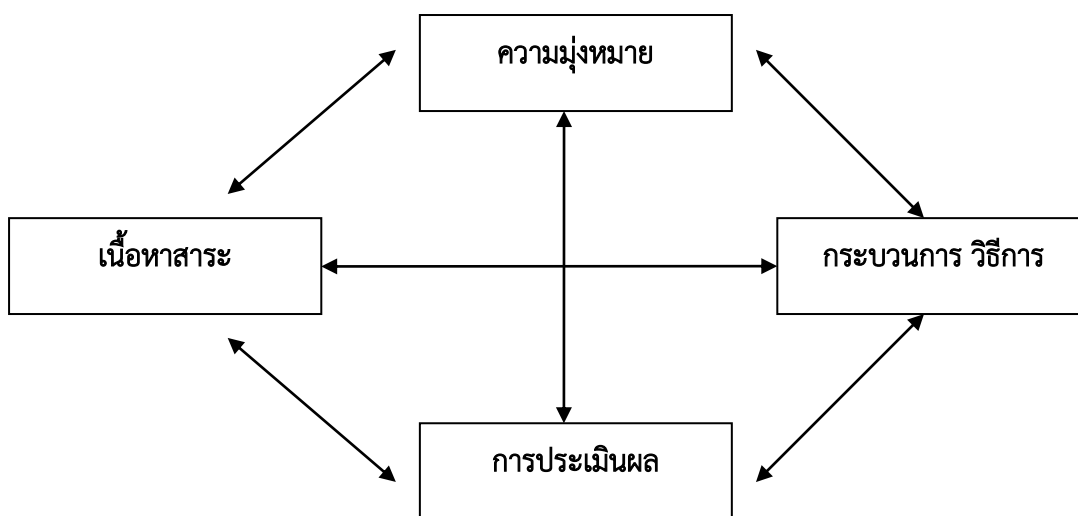
2. เนื้อหา (Curriculum Content) เป็นส่วนที่ได้เลือกสรรเนื้อหาสาระความรู้ ประสบการณ์มาจัดรวมเรียงลำดับเมื่อผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ แล้วพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

3. กระบวนการเรียนและการบริหาร (Method and Organization) เป็นส่วนที่ว่าด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน การนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับวัย และเนื้อหา รวมทั้งการจัดและบริหารหลักสูตรด้วย ซึ่งจะทำให้หลักสูตรใช้ได้สัมฤทธิ์ผล

4. การประเมินผล (Evaluation) หลักสูตรต้องมีการประเมินผล เพราะทำให้ทราบว่า ประสิทธิภาพของการเรียนหรือหลักสูตรนั้นเป็นอย่างไร ใช้ได้ผลหรือไม่ ซึ่งการประเมินผลนั้นต้องขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น ๆ ด้วย

องค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 4 ส่วนนี้ จะต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน ซึ่งความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านี้เป็นดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร

อึ้ง บัควรี (2532 : 7-8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน
6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนการสอน

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2532 : 1-2) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ส่วน แต่ละส่วนมีบทบาทในการกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาในหลักสูตร คือ การศึกษาทั่วไป (General Education) การศึกษาเฉพาะ (Spacialized Education) การศึกษาเลือกความสนใจ (Exploratory Education) และการศึกษาที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอื่น และทั้ง 4 ส่วนนี้มีบางส่วนที่ซ้อนกันอยู่ในลักษณะของวิชา หรือเนื้อหาวิชา และมีบางส่วนที่แยกเป็นอิสระจากกัน

สังัด อุทรานันท์ (2532 : 20) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรว่า ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ประกอบด้วย
 - 1.1 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งแยกเป็น
 - 1.1.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป
 - 1.1.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ
 - 1.2 เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ แยกออกเป็น
 - 1.2.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา
 - 1.2.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ
 - 1.2.3 การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
 - 1.2.4 ทักษะการปฏิบัติ
 - 1.2.5 เจตคติและค่านิยม
2. ส่วนประกอบอื่นที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตร ได้แก่
 - 2.1 เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
 - 2.2 การเสนอแนะแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 2.3 การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 : 50-52) กล่าวว่าหลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องประกอบด้วยส่วนประกอบต่าง ๆ ในที่นี้จัดเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายและจุดประสงค์

จุดมุ่งหมายเป็นสิ่งที่กำหนดกว้าง ๆ เน้นคุณลักษณะที่คาดหวังของผู้เรียน มักพบได้ในส่วนแรกของหลักสูตร อันเป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดโครงสร้างของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
 - 2.1 เนื้อหาสาระที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์แบ่งเป็น 5

ประเภท ดังนี้

- 2.1.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา
- 2.1.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ
- 2.1.3 การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
- 2.1.4 ทักษะทางกาย
- 2.1.5 เจตคติและค่านิยม

2.2 ประสบการณ์เป็นการกำหนดคุณลักษณะเจตคติ ค่านิยมอันพึงปรารถนาให้ผู้อื่นได้นำไปพิจารณาในการตัดสินใจสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน และชั้นเรียน

3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีการปรับปรุงตลอดเวลาของการใช้หลักสูตรต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ และมีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้คือ

- 3.1 การเตรียมครูผู้สอน
- 3.2 ผู้บริหารโรงเรียน

3.3 ครูผู้สอนต้องมีประสิทธิภาพ

4. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ค้นหาสาเหตุของสิ่งที่ไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งเป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางจะต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นกระบวนการ ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตร ช่วยทำให้จุดหมายและจุดประสงค์ระดับต่าง ๆ มีความกระจ่างชัดเพิ่มขึ้น เพราะคลุมเครือโดยไม่สามารถประเมินผลได้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล มีผลไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรและการสอนช่วยส่งเสริมการสอนในโรงเรียนให้ดีขึ้น ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลหลักสูตรจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกและใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเปลี่ยนหลักสูตรใหม่

กาญจนา คุณารักษ์ (2543 : 38) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์
3. วิธีการสอนและการจัดดำเนินการ วัสดุอุปกรณ์การสอน กิจกรรมการเรียนการสอน
4. การประเมิน

กรมวิชาการ (2545 : 156) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 8 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย
2. หลักการ
3. โครงสร้าง
4. จุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละวิชา
5. เนื้อหารายวิชา
6. สื่อการเรียน
7. วิธีการสอน
8. การประเมินผล

รุจิร ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม (2545 : 86) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่อยู่ภายในและประกอบกันเข้าเป็นหลักสูตร โดยมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

จากแนวความคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรดังกล่าว สรุปได้ว่าหลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้น อย่างน้อยที่สุดองค์ประกอบของหลักสูตรควรมี 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นตัวกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะที่พึงปรารถนาจะให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะและเจตคติที่ดี เพื่อเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพเป็นพลังของประเทศชาติต่อไป
2. เนื้อหา เป็นส่วนขององค์ความรู้ที่จะถ่ายทอดหรือให้ผู้เรียนได้ค้นพบและนำไปใช้ในการดำรงชีวิตและการพัฒนาตนเอง
3. กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นวิธีการที่จะจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน เพื่อให้ได้รับสาระความรู้ ทักษะและมีเจตคติตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
4. การประเมินผล เป็นวิธีการตรวจสอบและติดตามผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

องค์ประกอบทุกส่วนของหลักสูตรจะต้องมีความสัมพันธ์กัน เพื่อให้การดำเนินการมีความสอดคล้องจนเกิดผลสำเร็จ

สาระสำคัญบางประการเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1. หลักการและเหตุผล ประชัญญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปมาก การแข่งขันในสังคมโลกกำลังทวีความรุนแรง และขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น คนไทยในเมืองใหญ่และคนไทยในชนบทสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วจากทุกมุมโลก สามารถไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก คนไทยในศตวรรษหน้าจะต้องเผชิญกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติจำกัด แต่มลพิษในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การแข่งขันในการดำรงชีวิตและในหน้าที่การงานยุ่งยากมากขึ้น สังคมไทยจะเปิดกว้างในโลกไร้พรมแดน วัฒนธรรม ภาษาและประเพณีต่างประเทศจะผสมผสานกับวัฒนธรรม ภาษา และประเพณีไทย ประเทศไทยจะต้องปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการผลิตครู

จากสาระสำคัญของนโยบายการผลิตและพัฒนาครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรีได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนาครูไว้ประการหนึ่งว่า ควรยกฐานะวิชาชีพครูโดยกำหนดผลิตครูเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี เพื่อให้เป็นครูปฏิบัติการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งในวิชาชีพครู โดยเน้นให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ตลอดจนมีความสามารถทางการสอนและมีความเป็นครูสมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ได้กำหนดนโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไว้ 3 ประการ คือ 1) ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง และมีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการ 2) สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมต่อวิชาชีพครู 3) พัฒนาสถาบันผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ความพร้อมและความเข้มแข็งในการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอีกส่วนหนึ่งด้วย และจากมติที่ประชุมของคณะบดี คณะศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ที่ผลิตครูทั่วประเทศไทยมีความเห็นว่าหากจะผลิตครูให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นที่ยอมรับของสังคมต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการผลิตครูใหม่จากเดิม 4 ปี เป็น 5 ปี โดยเพิ่มความเข้มในการเป็นครูเข้าไปในหลักสูตร ทั้งในส่วนที่เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูต่าง ๆ ให้เพิ่มประสบการณ์ฝึกสอนจาก 1 ภาคเรียน เป็น 2 ภาคเรียน และมีความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาเอก ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ให้ทันใช้ในการเรียนการสอนภายในเดือนมิถุนายน 2547 รวมทั้งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

มีคุณภาพทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมให้คนไทยรู้เท่าทันโลก สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งระบบอุดมศึกษาไทยจะต้องนำสังคมและชุมชนไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่บุคคลในชาติมีความเชื่อ ความผูกพัน และยอมรับว่าบุคคลในชาติมีความเชื่อ และยอมรับว่าทุกคนจำเป็นต้องผ่านกระบวนการการศึกษา ฝึกหัด และการฝึกอบรมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้าสู่อาชีพครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สังคมให้การยอมรับเชื่อถือและต้องการมากขึ้นจึงได้จัดทำหลักสูตรการศึกษา บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาและพัฒนาผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูในระดับปริญญาตรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ปรัชญาของหลักสูตร

ประสบการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางการศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นประสบการณ์ที่พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถถ่ายทอดความรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรคือ

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

- 1.3.1 มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา
- 1.3.2 มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู
- 1.3.3 มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา	
Bachelor of Education Program in Social Studies	
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรระยะเวลา 5 ปี	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
- วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต
- วิชาชีพครู	ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต

ที่มา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2547 : 13

3. รายวิชาในหลักสูตร

ตาราง 1 รายวิชาในหลักสูตร

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	
	1. วิชาบังคับ	
0001006	Preparatory English ภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อม	0 (2-0-4)
0001007	Foundation English 1 ภาษาอังกฤษหลัก 1	2 (2-0-4)
0001008	Foundation English 2 ภาษาอังกฤษหลัก 2	2 (2-0-4)
0001018	Language Expression Rhetoric ศิลปะการแสดงออกทางภาษา	2 (2-0-4)
0001048	Man and Reasoning มนุษย์กับการใช้เหตุผล	2 (2-0-4)
0001060	Man and Society มนุษย์กับสังคม	2 (2-0-4)
0002011	Science in Daily Life วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	2 (2-0-4)
0012001	Information Technology Applications การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	0 (1-3-2)
0012003	Information and Communication Technology for Life Long Learning เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	0 (2-0-4)
	2. วิชาเลือก (นิสิตเลือกเรียนตามรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา จนครบหน่วยกิต)	20
	รวมหมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32
	หมวดวิชาเฉพาะ	
	1. วิชาชีพครูบังคับ	46
0502101	Psychology in the Classroom จิตวิทยาในชั้นเรียน	3 (3-0-6)
0503101	Educational Technology and Communication in Contemporary Education เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการศึกษาร่วมสมัย	3 (3-0-6)

ตาราง 1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
0504101	Educational Assessment and Evaluation การวัดและการประเมินผลการศึกษา	3 (3-0-6)
0504402	Classroom Action Research การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	3 (3-0-6)
0506101	Foundations and Philosophy of Education พื้นฐานและปรัชญาการศึกษา	3 (3-0-6)
0506102	Essential Information for Teaching Profession สาระสำคัญของความเป็นครู	3 (3-0-6)
0506103	Inclusive Education การศึกษาแบบเรียนรวม	3 (3-0-6)
0506104	Professional Experience 1 ประสบการณ์วิชาชีพครู 1	2 (2-1-4)
0506205	Professional Experience 2 ประสบการณ์วิชาชีพครู 2	3 (3-0-6)
0506306	Curriculum Development and Management การพัฒนาและการจัดการหลักสูตร	3 (3-0-6)
0506307	Design and Developing Learning การออกแบบและการพัฒนาการเรียนรู้	3 (3-0-6)
0506408	Seminar and Developing Teacher's Experiences สัมมนาและสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพครู	2 (2-0-4)
0506509	Instructional Practice in School 1 การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1	6 (0-12-6)
0506510	Instructional Practice in Schools 2 การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2	6 (0-12-6)
	2. วิชาชีพครูเลือก (ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต)	
0501401	School Administration and Management การบริหารและการจัดการในสถานศึกษา	2 (2-0-4)
0501403	Nonformal Education Management การจัดการศึกษานอกระบบ	2 (2-0-4)
0502302	Developmental Psychology for Teacher จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับครู	2 (2-0-4)
0502305	Problems on Behavior Disorder of School Child and Preventional Control ปัญหาพฤติกรรมเด็กวัยเรียนและแนวทางแก้ไข	2 (2-0-4)

ตาราง 1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
0502403	Guidance and Counseling in School การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน	2 (2-0-4)
0502404	Group Dynamics for Education พลวัตกลุ่มสำหรับการศึกษา	2 (2-0-4)
0503302	Educational Resources Development and Searching Methods การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้และการสืบค้น	2 (2-0-4)
0503303	Learning Resource and Information Searching แหล่งการเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้า	2 (2-0-4)
0504301	Measurement of Performance การวัดภาคปฏิบัติ	2 (2-0-4)
0504302	Measurement of Personality การวัดบุคลิกภาพ	2 (2-0-4)
0505302	School Hygiene อนามัยโรงเรียน	2 (2-0-4)
0505401	Learners Developing Activities กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2 (2-0-4)
0506321	Basic Educational Curriculum หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2 (2-0-4)
0506422	Developing Ethics and Values for Students การพัฒนาจริยธรรมและค่านิยมของนักเรียน	2 (2-0-4)
0506423	Community and Education การศึกษากับชุมชน	2 (2-0-4)
0506424	Microteaching การสอนแบบจุลภาค	2 (2-0-4)
0506425	Teaching and Learning Supervision การนิเทศการเรียนการสอน	2 (2-0-4)
รวมวิชาชีพครู		54
3. วิชาเฉพาะสาขา		
0506337	Curriculum and instruction in Social Study 1 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา 1	3 (3-0-6)
0506338	Curriculum and instruction in Social Study 2 หลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา 2	3 (3-0-6)

ตาราง 1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
0199303	Producing of Social Studies Instructional Media การผลิตสื่อการสอนวิชาสังคมศึกษา	2 (2-0-4)
0199304	The Construction of Local Social Studies Curriculum and Textbooks การสร้างหลักสูตรและแบบเรียนท้องถิ่นวิชาสังคมศึกษา	2 (2-0-4)
0199305	Designs for Measurement and Evaluation of Social Studies การออกแบบการวัดผลและประเมินผลวิชาสังคมศึกษา	2 (2-0-4)
0199401	Research in Social Studies การวิจัยในชั้นเรียนวิชาสังคมศึกษา	3 (3-0-6)
	วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม หน่วยกิตต่ำสุด 9	
	วิชาบังคับ หน่วยกิตต่ำสุด 3	
0114201	Buddhism พระพุทธศาสนา	3 (3-0-6)
	วิชาเลือก หน่วยกิตต่ำสุด 6	
0114214	Comparative Religion ศาสนาเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
0114234	Thai Culture วัฒนธรรมไทย	2 (2-0-4)
0114343	Man and Religions มนุษย์กับศาสนา	2 (2-0-4)
0114344	Thai Religion and Customs ศาสนาและประเพณีไทย	2 (2-0-4)
0114457	Professional Ethics จริยศาสตร์วิชาชีพ	2 (2-0-4)
	วิชาประวัติศาสตร์ หน่วยกิตต่ำสุด 12	
	วิชาบังคับ หน่วยกิตต่ำสุด 6	
0104211	Thai History ประวัติศาสตร์ไทย	3 (3-0-6)
0104281	Historical Methodology วิธีการทางประวัติศาสตร์	3 (3-0-6)
	วิชาเลือก หน่วยกิตต่ำสุด 6	
0104282	History of Modern South Asia ประวัติศาสตร์เอเชียใต้สมัยใหม่	2 (2-0-4)

ตาราง 1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
0104283	Western Civilization อารยธรรมตะวันตก	2 (2-0-4)
0104381	History of Modern Southeast Asia เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่	2 (2-0-4)
0104382	History of Modern Europe ประวัติศาสตร์ยุโรปสมัยใหม่	2 (2-0-4)
0104383	History of Modern East Asia ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่	2 (2-0-4)
0104384	Analytical Study of Local History ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเชิงวิเคราะห์	2 (2-0-4)
0104481	Our Neighbour Countries along the Mekong River ประเทศเพื่อนบ้านลุ่มแม่น้ำโขง	2 (2-0-4)
0104482	Contemporary World Affairs เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	2 (2-0-4)
0104483	Local History : Tourism Perspective ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นกับการท่องเที่ยว	2 (2-0-4)
	วิชาเศรษฐศาสตร์ หน่วยกิตต่ำสุด 9	
	วิชาบังคับ หน่วยกิตต่ำสุด 3	
0109341	Economic Development การพัฒนาเศรษฐกิจ	3 (3-0-6)
	วิชาเลือก หน่วยกิตต่ำสุด 6	
0109212	International Economy เศรษฐกิจระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)
0109213	Household Economy พื้นฐานเศรษฐกิจครัวเรือน	2 (2-0-4)
0109214	Introduction to Economics หลักพื้นฐานเศรษฐศาสตร์	2 (2-0-4)
0109216	Geo-economy and Local Markets ภูมิเศรษฐกิจและตลาดท้องถิ่น	2 (2-0-4)
0109326	Money, Credit and Banking การเงิน เครดิตและการคลัง	2 (2-0-4)
0109328	Co-operatives การสหกรณ์	2 (2-0-4)

ตาราง 1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
0109443	Local Economy เศรษฐกิจท้องถิ่นและการจัดการ	2 (2-0-4)
0109113	วิชากฎหมายและการเมือง หน่วยกิตต่ำสุด 9 วิชาบังคับ หน่วยกิตต่ำสุด 3 Rights and Duties of Citizens สิทธิและหน้าที่พลเมือง วิชาเลือก หน่วยกิตต่ำสุด 3	3 (3-0-6)
0109214	Fundamentals of Law and State พื้นฐานกฎหมายและรัฐ	3 (3-0-6)
0109215	Politics in Daily Life การเมืองในชีวิตประจำวัน	3 (3-0-6)
0109326	Global Politics and International Relations การเมืองโลกและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ วิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา หน่วยกิตต่ำสุด 9 วิชาบังคับ หน่วยกิตต่ำสุด 3	3 (3-0-6) 2 (2-0-4)
0109314	Sociological and Anthropological Theory ทฤษฎีและแนวความคิดทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา วิชาเลือก หน่วยกิตต่ำสุด 6	3 (3-0-6)
0109211	Human Rights สิทธิมนุษยชน	3 (3-0-6)
0109301	Rural Sociology สังคมวิทยาชนบท	3 (3-0-6)
0109302	Urban Sociology สังคมวิทยาเมือง	3 (3-0-6)
0109312	Social Problems ปัญหาสังคม	3 (3-0-6)
0109313	Social Psychology จิตวิทยาสังคม	3 (3-0-6)
0109321	Organization Development การพัฒนาองค์กร	3 (3-0-6)
0109351	Cultural Anthropology มานุษยวิทยาภาควัฒนธรรม	3 (3-0-6)

ตาราง 1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	วิชาภูมิศาสตร์ หน่วยกิตต่ำสุด 12 วิชาบังคับ หน่วยกิตต่ำสุด 6	
0107234	Principles of Physical Geography หลักภูมิศาสตร์กายภาพ	3 (3-0-6)
0107311	Maps and Geographic Tools แผนที่และเครื่องมือภูมิศาสตร์	3 (3-0-6)
	วิชาเลือก หน่วยกิตต่ำสุด 6	
0107102	Conservation of Our Natural Resources and Environment การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2 (2-0-4)
0107312	Introduction to Geographic Information Systems ภูมิสารสนเทศเบื้องต้น	2 (2-0-4)
0107451	Human Geography ภูมิศาสตร์มนุษย์	2 (2-0-4)
0107471	Regional Geography ภูมิศาสตร์ภูมิภาค	2 (2-0-4)
0107472	Geography of Southeast Asia ภูมิศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	2 (2-0-4)
0107473	Local Geography ภูมิศาสตร์ท้องถิ่น	2 (2-0-4)
รวมวิชาเฉพาะสาขา		75
	หมวดวิชาเลือกเสรี หน่วยกิตต่ำสุด 6 (เลือกจากรายวิชาที่เปิดสอนในภาคเรียนต่าง ๆ จนครบหน่วยกิต)	
รวมทั้งหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 167 หน่วยกิต		

ที่มา : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2547 : 13-19)

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

1. ความหมายของการประเมิน

กระบวนการประเมินเป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าการจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ในเรื่องการประเมินนี้ได้มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดพร้อมทั้งให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2536 : 17) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การตัดสินคุณค่าของสิ่งที่จะประเมิน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาคุณค่าและอำนาจของสถาบัน องค์กร และสังคมโดยรวม

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541 : 20) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการใช้ดุลยพินิจ ค่านิยม และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมชาย ดุรงค์เดช (2542 : 4) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการวิเคราะห์และการให้คุณค่าอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการประเมินผลจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนและดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการวัด มีตัวบ่งชี้ชัดเจนมีเกณฑ์เปรียบเทียบเพื่อการให้คุณค่า

สุวิมล ทิรภานนท์ (2545 : 2) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถใช้ในการพิจารณาการดำเนินงานซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างทันท่วงที

สุพิศตร์ พิบูลย์ (2548 : 7) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด หากการประเมินใดมีความครบถ้วนสมบูรณ์ในด้านการวัด และด้านเกณฑ์การตัดสินคุณค่า จะส่งผลให้การประเมินมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น

สมคิด พรหมจ้อย (2552 : 37) กล่าวว่า การประเมินเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงานตลอดจนพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการและแผนงานหรือไม่เพียงใด สามารถทำได้ทั้งก่อนเริ่มโครงการ ขณะกำลังดำเนินการอยู่และการประเมินผลหลังจากการดำเนินงานได้สิ้นสุดแล้วซึ่งการประเมินเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง (การประเมิน = การวัด + การตัดสินใจ)

สมนึก ภัททิยธนี (2555 : 4) กล่าวว่า การประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง การตัดสิน หรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดผลการศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง และการประเมินผลต้องกระทำหลังจากวัดผลแล้ว

Stufflebeam (1971 : 6) นิยามการประเมินผลว่า เป็นกระบวนการจำแนกแยกแยะหรือการวิเคราะห์ การได้มาซึ่งข้อมูลและการเสนอข้อมูลเพื่อเสนอคำวินิจฉัย สำหรับทางเลือกหรือการตัดสินใจว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด

Good (1973 : 220) กล่าวว่า การประเมินคือกระบวนการค้นหา หรือตัดสินคุณค่าหรือจำนวนของบางสิ่งบางอย่าง โดยใช้มาตรฐานของการประเมิน รวมทั้งการตัดสินโดยอาศัยเกณฑ์ภายในและ/หรือเกณฑ์ภายนอก

Chase (1978 : 7) กล่าวว่า การประเมินคือ การนำจำนวนที่ได้จากการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ เพื่อตัดสินคุณค่าของจำนวนที่สังเกตได้

Shertzer และ Linden (1979 : 13) กล่าวว่า การประเมินคือ การมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การตัดสินความเพียงพอของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Brown (1983 : 14) กล่าวว่า การประเมินคือ การตีความหมายในเชิงปฏิบัติการของบุคคลโดยตีค่าตีราคาในสิ่งนั้น เพื่อตอบคำถามว่าดีแค่ไหน

Mehrens และ Lehman (1984 : 5) กล่าวว่า การประเมินคือ การตัดสินความสอดคล้องต้องกันระหว่างการปฏิบัติกับวัตถุประสงค์

จากความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอยู่เสมอ มีความเกี่ยวข้องกับผลการวัด และอาศัยเกณฑ์ในการเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

2. ความหมายของการประเมินหลักสูตร

วิชัย ดิสสระ (2535 : 114-115) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือการพิจารณาคุณค่าหรือค่านิยมของหลักสูตร แต่ผลของการประเมินหลักสูตรนั้นมีบทบาทสำคัญ ๆ อยู่หลายประการคือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. ประสิทธิภาพของหลักสูตร
3. การตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีที่สุด

โชติ เพชรชื่น (2536 : 570) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาคุณค่า ความเหมาะสมของสิ่งที่ปรากฏอยู่ในเอกสารที่เขียนขึ้นมา การพิจารณาถึงความสอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบในระบบของการทำงานด้านการศึกษา และการพิจารณาถึงความเหมาะสมของศาสตร์แขนงต่าง ๆ ที่นำมาจัดหรือบรรจุไว้เป็นข้อกำหนดสำหรับการจัดการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ นำมาพิจารณาร่วมกันแล้วสรุปว่า จะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมา ว่าอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจข้อบกพร่องหรือปัญหา เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขส่วนประกอบทุกส่วนของหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น หรือตัดสินหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ

ประชุม รอดประเสริฐ (2539 : 1-2) กล่าวว่า การประเมินนั้นเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะว่าคนเราจะต้องประสบกับการตัดสินใจอยู่ตลอด และในการตัดสินใจนั้นจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูล กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ช่วยในการตัดสินใจ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ออกมาดีที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม การประเมินในลักษณะเช่นนี้ยังเป็นการประเมินแบบที่ไม่มีระบบ หรือแบบแผนที่แน่นอน การตัดสินใจมักจะใช้ประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นเกณฑ์ ดังนั้น ถ้าการตัดสินใจเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีความสลับซับซ้อน มีผลกระทบจากการตัดสินใจสูงและเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือกลุ่มคนเป็นจำนวนมาก การตัดสินใจนั้นจะต้องมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย จึงจะทำให้การตัดสินใจถูกต้อง วิธีการเช่นนี้เรียกว่า การประเมินผลอย่างมีระบบ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542 : 106) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำผลมาใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างผลการใช้หลักสูตรที่วัดได้กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหาและพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร

เยาวดี ราชชัยกุล (2553 : 7) สรุปว่า การประเมินผลคำที่ใช้ในการอธิบายและตัดสินคุณสมบัติบางอย่างของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล รวมทั้งกระบวนการและโครงการต่าง ๆ นั้นคือ กระบวนการประเมินผล ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกสิ่งที่ต้องการประเมิน
2. การพัฒนาและใช้กระบวนการเพื่ออธิบายสิ่งที่ต้องการประเมินนั้นอย่างถูกต้อง
3. การสังเคราะห์หลักฐานที่เป็นผลจากกระบวนการเหล่านี้ไปสู่การตัดสินใจขั้นสุดท้าย

จากความหมายการประเมินหลักสูตร (Evaluation) ดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ แปลผล อธิบายผลและนำเสนอผลของข้อมูลนั้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินใจ หรือตัดสินคุณค่าของหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาว่า สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรหรือไม่ ผลที่ได้จะช่วยในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

3. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

พรสิทธิ์ ทวยนันท์ (2537 : 45-46) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายการประเมินหลักสูตรมี 2 ประการ

1. การประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตร เป็นการประเมินในระหว่างที่หลักสูตรกำลังดำเนินการใช้อยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ผลการประเมินมาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง หลักสูตร

2. การประเมินเพื่อสรุปผลการใช้หลักสูตรว่า หลักสูตรได้สนองความต้องการของ ผู้เรียนและสังคมเพียงใด ควรยกเลิกหรือใช้ต่อไป

ใจทิพย์ เข็้อรัตนพงษ์ (2539 : 47) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายสำคัญของการประเมิน คือ

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร
2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศ กำกับดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปนี้หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือทั้งหมด
4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตร หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่อย่างไร

ทิตินา แชมมณี (2540 : 134) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกันอยู่ 3 ประการสำคัญ ๆ คือ

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ โดยดูว่า หลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่
2. เพื่อตัดสินว่า การวางเค้าโครงและรูประบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่
3. เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2540 : 217) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรนั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่จะประเมินนำมาพิจารณาร่วมกัน เช่น หลักสูตร ตัวเอกสาร วัสดุ กระบวนการเรียนการสอน ตัวผู้เรียน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ การหาคุณค่าหรือตัดสินหลักสูตร โดยพิจารณาทั้งระบบ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการตลอดจนผลที่

เกิดขึ้นจากหลักสูตร เพื่อให้ทราบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้มากน้อยเพียงไร แล้วนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

4. รูปแบบการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร เป็นการดำเนินการอย่างมีแบบแผน โดยทั่วไปมักเลือกเอารูปแบบการประเมินรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ เพื่อที่จะสามารถประเมินได้ครบถ้วน จุดมุ่งหมายของการประเมินเลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสม จะทำให้การประเมินหลักสูตรเป็นไปอย่างเที่ยงตรง (Valid) และเชื่อถือได้ (Reliable)

สมคิด พรหมจ้อย (2552 : 50) ได้นำเสนอการจัดกลุ่มรูปแบบในการประเมิน โดยทั่วไปรูปแบบการประเมิน สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ ครอนบาค และเคริกแพตทริก

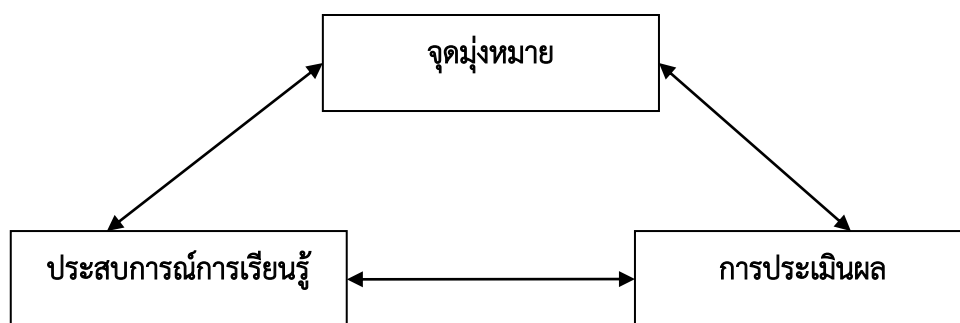
2. กลุ่มรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น ได้แก่รูปแบบการประเมินของสเตค สคริฟเวน และโพรวีส เป็นต้น บทบาทของนักประเมินเพื่อการตัดสินคุณค่า จะต้องมีความเป็นปรนัยและมีคุณธรรมของการประเมิน รวมทั้งสามารถตัดสินคุณค่าได้อย่างเหมาะสมและตรงตามผลการประเมินที่แท้จริง ไม่ว่าจะผลการประเมินจะเป็นดังที่คาดหวังหรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าจะมีผลทางลบหรือทางบวกก็ตาม ก็ต้องนำไปสู่การตัดสินคุณค่าทั้งหมด เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากที่สุด นอกจากนั้นนักประเมินจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผลการตัดสินคุณค่าของตน เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อไปด้วย

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่รูปแบบการประเมินของ เวลช์ สตัฟเฟิลบีม และอัลคิน

นอกจากนี้มีผู้เสนอแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบการประเมินไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

แนวคิดและรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดของ Tyler (อมรลักษณ์ ศิลาจันทร์. 2545 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Tyler. 1970 : 110-125) เป็นการพิจารณาผู้เรียนว่ามีความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของการจัดกระบวนการศึกษา 3 ประการ คือจุดมุ่งหมายของการศึกษา การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ และการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์

ขั้นตอนของการประเมินประกอบด้วย

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้าง ๆ
2. กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัด
ภายหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. กำหนดสถานการณ์ที่แสดงความสำเร็จของจุดมุ่งหมาย
4. พัฒนาและเลือกเทคนิค
5. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องและ
บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
6. รวบรวมข้อมูลที่เป็นผลงานของผู้เรียน
7. เปรียบเทียบข้อมูลกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
8. ถ้าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จะต้องมีการตัดสินใจปรับปรุง
หลักสูตรหรือยกเลิก ถ้าบรรลุจุดมุ่งหมายที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร

แนวคิดและรูปแบบการประเมินผลของสเตค (Stake Model)

รูปแบบการประเมินผลของสเตค (สมคิด พรหมจ้อย. 2552 : 59-62) เป็นการ
ประเมินโครงการมี 2 ส่วน คือ การบรรยาย (Descriptive) และตัดสินคุณค่า (Judgment)

1. ในภาคการบรรยาย (Descriptive) ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ประเมินจะต้องหา
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้ได้มากที่สุด ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 เป้าหมายหรือความคาดหวัง (Goals or Intents) เป้าหมายที่ครอบคลุม
นโยบายทั้งหมด สำหรับกาประเมินการศึกษาไม่ควรจะสนใจเป้าหมาย เฉพาะในแง่พฤติกรรมของผู้เรียน
เพียงอย่างเดียว ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย ความคาดหวังประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1.1.1 สิ่งนำ (Antecedence) เป็นสภาพที่มีอยู่ก่อน ซึ่งอาจจะเกี่ยวพัน
กับผลของการเรียนการสอน

1.1.2 ปฏิบัติการ (Transactions) เป็นผลสำเร็จของการจัดกระทำ อัน
เป็นองค์ประกอบของกระบวนการเรียนการสอน

1.1.3 ผลลัพธ์ (Outcome) เป็นผลของโปรแกรมการศึกษา

1.2 สิ่งที่เป็นจริงหรือสังเกตได้ (Observation) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสภาพ
ความเป็นจริง มีส่วนประกอบ 3 ส่วนเช่นกัน คือ สิ่งนำ ปฏิบัติการและผลลัพธ์ความสอดคล้องระหว่าง

1. การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

2. การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินในคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

วิธีการประเมิน สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธีคือ

1. การประเมินก่อนการปฏิบัติงานหรือการประเมินคุณภาพภายใน (Intrinsic - Evaluation) คือ ประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น เนื้อหา จุดมุ่งหมายกระบวนการ การให้คะแนน และเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่จะนำไปปฏิบัติงาน

2. การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay - off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือวัดกับนักเรียน เป็นการประเมินในส่วนซึ่งเป็นผลกระทบต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริหาร ฯลฯ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดกับผู้บริการ จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก

แนวคิดและแบบจำลองการประเมินหลักสูตรของครอนบาค (Cronbach)

รูปแบบการประเมินของครอนบาค เน้นในเรื่องประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน ครอนบาคเห็นว่าการประเมินโดยใช้แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนยังไม่เหมาะสมเพียงพอ ที่จะนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงหลักสูตร รูปแบบของครอนบาค เหมาะที่จะนำมาใช้ในการประเมินโครงการประเภทฝึกอบรม

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร มี 3 ประการ คือ

1. เพื่อปรับปรุงหลักสูตร การประเมินโครงการจะนำไปสู่การตัดสินใจว่าวัสดุการเรียนการสอนของโครงการฝึกอบรมที่ใช้อยู่ น่าพอใจหรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องแก้ไข

2. เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตัวบุคคล การประเมินจะทำให้ทราบถึงความต้องการของ ผู้เข้ารับการอบรม เพื่อนำมาใช้ประกอบในการวางแผนการสอน การคัดเลือกและการจัดกลุ่มผู้เรียน ตลอดจนการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียน

3. เพื่อจัดระบบในการบริหารงาน การฝึกอบรม การประเมินจะทำให้ทราบว่าระบบการบริหารงานของฝ่ายฝึกอบรมดีแล้วหรือยัง วิทยากรหรือผู้สอนแต่ละคนมีประสิทธิภาพหรือไม่

วิธีการประเมินตามแนวความคิดของครอนบาค มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษากระบวนการ (Process Study) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องบรรยายหรือห้องฝึกอบรม ที่ทำให้ความสามารถและเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เปลี่ยนแปลงไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน หรือกระบวนการฝึกอบรมนั่นเอง

2. การติดตามผล (Follow-up Study) เป็นการเฝ้าสังเกตผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามระบบและหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้เวลานาน ผลการติดตามจึงมีคุณค่าน้อยที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ในการติดตามผลควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับสิ่ง

ที่เป็น ข้อมูลพื้นฐานบางอย่าง มิฉะนั้นจะไม่สามารถทราบได้ว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรม เป็นความสำเร็จอันเกิดจากการผ่านกระบวนการตามหลักสูตรฝึกอบรมที่จะประเมินจริงหรือไม่ เพราะผู้ที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมก็อาจจะประสบความสำเร็จในเรื่องเดียวกันได้เช่นกัน

3. การวัดเจตคติ (Attitude Measurement) เจตคติ หมายถึง ความเชื่อที่มีความหมายมากกว่าการยอมรับหรือไม่ยอมรับในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เจตคติที่มีต่องานพัฒนาชุมชน หมายความว่ามีความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่นักพัฒนาชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นทำขึ้น กิจกรรมการฝึกอบรมด้านอาชีพจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวบ้านเกิดเจตคติต่องานพัฒนาชุมชน ถ้าชาวบ้านมีเจตคติที่ดีผลที่ตามมาคือ เขาอยากเข้าร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม แม้ว่าจะไม่ต้องการเรียนรู้เรื่องอาชีพนั้นจริงจัง

4. การวัดความสามารถทั่วไป (Proficiency Measurement) การวัดความสามารถทั่วไปมีเทคนิคหลายวิธี นอกจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว ยังอาจใช้การจัดคำถามที่แตกต่างกันให้ผู้เรียนตอบ หรือใช้แบบสอบถามและคำถามปลายเปิดในการวัดความสามารถเฉพาะเรื่องได้ หรือถ้าต้องการวัดความสามารถในการในการแก้ปัญหา ก็อาจใช้วิธีการสังเกตจากการทำงานเป็นกลุ่ม ในการวัดความสามารถทั่วไป ครอนบาค เห็นว่า คะแนนแต่ละข้อมีความสำคัญมากกว่าคะแนนรวมเนื่องจากคะแนนรวมให้ข้อมูลน้อยมากว่าจะปรับปรุงหลักสูตรอย่างไร ด้วยเหตุนี้การใช้คะแนนของแต่ละข้อจะมีประโยชน์มากกว่า จึงสามารถวัดได้เป็นระยะ ไม่จำเป็นต้องรอให้จบหลักสูตรก่อน นอกจากนี้ถ้าต้องการทราบว่าหลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ก็จะต้องสร้างข้อสอบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้วจึงนำไปสอบ Cronbach (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2553 : 32-34 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1963 : 672-683)

แนวคิดและแบบจำลองการประเมินหลักสูตรของโพรวัส (Provus)

โพรวัส (Provus) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินหลักสูตร ซึ่งเรียกว่า การประเมินผลความแตกต่างหรือการประเมินผลความไม่สอดคล้อง (Discrepancy Evaluation) ซึ่งจะประเมินหลักสูตรทั้งหมด 5 ส่วน คือ 1) การออกแบบ (Design) 2) ทฤษฎีหรือสิ่งที่เกี่ยวกับการเริ่มใช้หลักสูตร (Installation) 3) กระบวนการ (Processes) 4) ผลผลิตของหลักสูตร (Products) และ 5) ค่าใช้จ่ายหรือผลตอบแทน (Cost) ในแต่ละส่วนจะมีขั้นตอนการประเมินผลเหมือนกัน โดยจะดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้ประเมินจะต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน (Standard-S) ของสิ่งที่จะต้องวัดก่อน เช่น มาตรฐานด้านเนื้อหา เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ผู้ประเมินต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติจริงของสิ่งที่จะต้องวัด (Performance - P)

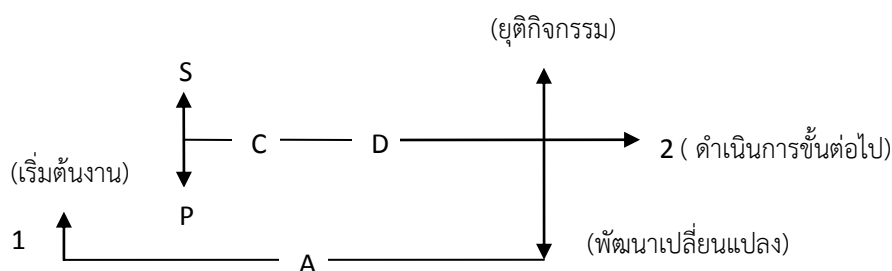
ขั้นที่ 3 ผู้ประเมินนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นที่ 2 มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ในขั้นที่ 1 (Compare - C)

ขั้นที่ 4 ผู้ประเมินศึกษาความแตกต่างหรือความไม่สอดคล้องระหว่างผลการปฏิบัติจริง กับเกณฑ์มาตรฐาน (Discrepancy - D)

ขั้นที่ 5 ผู้ประเมินส่งผลการประเมินไปใช้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นทางเลือกในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่าจะยกเลิกการใช้หลักสูตรที่ประเมิน หรือปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติหรือเกณฑ์มาตรฐานให้มีคุณภาพดีขึ้น (Alternative) Provus (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2553 : 52-56 ; อ้างอิงมาจาก Provus. 1971 : unpage)

ขั้นตอนการดำเนินการประเมินของโพรวัส สามารถเขียนแสดงดัง
ภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 โครงสร้างรูปแบบจำลองการประเมินของโพรวัส (Provos)

แนวคิดและแบบจำลองการประเมินหลักสูตรแบบชิป (CIPP Model)

Daneil L. Stufflebeam (1967) เสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CIPP Model ย่อมาจากคำว่า Context – Input – Process – Product ซึ่งเน้นการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ทั้งนี้ได้จำแนกการตัดสินใจของผู้บริหารโครงการเป็น 4 ด้าน คือ

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายหรือเรียกว่าผลที่คาดหวัง
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง เป็นการตัดสินใจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ หรือเรียกว่า วิธีการที่คาดหวัง
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการดำเนินโครงการ หรือเรียกว่า วิธีการที่เกิดขึ้นจริง
4. การตัดสินใจเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นการตัดสินใจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดสินและดูความสำเร็จของโครงการ หรือเรียกว่า ผลที่เกิดขึ้นจริง

วิธีการประเมินตามรูปแบบการประเมินโครงการของสตัฟเฟิลบีม จะต้องมีการประเมิน 4 ด้าน คือ (เชาว์ อินใย. 2553 : 126-127)

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดโครงการ เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอกโครงการแต่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ และเป็นการพิจารณาความจำเป็นที่ต้องจัดทำโครงการดังกล่าว ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ตัดสินใจวางแผนกำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมาย และกำหนดจุดมุ่งหมายของโครงการได้อย่างเหมาะสมต่อไป

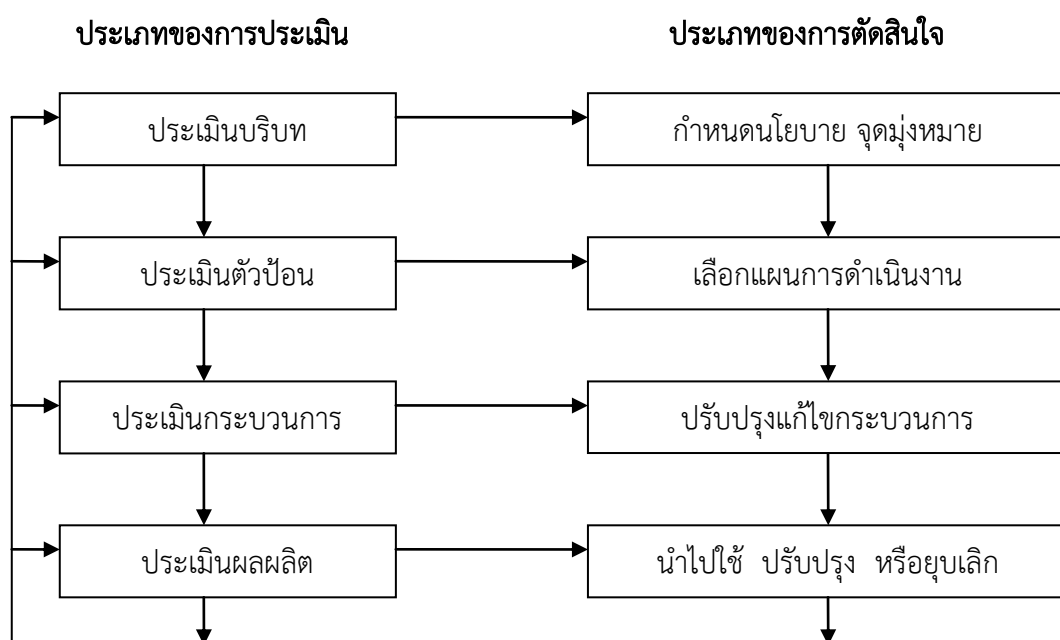
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินทรัพยากรที่จำเป็นที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและมีความเพียงพอหรือไม่ ทรัพยากรที่จำเป็นได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา กลุ่มเป้าหมาย เทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน การประเมินปัจจัยนำเข้านำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจหาวิธีดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมาย

3. เป็นการประเมินการบริหารโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือไม่ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นจะบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ สารสนเทศต่าง ๆ จะถูกวิเคราะห์รวบรวมและนำเสนอผู้ดำเนินงานโครงการ อาจจะต้องการสารสนเทศทุกวันหรือในตอนเริ่มต้นโครงการเป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ดำเนินงานโครงการไว้เป็นหลักฐานการประเมินกระบวนการมีประโยชน์ในการค้นหาจุดเด่นหรือจุดด้อยหรือจุดแข็ง (Strengths) หรือจุดด้อย (Weakness) ของโครงการ นำไปใช้ในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงการดำเนินโครงการต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คำนวณค่าเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มุ่งตอบคำถามว่า โครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาตัดสินใจ ยุติ ปรับขยาย หรือทำเป็นงานประจำ การประเมินผลผลิตจะทำการประเมิน 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการ เรียกว่าการประเมินผลลัพธ์ และ 2) การประเมินผลกระทบของโครงการทั้งทางบวกและทางลบ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2541 : 170)

กล่าวโดยสรุป ประเด็นการประเมินตามวิธีการของสตีฟเฟิลบีม จะเห็นได้ว่ามีลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นการประเมินกับประเด็นการตัดสินใจ ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การประเมินด้วยรูปแบบ เน้นกับการตัดสินใจในแบบจำลองซีพี (CIPP Model)

จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model โดยรูปแบบการประเมินดังกล่าว สามารถประเมินข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ครอบคลุมมากที่สุด เนื่องจากมีการประเมินทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนั้นจึงกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่ารูปแบบการประเมิน CIPP Model

เป็นการประเมินทั้งระบบ ง่ายต่อการพิจารณาตัดสินคุณภาพและคุณค่าของหลักสูตรว่าสิ่งใดที่ดีที่ควรพัฒนา หรือสิ่งใดที่บกพร่องควรที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพต่อไป

5. เกณฑ์การประเมินหลักสูตร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2536 : 76) กล่าวว่า เกณฑ์ หมายถึง ระดับหรือมาตรฐานที่ถือว่าเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานและผลการดำเนินการ

รัตน์ะ บัวสนธ์ (2540 : 15) กล่าวว่า เกณฑ์ หมายถึง สิ่งใด ๆ ก็ตามที่ใช้เป็นหลักสำหรับตัดสินใจ

องอาจ นัยพัฒน์ (2543 : 44) กล่าวว่า เกณฑ์ หมายถึง ดัชนีบ่งชี้คุณค่าหรือคุณภาพภายนอกที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายหนึ่ง ๆ ซึ่งบรรยายคุณสมบัติหรือลักษณะที่เป็นความสำเร็จ ความมุ่งหวังของสิ่งที่ต้องการประเมิน

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า เกณฑ์ หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ หรือตัดสินคุณค่าต่อสิ่งที่จะประเมิน

ประเภทของเกณฑ์การประเมิน

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2531 : 182) กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินมี 3 ลักษณะ ได้แก่ โมเดลความงอกงาม (Growth Model) โมเดลสัมบูรณ์ (Absolute Model) โมเดลสัมพัทธ์ (Relative Model)

ประชุม รอดประเสริฐ (2535 : 93-94) เกณฑ์การประเมินผลงาน จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เกณฑ์ที่ตั้งขึ้น (Instrumental Criteria) เป็นเกณฑ์กลางที่กำหนดขึ้นไว้ก่อนที่จะมีการดำเนินงานหรือเป็นเกณฑ์ที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ หรือเป็นเกณฑ์ที่เป็นไปตามเครื่องมือที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

2. เกณฑ์ตามเหตุ (Consequential Criteria) เป็นเกณฑ์ที่เป็นไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเป็นเกณฑ์ที่ต้องผันแปรไปตามสถานการณ์ในขณะที่ดำเนินการอยู่

ศิริชัย กาญจนวาสี (2536 : 81) กล่าวว่า เกณฑ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) เป็นการกำหนดระดับที่ควรจะมี ควรจะเป็น หรือควรจะได้จากโครงการซึ่งใช้เป็นหลักในการตัดสินใจโดยมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนตายตัว เกณฑ์สัมบูรณ์พัฒนามาจากหลักเหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐานของสิ่งนั้น หรือวิจรรย์ญาณของผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้เกี่ยวข้องกับการนั้นมาร่วมกำหนด เช่น เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นต้องเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป การประเมินก่อนดำเนินโครงการ การประเมินขณะดำเนินโครงการ ควรใช้เกณฑ์สัมบูรณ์จะเหมาะสมกว่า

2. เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เป็นการกำหนดระดับที่ถือว่าเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการโดยนำไปเปรียบเทียบกับโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกันและเป็นโครงการที่จัดว่าประสบความสำเร็จ ควรใช้เกณฑ์สัมพัทธ์เพื่อทำการประเมินผลภายหลังสิ้นสุดโครงการ (หรือประเมินสรุปหลังดำเนินโครงการ) เพราะจะทำให้ทราบถึงมาตรฐานของโครงการเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับโครงการอื่น ๆ ที่คล้ายกัน

รัตนะ บัวสนธ์ (2540 : 16) แบ่งประเภทของเกณฑ์ไว้ 2 ประเภท คือ

1. เกณฑ์สัมบูรณ์ ซึ่งหมายถึงสิ่งที่เป็นหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนตายตัว
2. เกณฑ์สัมพัทธ์ หมายถึงสิ่งที่ใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะเดียวกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่าเกณฑ์โดยทั่วไปแบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ และเกณฑ์สัมพัทธ์
คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี

เชาว์ อินโย (2553 : 185-186) กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ ทำทนายความสามารถของผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ
2. มีความเหมาะสมกับระดับพื้นความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการและปรับเปลี่ยนได้
3. เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง
4. มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 63-64) ได้ทำการประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ของคณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยประเมินเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คุณภาพ สภาพะการทำงาน และการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรสาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ในปีการศึกษา 2542 และ 2543 จำนวน 136 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 53 คน ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 72 คน และผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 32 คน รวมทั้งหมด 293 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินจำนวน 3 ฉบับ เพื่อใช้ประเมินบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรนี้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับหลักสูตรด้านจุดมุ่งหมายด้านกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาต่าง ๆ และเกี่ยวกับการสอนของอาจารย์ ทั้งในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ บัณฑิตส่วนหนึ่งยังมีข้อเสนอแนะในสาระต่าง ๆ ที่น่าสนใจอีกหลายประการ และยังได้เสนอแนะให้เพิ่มเนื้อหาในกลุ่มวิชาหรือหมวดวิชาต่าง ๆ ที่น่าสนใจอีก
2. ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 17 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ
3. ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านความรู้ความสามารถพิเศษ ทั้งในภาพรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นผู้บังคับบัญชาส่วนหนึ่งยังมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ ดังนี้

3.1 เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่หน่วยงานไม่พึงประสงค์ คือ การขาดสภาวะผู้นำ และการนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงาน ทำตัวเด่น ยกตนข่มท่าน ไม่มีระเบียบวินัย ไม่มีความซื่อสัตย์ ไม่รักและศรัทธาในอาชีพ

3.2 เกี่ยวกับรายวิชาที่มีความจำเป็นต่อหน่วยงานและต้องการให้ทางคณะเปิดสอน คือ การบริหารสาธารณสุข และการบริหารเชิงกลยุทธ์ การวิจัย การพัฒนาจิต คุณธรรมของผู้ประกอบอาชีพ ระบาดวิทยา และภาวะผู้นำ

4. ผลการสัมภาษณ์ ปรากฏดังนี้

4.1 บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจมากที่ได้เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ ภาพรวมในการสอนของอาจารย์มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก รายวิชาหลักสูตรมีความเหมาะสม และมีสิ่งที่น่าสนใจ หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรคือ วิชาการต่าง ๆ สามารถบูรณาการการนำไปใช้ได้ มีการวิจัยเชิงปฏิบัติ การเกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะอาจารย์และนิสิต จุดเด่นของหลักสูตร คือ มีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นิสิตได้ฝึกทำวิจัยทำให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนจุดด้อย คือ การรับนิสิตมากอาจทำให้ขาดคุณภาพ การจัดหลักสูตรบางรายวิชายังไม่เหมาะสม และข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ควรปรับลดค่าเล่าเรียน จัดรายวิชาลงในหลักสูตรที่เหมาะสม

4.2 การสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน และผู้ร่วมงานของบัณฑิตจำนวน 32 คน ส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า หลังจากจบหลักสูตร บัณฑิตมีคุณภาพมากขึ้น เมื่อพิจารณาคุณลักษณะของบัณฑิตโดยภาพรวมมีความเหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จุดเด่นของหลักสูตรคือ ส่งเสริมให้บุคลากรได้ศึกษาต่อ และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับงานได้ ส่วนจุดด้อยคือ ค่าเล่าเรียนสูงเกินไป เวลาในการฝึกฝนปฏิบัติมีน้อยและอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ภายนอกติดต่อลำบาก ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ ควรปรับลดค่าเล่าเรียน ควรมีการพัฒนาหลักสูตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และเปิดสอนในระดับปริญญาโท

เนาวลักษณ์ กลิ่นหอม (2547 : 97-99) ได้ทำการประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 29 คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านโภชนศาสตร์ศึกษา 1 คน อาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาในหลักสูตร 14 คน มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 43 คน และผู้บังคับบัญชาขั้นต้นของมหาบัณฑิต 51 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสำรวจ การสนทนากลุ่มและแบบประเมินการปฏิบัติงาน ข้อมูลนำมาวิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ประเมินสาระโดยใช้รูปแบบซีพี (CIPP Model) ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

ด้านบริบท วัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ครอบคลุมและนำไปปฏิบัติได้จริง โครงสร้างและเนื้อหาวิชามีความเหมาะสม

ด้านปัจจัยเบื้องต้น คุณสมบัตินักศึกษามีวุฒิการศึกษาอยู่ในลำดับชั้น A ตำแหน่งทางวิชาการอยู่ในลำดับชั้น C คุณสมบัตินักศึกษาก่อนเข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์ ภาระงานของอาจารย์ที่ปฏิบัติจริงสูงกว่าเกณฑ์ งบประมาณ อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความ

เพียงพอ เอกสารหลักสูตรชัดเจน เข้าใจง่าย แหล่งวิทยาการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ และมีความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกระบวนการ มีการบริหารและการจัดการหลักสูตรเหมาะสม การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนเหมาะสมในระดับมาก การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสม บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปที่เป็นการปฏิบัติจริงต่ำกว่าบทบาทที่ คาดหวังของมหาบัณฑิตและนักศึกษา บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระในสภาพจริง สอดคล้องกับบทบาทที่คาดหวังของมหาบัณฑิตและนักศึกษา

ด้านผลผลิต คุณลักษณะของมหาบัณฑิตเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอยู่ใน ระดับมาก คุณภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มหาบัณฑิตมีระดับผลการเรียนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.25 และใช้เวลาในการสำเร็จการศึกษาไม่เกิน 2 ปี

ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรมีข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีอุปกรณ์และสื่อการเรียน การสอนที่ทันสมัย และควรจัดหาห้องทำงานให้นักศึกษาเพิ่มขึ้น

ภัทรารวรรณ ฤทธิวงศ์ (2547 : 93) ได้ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีทั้งสิ้น 242 คน ประกอบด้วย อาจารย์ ผู้สอนในหลักสูตร จำนวน 12 คน นิสิตระดับปริญญาโทที่เข้าศึกษาในหลักสูตร จำนวน 38 คน มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบทมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และ เนื้อหาสาระของหลักสูตร

2. ด้านปัจจัยป้อนมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละ ประเด็นปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะของ อาจารย์ผู้สอน และวัสดุการศึกษา สื่อ ตำราเรียน และสถานที่เรียน

3. ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละ ประเด็นปรากฏว่า ระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร

4. ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น ปรากฏว่า อยู่ในระดับมากทุกประเด็น ได้แก่ ความรู้ความสามารถด้านการวิจัยการศึกษาของ มหาบัณฑิต ความเป็นผู้นำด้านการวิจัยของมหาบัณฑิต ความก้าวหน้าด้านผลงานการวิจัย และการ สนองความต้องการกำลังคนสาขาวิจัยการศึกษา

โดยสรุป หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกประเด็น ผู้เกี่ยวข้องจึงควรร หาทางพัฒนาให้หลักสูตรนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงขึ้นไปอีก เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการต่อไป

ศิริพร ไสยรัตน์ (2548 : 86) ทำการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรปริญญาตรี พุทธศักราช 2543 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบ CIPP แต่ในการศึกษาครั้งนี้

ศึกษาเพียง 3 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น และด้านกระบวนการ ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ด้านบริบท ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน นิสิตและบัณฑิต ต่างก็มีความเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหมวดวิชาทั่วไปมีความเหมาะสมในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นประเมินที่โครงสร้างและเนื้อหา รายวิชา ผู้เชี่ยวชาญและผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนนิสิตและบัณฑิตมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คณะลักษณะของอาจารย์เหมาะสมในระดับมาก ด้านวัสดุการศึกษา ตำราเรียน และสถานที่เรียน นิสิตและบัณฑิตมีความเห็นว่า วัสดุการศึกษา ตำราเรียน และสถานที่เรียนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 3) ด้านกระบวนการ ประเมินที่กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารหลักสูตร พบว่า ผู้สอน นิสิต และบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมของการวัดและประเมินผลในระดับปานกลาง แต่บัณฑิตมีความเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ผู้สอนมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมของการบริหารหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

กนกวรรณ ศรีเฉลิม (2549 : 191) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 โดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 26 คน ครู จำนวน 234 คน และนักเรียน จำนวน 381 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อำเภอหาดใหญ่ เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์การใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับผู้บริหาร แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สำหรับครู แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตร ผลการประเมิน ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า สภาพแวดล้อมของการใช้หลักสูตร จุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ มีความสอดคล้องเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของสังคมและชุมชน อยู่ในระดับมาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความพร้อมและความเหมาะสมของครู นักเรียน ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนและการบริหารหลักสูตร มีความพร้อมเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก
3. ด้านกระบวนการ พบว่า การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก คือ เป็นการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ ของผู้เรียนครบทุกด้าน
4. ด้านผลผลิต พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ อยู่ในระดับผลการเรียนดีมาก ส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านความอดทน ด้านประหยัดอดออม ด้านมีสัมมาคารวะ มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

นพดล โป่งอ้าย (2549 : 84-93) ได้ทำการประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมิน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรจำนวน 8 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 18 คน นักศึกษาที่อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ จำนวน 17 คน มหาบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปีการศึกษา 2544-2548 จำนวน 20 คน ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของ มหาบัณฑิตจำนวน 20 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 86 คน ผู้ประเมินได้ดำเนินการ โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ผู้ประเมินได้ทำการวิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน ความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และการ นำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสม

ด้านปัจจัยเบื้องต้น คุณสมบัติของอาจารย์ด้านวุฒิการศึกษาอยู่ในลำดับชั้น A ตำแหน่ง ทางวิชาการอยู่ในลำดับชั้น D ผลงานทางวิชาการอยู่ในลำดับชั้น A ภาระงานของอาจารย์ผู้สอนประจำ หลักสูตรมีความเหมาะสม ทรัพยากรในการดำเนินการมีความเพียงพอ มีคุณภาพ และมีความสะดวกใน ระดับมาก

ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน การ การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของ ตนเองเป็นบางครั้ง และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง อยู่ประจำสม่ำเสมอ

ด้านผลผลิต ระดับผลการเรียนเฉลี่ยของมหาบัณฑิตส่วนใหญ่เท่ากับหรือมากกว่า 3.25 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจัดอยู่ในลำดับชั้น C คุณลักษณะและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ มหาบัณฑิตอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ณัฐมนต์ คมขำ (2550 : 13-14) ได้ประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย หลักสูตร พ.ศ.2541 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร พ.ศ.2541) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 4 ด้าน คือ ด้านบริบทของหลักสูตร ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ด้านกระบวนการของหลักสูตร และด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร คือ นิสิต อาจารย์ผู้สอน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 44 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจงจากกลุ่ม นิสิต (28) คน อาจารย์ผู้สอน (9) คน และผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร (7) คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับ มาก สำหรับโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับอาจารย์ และนิสิต ส่วนใหญ่มีความ เหมาะสมระดับมาก สำหรับห้องเรียน สื่อการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่มีความ เหมาะสมระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร และการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก

4. ด้านผลผลิตของหลักสูตรที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ปฏิบัติงาน มีความเหมาะสมระดับมาก สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตขณะที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมระดับมาก

ปารณีย์ สิริวิสาเสฏฐธามาธา (2550 : 102-103) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรดังกล่าวโดยใช้รูปแบบการประเมินซีบีพี (CIPP Model) ประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยป้อน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 155 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 10 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 31 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 114 คน ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านบริบท จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) ด้านปัจจัยป้อน สื่อ แหล่งเรียนรู้ และคุณลักษณะของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 4) ด้านผลผลิต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

กัญจน์ชญาณ์ สรรเสริญ (2551 : 147-148) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรดังกล่าวใน 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร กลุ่มประชากรเป้าหมายได้แก่ อาจารย์สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 8 คน มหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 – 2549 จำนวน 14 คน ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 12 คน และนิสิตปัจจุบันจำนวน 27 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากมหาบัณฑิต แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ และค่าความถี่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี เนื้อหาวิชาของหลักสูตรเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ซ้ำซ้อน ครอบคลุมด้านวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในบางรายวิชาและเปิดวิชาเอกเลือกเพิ่มขึ้น 2) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมดีสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุวัตถุประสงค์ แต่ควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตได้นำเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณชนให้มากขึ้น และให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์การวิจัยจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ การดำเนินงานของสาขาและภาควิชามีความเหมาะสมดี โดยเฉพาะเรื่องการประชุมนิเทศ และควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มากขึ้น การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมดี เพราะใช้วิธีการวัดที่หลากหลายเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านผลผลิตของ

หลักสูตร ทั้งคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิต พบว่าเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานหรือสถานศึกษาว่า เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล

พิมพิตา โทบุตรดี (2552 : 125-127) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรดังกล่าว ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยประยุกต์แบบจำลอง CIPP โดยรวม รายตัวชี้วัดและรายด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร จำนวน 155 คน ครู จำนวน 335 คน นักเรียน จำนวน 361 คน และผู้ปกครอง จำนวน 361 คน รวม 1,212 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการใช้หลักสูตรครั้งนี้ เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้ แบบประเมินสำหรับผู้บริหารและครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 แบบประเมินสำหรับนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 แบบประเมินสำหรับผู้ปกครองมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง โดยรวมโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

- 1) ด้านสภาพแวดล้อม ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเกี่ยวกับความเหมาะสมของทรัพยากรทางการศึกษา ความสอดคล้องของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความร่วมมือทางด้านการศึกษาของชุมชน ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัดเกี่ยวกับหลักสูตร เวลาเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์การสอน และงบประมาณ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 3) ด้านกระบวนการ ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกตัวชี้วัดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 4) ด้านผลผลิต ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ในด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Kauss (1969 : 2136) ทำการประเมินหลักสูตรปริญญาโททางการสอน ของมหาวิทยาลัยนอร์เวสเทิร์น โดยสอบถามความคิดเห็นของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วที่กอบอาชีพครู ผลพบว่า ร้อยละ 80 เห็นว่า ความสามารถทางด้านการสอนของเขายังต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ จึงมีความประสงค์จะให้หลักสูตรนี้เน้นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางการสอนให้มากขึ้น

Kirkeby (1975 : 4227) ติดตามผลดัชนีบัณฑิตทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมอนทาน่า ดุษฎีบัณฑิตเห็นว่า หลักสูตรวิชาพื้นฐานทั่วไปเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ใน

การทำงานมาก ในขณะที่ความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัย มีประโยชน์ต่องานที่ทำ ในปัจจุบันค่อนข้างน้อย วิธีการเรียนการสอนที่ดีที่สุด คือ การสัมมนาการอภิปราย และการทำรายงานตามลำดับ

Martz (1981 : 1948) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการการศึกษาด้านโภชนศาสตร์ศึกษาในโรงเรียนทางชนบทของรัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา โดยประเมินองค์ประกอบของโครงการในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลผลิต จากกลุ่มตัวอย่างชาวบ้านในชุมชน ผู้ปกครอง ครูผู้บริหาร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่าโครงการมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีความรู้ทางด้านโภชนศาสตร์ในระดับสูงขึ้น

Dyess (1982 : 4702-A) ได้วิจัยเรื่อง การติดตามผลบัณฑิตบริหารธุรกิจ ปี ค.ศ. 1977 – 1981 ของวิทยาลัยซาน จาซิโต เพื่อปรับปรุงหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนสำหรับเตรียมตัวออกไปประกอบอาชีพของนักศึกษาที่มีความเหมาะสม โดยการนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้กับการทำงานอยู่ในระดับที่มีความเหมาะสม แต่มีบางวิชาที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับหน่วยงาน

Nagel (1986 : 1140) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรดุขภูมิตักษาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแอครอน โดยบัณฑิตที่จบการศึกษา จะส่งแบบสอบถามไปยังดุขภูมิตักษา จำนวน 129 คน ผลการศึกษาพบว่า ดุขภูมิตักษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตร และได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ ตลอดจนมีแผนงานในการติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

Chiang (1996 : Abstract) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมเทคโนโลยีวิศวกรรมเครื่องกล 5 ปี ของจูเนียร์ คอลเลจ ในไต้หวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยใช้ชิปโมเดล (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างคือ บัณฑิต นักศึกษา คณะ และนายจ้าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมด้านความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ นักศึกษาพอใจกับหลักสูตรนี้เช่นเดียวกับทางคณะพอใจกับความสำเร็ของนักศึกษา ส่วนนายจ้างพอใจในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับผลงานของบัณฑิตที่จบการศึกษา ดังนี้ ด้านบริบท (Context) พบว่า บัณฑิตและนักศึกษาเห็นว่าหลักสูตรไม่ค่อยยืดหยุ่นและสอดคล้องกับเศรษฐกิจอุตสาหกรรมน้อย เนื้อหาของหลักสูตรมีความซ้ำซ้อนกันมาก และชั่วโมงฝึกงานไม่เหมาะสม ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) พบว่าบัณฑิต นักศึกษา และคณะ เห็นว่าอุปกรณ์เครื่องมือที่ช่วยในการเรียนการสอนและสโตทัศน์อุปกรณ์เหมาะสมดีแล้ว แต่ตำราเอกสารยังไม่เหมาะสม ด้านกระบวนการ (Process) พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่ากระบวนการไม่เหมาะสม นักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่า การสอนและคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ยังไม่เหมาะสม ผู้ดูแลหลักสูตรควรให้ความสนใจและจัดทำหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียน ด้านผลผลิต (Product) พบว่า นายจ้างพอใจกับคุณสมบัติและความสามารถของบัณฑิตมาก โดยเฉพาะด้านการสื่อสารและการทำงานในหน่วยงาน โดยสรุปแล้ว พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในการเตรียมกำลังพลไว้เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมในปัจจุบันและในอนาคตสำหรับสังคมเทคโนโลยีก้าวหน้า

Peng (1996 : Abstract) ได้วิจัยถึงการออกแบบและการประเมิน การฝึกอบรมภายในของครุมัธยมศึกษา ทางด้านเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ทรนิตไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่า ในไต้หวันช่างเทคนิคทรนิตส่วนใหญ่ ได้รับการฝึกอบรมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูผู้สอนได้ฝึกอบรมทางด้านวิศวกรรมทรนิต ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ปัญหาอันเนื่องมาจากการขาดการฝึกอบรม รวมทั้งความรู้ทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ของครุมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น

กระทรวงศึกษาธิการและกรมสามัญศึกษาต่างก็ทราบดี จึงได้พยายามจัดการฝึกอบรมภายในแก่ครูมัธยมศึกษาทั่วประเทศได้ห้วน รูปแบบการฝึกอบรมภายในอีกรูปแบบของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) หรือ CIPP Model โดยในหลักสูตรการฝึกอบรมภายในแก่ครูนั้นเน้นเนื้อหา 4 ด้าน คือ บริบท ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต ในการประเมินบริบทนั้นเน้นความเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีของยุทธกรรม พื้นฐานความรู้ของครูรวมทั้งพื้นฐานความรู้ด้านยุทธกรรม และที่ต้องศึกษาอบรม ปัจจัยป้อนเน้นกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ส่วนกระบวนการเน้นรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุด และผลผลิตเน้นการทดสอบประสิทธิผลของหลักสูตรการฝึกอบรมทั้งหมด

Perez (1997 : Abstract) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเสริมแรงงานในหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ จุดประสงค์ของการศึกษาก็เพื่อศึกษาการเข้าร่วมโครงการการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ โดยที่ไม่ยุ่งเกี่ยวหรือสัมพันธ์กับปัญหาการว่างงานในประเทศสเปน ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าจะได้มีการตื่นตัวในด้านการจัดหลักสูตรอบรมวิชาชีพในสเปนจำนวนมากก็ตาม แต่ยังไม่เป็นการเพียงพอทั้งนี้สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการจัดหรือการเสริมแรงงานในตลาดแรงงาน ผู้เขียนได้นำเสนอแนวปฏิบัติว่าควรจะได้มีการจัดโครงการแนะนำผู้ที่สนใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพพร้อมกับให้มีการประเมินผลการดำเนินการของโครงการ การเสริมแรงในตลาดแรงงาน น่าจะเป็นการฝึกอบรมแรงงานในเวลาเดียวกัน ดังนั้นจึงได้จัดโครงการอบรมวิชาชีพ โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรการฝึกอบรม มีองค์ประกอบสนับสนุน 2 ลักษณะ คือ แพ้มเอกสารและคู่มือการฝึกอบรมในสมุดคู่มือจะมีแบบสอบถามที่พร้อมจะช่วยให้ดำเนินการฝึกอบรมปรับเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นปัจจัยสนับสนุน กิจกรรม รวมทั้งการทดสอบก่อนและหลังดำเนินการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการประเมินผลการฝึกอบรมวิชาชีพนั้น ๆ อีกด้วย การประเมินโครงการ ใช้แนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) หรือ CIPP Model โดยประเมิน 4 กระบวนการ คือ บริบท ปัจจัยป้อน กระบวนการ และผลผลิต จากผลการประเมินทำให้ทราบเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเสริมแรงงานในตลาดวิชาชีพ โดยเฉพาะมีผลต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ ผู้ที่ได้รับการเสริมความรู้ ความชำนาญและทัศนคติต่อการทำงานอีกด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการดำเนินงานที่มีระเบียบแบบแผน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อนำผลการประเมินผลมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หรือประเมินคุณค่าของหลักสูตรว่าดีหรือควรปรับปรุงแก้ไข ควรใช้ต่อไปหรือยกเลิกบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด ซึ่งการวิจัยการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ได้เลือกรูปแบบการประเมินแบบซีป (CIPP Model) ประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประเมินเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตร ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต ความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงาน ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมิน ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกได้ดังนี้

1.1 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 25 คน

1.2 นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ปีการศึกษา 2549-2553 จำนวน 183 คน

1.3 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 150 คน ประกอบด้วยบัณฑิตที่จบการศึกษาตามปีการศึกษาดังต่อไปนี้

1.3.1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 71 คน

1.3.2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 79 คน

1.4 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 150 คน

1.5 ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 150 คน
รวมประชากรทั้งสิ้นจำนวน 658 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกได้ดังนี้

2.1 อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 15 คน

2.2 นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 115 คน

2.3 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 90 คน แยกตามปีการศึกษา ดังนี้

2.3.1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 43 คน

2.3.2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 47 คน

2.4 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 90 คน

2.5 ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 90 คน รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การคำนวณของ ยามาเน่ คิดเป็นร้อยละ 60.64 ของประชากร พบว่าได้ 400 คน

2. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนดังนี้

2.1 แบ่งประชากรออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอาจารย์ผู้สอน กลุ่มนิสิต กลุ่มบัณฑิต กลุ่มผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และกลุ่มผู้ร่วมงานของบัณฑิต

2.2 ใช้ประชากรของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน กลุ่มนิสิต กลุ่มบัณฑิต กลุ่มผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และกลุ่มผู้ร่วมงานของบัณฑิต เป็นหน่วยในการสุ่ม ทำการสุ่มอย่างง่าย ร้อยละ 60 ของทุกกลุ่ม พบว่าได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างแสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. อาจารย์ประจำหลักสูตร	25	15
2. นิสิตชั้นปีที่ 1	35	21
3. นิสิตชั้นปีที่ 2	40	24
4. นิสิตชั้นปีที่ 3	30	20
5. นิสิตชั้นปีที่ 4	48	30
6. นิสิตชั้นปีที่ 5	30	20
7. บัณฑิตปีการศึกษา 2547	71	43
8. บัณฑิตปีการศึกษา 2548	79	47
9. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตปีการศึกษา 2547	71	43
10. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตปีการศึกษา 2548	79	47
11. ผู้ร่วมงานของบัณฑิตปีการศึกษา 2547	71	43
12. ผู้ร่วมงานของบัณฑิตปีการศึกษา 2548	79	47
รวม	658	400

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 ชนิด คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน 5 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ต่อหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ตอบ มีทั้งสิ้น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 49 ข้อ ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
 - 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ
 - 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณลักษณะของผู้เรียน จำนวน 6 ข้อ
 - 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย
 - 3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอนจำนวน 9 ข้อ
 - 3.2 การวัดและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ
 - 3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 5 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตต่อหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับนิสิตเป็นผู้ตอบ มีทั้งสิ้น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของนิสิต หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 57 ข้อ ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
 - 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร จำนวน 9 ข้อ
 - 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน จำนวน 12 ข้อ

2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ

3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย

3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ

3.2 การวัดและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ

3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 5 ข้อ

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำหรับบัณฑิตที่จบหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา เป็นผู้ตอบ มีทั้งสิ้น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของบัณฑิต หลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำนวน 5 ข้อ
 - 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร จำนวน 10 ข้อ
 - 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน จำนวน 12 ข้อ
 - 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย
 - 3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ
 - 3.2 การวัดและประเมินผล จำนวน 6 ข้อ
 - 3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 5 ข้อ

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่จบหลักสูตรการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา เป็นผู้ตอบ มีทั้งสิ้น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 31 ข้อ ดังนี้

1. ด้านผลผลิต (Product Evaluation)
 - 1.1 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต จำนวน 10 ข้อ
 - 1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต จำนวน 10 ข้อ

1.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต จำนวน 11 ข้อ
 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต
 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 1 ข้อ

ฉบับที่ 5 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับการ
 ปฏิบัติงานของบัณฑิต โดยผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่จบหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
 เป็นผู้ตอบ มีทั้งสิ้น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ร่วมงานของบัณฑิต มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ
 (Check list) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 31 ข้อ ดังนี้

1. ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

1.1 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต จำนวน 10 ข้อ

1.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต จำนวน 10 ข้อ

1.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต
 มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 1 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ ชนิดไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) จำนวน 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
 สังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 6 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์นิสิต เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคม
 ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 6 ข้อ

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์บัณฑิต เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
 สังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) จำนวน 11 ข้อ

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาศาสตร
 บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)
 จำนวน 8 ข้อ

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมงานของบัณฑิต เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาศาสตร
 บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)
 จำนวน 8 ข้อ ดังตัวอย่าง

**ตัวอย่างแบบสอบถามการประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)**

.....
ฉบับที่ 1 สำหรับอาจารย์ผู้สอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย/ ลงในช่อง () หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 30 – 40 ปี

() 41 – 50 ปี () มากกว่า 50 ปี

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในช่องรายการ ว่ามีความเหมาะสม หรือเป็นจริงในระดับใด
แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

**วัตถุประสงค์หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**

1. มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา
2. มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู
3. มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วัตถุประสงค์					
1.1 มีความชัดเจนทางด้านภาษาและ เข้าใจง่าย
1.2 ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จ การศึกษาชัดเจน เหมาะสม
1.3 มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ สังคมปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์
สำหรับอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความแสดงความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1. เนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นไปตามที่ท่านคาดหวังหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์.....

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.2 นำวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) มาวิเคราะห์เป็นรายชื่อเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับความมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความมุ่งหมายของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ความมุ่งหมายของการวิจัย
1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา	เพื่อประเมินการใช้หลักสูตร 1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตร และ เนื้อหาสาระของหลักสูตร 2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร
2. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู	เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรด้านผลผลิตประกอบด้วย ความมีคุณธรรม ประพฤติตนตามหลักจรรยาบรรณครู
3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรด้านผลผลิตประกอบด้วย ความรู้ความสามารถด้านการสอนสังคมศึกษา และการยอมรับในการทำงาน

1.3 พิจารณาความมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรแต่ละข้อ เพื่อนำมากำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล และกำหนดชนิดของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

1.4 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับความมุ่งหมายของการประเมินการใช้หลักสูตร แหล่งข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4

ตาราง 4 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความมุ่งหมายของการวิจัย แหล่งข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ความมุ่งหมายของการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ
1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา	เพื่อประเมินการใช้หลักสูตร 1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และ เนื้อหาสาระของหลักสูตร 2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร	1. อาจารย์ผู้สอน	- แบบสอบถามฉบับที่ 1 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1
		2. นิสิต	- แบบสอบถามฉบับที่ 2 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2
		3. บัณฑิต	- แบบสอบถามฉบับที่ 3 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 3
2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้ง คุณธรรมและ จริยธรรมในวิชาชีพครู	เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรด้าน ผลผลิตด้านความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม	4. ผู้บังคับบัญชา ของบัณฑิต	- แบบสอบถามฉบับที่ 4 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 4
		5. ผู้ร่วมงาน ของบัณฑิต	- แบบสอบถามฉบับที่ 5 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 5
3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการ จัดกิจกรรม การเรียนรู้	เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรด้าน ผลผลิตด้านความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณธรรม จริยธรรม	4. ผู้บังคับบัญชา ของบัณฑิต	- แบบสอบถามฉบับที่ 4 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 4
		5. ผู้ร่วมงานของ บัณฑิต	- แบบสอบถามฉบับที่ 5 - แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 5

1.5 ทำการสร้างเครื่องมือ 2 ชนิด คือ ชนิดที่ 1 แบบสอบถาม ชนิดที่ 2 แบบสัมภาษณ์
ไม่มีโครงสร้าง

1.5.1 สร้างแบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ใช้สอบถามอาจารย์ผู้สอน	จำนวน 70 ข้อ ใช้จริง 49 ข้อ
ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามนิสิต	จำนวน 70 ข้อ ใช้จริง 57 ข้อ
ฉบับที่ 3 ใช้สอบถามบัณฑิต	จำนวน 70 ข้อ ใช้จริง 58 ข้อ
ฉบับที่ 4 ใช้สอบถามผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต	จำนวน 45 ข้อ ใช้จริง 31 ข้อ
ฉบับที่ 5 ใช้สอบถามผู้ร่วมงานของบัณฑิต	จำนวน 45 ข้อ ใช้จริง 31 ข้อ

1.5.2 สร้างแบบสัมภาษณ์

ฉบับที่ 1 ใช้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน	จำนวน 10 ข้อ ใช้จริง 6 ข้อ
ฉบับที่ 2 ใช้สัมภาษณ์นิสิต	จำนวน 11 ข้อ ใช้จริง 6 ข้อ
ฉบับที่ 3 ใช้สัมภาษณ์บัณฑิต	จำนวน 15 ข้อ ใช้จริง 11 ข้อ
ฉบับที่ 4 ใช้สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต	จำนวน 15 ข้อ ใช้จริง 8 ข้อ
ฉบับที่ 5 ใช้สัมภาษณ์ผู้ร่วมงานของบัณฑิต	จำนวน 15 ข้อ ใช้จริง 8 ข้อ

1.6 นำเครื่องมือทั้ง 2 ชนิด ไปเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ และให้คำชี้แนะในเรื่องของความเหมาะสม และความครอบคลุมในเนื้อหาของการวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญได้แก่

1.6.1 รองศาสตราจารย์สมนึก ภัททิยธนี อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

1.6.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดชา จันทคีติ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน สังคมศึกษา

1.6.3 อาจารย์จตุพร พงศ์พีระ ครูชำนาญการ โรงเรียนลิ้นฟ้าพิทยาคม อำเภอเขายายจ้อย จังหวัดศรีสะเกษ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.6.4 อาจารย์สันติภา ดวงจิตสิริ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.6.5 อาจารย์เกิดศิริ ทองนวล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนขุนหาญวิทยาสรรค์ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 45 คน ได้แก่

1.7.1 อาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 5 คน

1.7.2 นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 10 คน

1.7.3 บัณฑิตสาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 10 คน

1.7.4 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากกลุ่ม Tryout ในข้อ 1.7.3 จำนวน 10 คน

1.7.5 ผู้ร่วมงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากกลุ่ม Tryout ในข้อ 1.7.3 จำนวน 10 คน

1.8 นำผลการทดลองใช้มาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item - total Correlation) พบว่า

1.8.1 แบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ฉบับที่ 1 ใช้สอบถามอาจารย์ผู้สอน จำนวน 70 ข้อ เข้าเกณฑ์ 60 ข้อ เลือกไว้ 49 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .43 - .90

ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามนิสิต จำนวน 70 ข้อ เข้าเกณฑ์ 62 ข้อ เลือกไว้ 57 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .26 - .92

ฉบับที่ 3 ใช้สอบถามบัณฑิต จำนวน 70 ข้อ เข้าเกณฑ์ 62 ข้อ เลือกไว้ 58 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .27 - .90

ฉบับที่ 4 ใช้สอบถามผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต จำนวน 45 ข้อ เข้าเกณฑ์ 40 ข้อ เลือกไว้ 31 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .30 - .96

ฉบับที่ 5 ใช้สอบถามผู้ร่วมงานของบัณฑิต จำนวน 45 ข้อ เข้าเกณฑ์ 40 ข้อ เลือกไว้ 31 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .25 - .88

1.8.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ฉบับ เข้าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ฉบับที่ 1 ใช้สัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน จำนวน 10 ข้อ เข้าเกณฑ์ 8 ข้อ เลือกไว้ 6 ข้อ

ฉบับที่ 2 ใช้สัมภาษณ์นิสิต จำนวน 11 ข้อ เข้าเกณฑ์ 9 ข้อ เลือกไว้ 6 ข้อ

ฉบับที่ 3 ใช้สอบถามบัณฑิต จำนวน 15 ข้อ เข้าเกณฑ์ 15 ข้อ เลือกไว้ 11 ข้อ

ฉบับที่ 4 ใช้สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา จำนวน 15 ข้อ เข้าเกณฑ์ 13 ข้อ เลือกไว้ 8 ข้อ

ฉบับที่ 5 ใช้สัมภาษณ์ผู้ร่วมงานของนิสิต/มหาบัณฑิต จำนวน 15 ข้อ เข้าเกณฑ์ 13 ข้อ เลือกไว้ 8 ข้อ

1.9 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับตั้งแต่ .77 - .95

1.10 ปรับปรุงแบบสอบถามจากการวิเคราะห์คุณภาพข้างต้นแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ติดต่อกองทะเบียนกลางและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และประธานรุ่น นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 – 2553 เพื่อขอรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ และ สถานที่ทำงาน
3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองโดยแนบวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา สาระของหลักสูตรไปกับแบบสอบถามทุกฉบับสำหรับอาจารย์ผู้สอนและนิสิต และโทรศัพท์ติดต่อ บัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิต ปีการศึกษา 2547 – 2548 เพื่อส่ง แบบสอบถาม
4. ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง
5. สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองสำหรับอาจารย์ผู้สอนและนิสิต และสัมภาษณ์ทาง โทรศัพท์สำหรับบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิต ปีการศึกษา 2547 – 2548

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ดังนี้
 - 2.1 แบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐานแยกเป็น 2 กลุ่ม
 - 2.1.1 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อหาความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน
 - 2.1.2 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

- 2.1.3 นำคะแนนที่ได้ดำเนินการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Sciences) เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไป เปรียบเทียบกับ เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

2.1.4 แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นปลายเปิด ผู้วิจัยจะนำเสนอโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยจัดจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 อำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 110)

$$r_{XY} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{XY}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับ Y
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของค่าตัวแปร X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของค่าตัวแปร Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร X และ Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของค่าตัวแปร Y
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ค่าความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2555 : 237-260)

2.1 ร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือคะแนนเต็ม

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการประเมินตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

%	แทน ร้อยละ
\bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
กศ.บ.	แทน การศึกษาระดับบัณฑิต
มมส	แทน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 การใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป
- ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสอบถามอาจารย์ผู้สอน นิสิต บัณฑิต ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และเพื่อนร่วมงานของบัณฑิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลแสดงในตาราง 5 - 9

ตาราง 5 ข้อมูลพื้นฐานอาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของอาจารย์ผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	12	80.00
1.2 หญิง	3	20.00
รวม	15	100
2. อายุ		
2.1 30 – 40 ปี	3	20.00
2.2 41 – 50 ปี	8	53.30
2.3 มากกว่า 50 ปี	4	26.70
รวม	15	100
3. ประสบการณ์ในการสอน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	1	6.65
3.2 10 – 20 ปี	9	60.00
3.3 21 – 30 ปี	4	26.70
3.4 31 ปีขึ้นไป	1	6.65
รวม	15	100
4. การศึกษาสูงสุด		
4.1 ปริญญาโท	2	13.30
4.2 ปริญญาเอก	13	86.70
รวม	15	100

จากตาราง 5 อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (80.00%) มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (53.30%) มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 10-20 ปี (60.00%) และมีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอก (86.70%)

ตาราง 6 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของนิสิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	31	27.00
1.2 หญิง	84	73.00
รวม	115	100
2. อายุ		
2.1 19-20 ปี	35	30.43
2.2 21-22 ปี	63	54.78
2.3 มากกว่า22 ปี	17	14.79
รวม	115	100
3. เข้าเรียนสาขาวิชาสังคมศึกษา เมื่อปีการศึกษา		
3.1 พ.ศ. 2549	20	17.39
3.2 พ.ศ. 2550	30	26.09
3.3 พ.ศ. 2551	20	17.39
3.4 พ.ศ. 2552	24	20.87
3.5 พ.ศ. 2553	21	18.26
รวม	115	100
4. ท่านเคยทราบปรัชญาของหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาหรือไม่		
4.1 เคย	83	72.17
4.2 ไม่เคย	32	27.83
รวม	115	100
5. ท่านเคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาหรือไม่		
5.1 เคย	92	80.00
5.2 ไม่เคย	23	20.00
รวม	115	100
6. ท่านเคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร หลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาหรือไม่		
6.1 เคย	88	76.50
6.2 ไม่เคย	27	23.50
รวม	115	100

จากตาราง 6 นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (73.00%) อายุระหว่าง 21-22 ปี (54.78%) เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2550 มากที่สุด (26.09%) เคยทราบปรัชญาของหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา (72.17%) เคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา (80.00%) เคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร หลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา (76.50%)

ตาราง 7 ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	18	20.00
1.2 หญิง	72	80.00
รวม	90	100
2. อายุ		
2.1 22 - 23 ปี	2	2.20
2.2 23 - 24 ปี	35	38.90
2.3 24 - 25 ปี	50	55.60
2.4 มากกว่า25 ปี	3	3.30
รวม	90	100
3. เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา		
3.1 พ.ศ. 2547	52	57.80
3.2 พ.ศ. 2548	38	42.20
รวม	90	100
4. ท่านเคยทราบปรัชญาของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษาหรือไม่		
4.1 เคย	84	93.30
4.2 ไม่เคย	6	6.70
รวม	90	100
5. ท่านเคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษาหรือไม่		
5.1 เคย	85	94.40
5.2 ไม่เคย	5	5.60
รวม	90	100
6. ท่านเคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร “หลักสูตร กศ.บ.” สาขาสังคมศึกษาหรือไม่		
6.1 เคย	87	96.70
6.2 ไม่เคย	3	3.30
รวม	90	100

จากตาราง 7 บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (80.00%) มีอายุระหว่าง 24-25 ปี (55.60%) เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2547 มากที่สุด (57.80%) เคยทราบปรัชญาของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (93.30%) เคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (94.40%) เคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร “หลักสูตร กศ.บ.” สาขาสังคมศึกษา (96.70%)

ตาราง 8 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของผู้บังคับบัญชา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	79	87.80
1.2 หญิง	11	12.20
รวม	90	100
2. อายุ		
2.1 30-40 ปี	2	2.22
2.2 41 - 50 ปี	32	35.56
2.3 มากกว่า 50 ปี	56	62.22
รวม	90	100
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 15 - 20 ปี	12	13.33
3.2 21 ปีขึ้นไป	78	86.67
รวม	90	100
4. การศึกษาสูงสุด/สาขา		
4.2 ปริญญาโท	71	78.90
4.3 ปริญญาเอก	19	21.10
รวม	90	100

จากตาราง 8 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (87.80%) มีอายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุด (62.22%) มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป (86.67%) และมีการศึกษาสูงสุดปริญญาโท (78.90%)

ตาราง 9 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของผู้ร่วมงานของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	28	31.10
1.2 หญิง	62	68.90
รวม	90	100
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	11	12.22
2.2 30-40 ปี	54	60.00
2.3 41 - 50 ปี	21	23.33
2.4 มากกว่า 50 ปี	4	4.45
รวม	90	100
3. ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	11	12.22
3.2 10 - 15 ปี	45	75.00
3.3 15 - 20 ปี	27	30.00
3.4 21 ปีขึ้นไป	7	7.78
รวม	90	100
4. การศึกษาสูงสุด/สาขา		
4.1 ปริญญาตรี	33	36.70
4.2 ปริญญาโท	57	63.30
รวม	90	100

จากตาราง 9 ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (68.90%) มีอายุระหว่าง 30-40 ปี (60.00%) มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-15 ปี (75.00%) มีการศึกษาสูงสุดปริญญาโท (63.30%)

ตอนที่ 2 การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1 การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านบริบท

2.1.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริบท ปรากฏผลแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.)
สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
1.1 มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่าย	3.87	0.35	มาก
1.2 สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง	3.93	0.46	มาก
1.3 ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสม	4.00	0.53	มาก
1.4 มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน	4.00	0.14	มาก
1.5 มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.73	0.59	มาก
รวม	3.90	0.41	มาก
2. โครงสร้างของหลักสูตร			
2.1 การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม	3.80	0.14	มาก
2.2 การกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม	3.80	0.14	มาก
2.3 รายวิชาในแต่ละหมวดทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม	3.60	0.19	มาก
2.4 รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน	3.66	0.13	มาก
2.5 รายวิชาในแต่ละหมวดสอดคล้องกับการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.80	0.17	มาก
2.6 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางหมวดวิชา	3.93	0.22	มาก
2.7 ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม	3.47	0.16	ปานกลาง
2.8 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.60	0.13	มากที่สุด
รวม	3.83	0.16	มาก
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร			
3.1 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.67	0.12	มาก
3.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.80	0.14	มาก
3.3 เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน	3.73	0.11	มาก
3.4 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	3.67	0.16	มาก
3.5 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.67	0.12	มาก
3.6 เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	3.93	0.11	มาก
รวม	3.75	0.13	มาก
รวมทั้งหมด	3.82	0.23	มาก

จากตาราง 10 อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60 - 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม ($\bar{X} = 3.47$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

3. เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

2.1.2 ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร ปรากฏผลแสดง ในตาราง 11

ตาราง 11 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
1.1 มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่าย	3.89	0.56	มาก
1.2 สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง	3.99	0.57	มาก
1.3 ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสม	4.04	0.64	มาก
1.4 มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน	4.08	0.65	มาก
1.5 มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.88	0.75	มาก
รวม	3.98	0.63	มาก
2. โครงสร้างของหลักสูตร			
2.1 การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม	3.80	0.68	มาก
2.2 การกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม	3.73	0.69	มาก
2.3 รายวิชาในแต่ละหมวดทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม	3.74	0.80	มาก
2.4 รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน	3.88	0.63	มาก
2.5 รายวิชาในแต่ละหมวดสอดคล้องกับการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.92	0.66	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.6 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางหมวดวิชา	3.89	0.82	มาก
2.7 ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม	3.83	0.82	มาก
2.8 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.12	0.81	มาก
2.9 ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด			
2.9.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	3.87	0.63	มาก
2.9.2 หมวดวิชาชีพรู	4.24	0.76	มาก
2.9.3 หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม	4.02	0.65	มาก
2.9.4 หมวดวิชาประวัติศาสตร์	3.89	0.71	มาก
2.9.5 หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์	3.71	0.81	มาก
2.9.6 หมวดวิชากฎหมายและการเมือง	3.76	0.83	มาก
2.9.7 หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	3.88	0.83	มาก
2.9.8 หมวดวิชาภูมิศาสตร์	3.81	0.73	มาก
รวม	3.88	0.92	มาก
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร			
3.1 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.84	0.53	มาก
3.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.89	0.65	มาก
3.3 เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน	3.86	0.54	มาก
3.4 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	3.88	0.67	มาก
3.5 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.90	0.62	มาก
3.6 เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	3.95	0.71	มาก
รวม	3.89	0.62	มาก
รวมทั้งหมด	3.90	0.72	มาก

จากตาราง 11 นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.71 - 4.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.08) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.88)

2. เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนในกลุ่มวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนในกลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$)

3. เกี่ยวกับเนื้อหาของสาระของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

2.1.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร ปรากฏผลแสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)

สาขาวิชาสังคมศึกษา ด้านบริหาร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
1.1 มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่าย	4.46	0.56	มาก
1.2 สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง	4.44	0.60	มาก
1.3 ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสม	4.37	0.64	มาก
1.4 มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน	4.43	0.58	มาก
1.5 มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.43	0.58	มาก
รวม	4.43	0.59	มาก
2. โครงสร้างของหลักสูตร			
2.1 การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม	4.23	0.58	มาก
2.2 การกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม	4.42	0.59	มาก
2.3 รายวิชาในแต่ละหมวดทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม	4.28	0.56	มาก
2.4 รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน	4.51	0.64	มากที่สุด
2.5 รายวิชาในแต่ละหมวดสอดคล้องกับการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.38	0.61	มาก
2.6 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางหมวดวิชา	4.30	0.77	มาก
2.7 ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม	4.31	0.69	มาก
2.8 ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.34	0.65	มาก
2.9 ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนในกลุ่มวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด			
2.9.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	4.47	0.58	มาก
2.9.2 หมวดวิชาชีพครู	4.30	0.72	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.9.3 หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม	4.47	0.56	มาก
2.9.4 หมวดวิชาประวัติศาสตร์	4.33	0.61	มาก
2.9.5 หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์	4.34	0.67	มาก
2.9.6 หมวดวิชากฎหมายและการเมือง	4.43	0.65	มาก
2.9.7 หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	4.50	0.54	มาก
2.9.8 หมวดวิชาภูมิศาสตร์	4.50	0.56	มาก
2.10 ท่านสามารถนำความรู้ที่เคยเรียนมาในกลุ่มวิชา ต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในอาชีพ ได้มากน้อยเพียงใด			
2.10.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	4.35	0.58	มาก
2.10.2 หมวดวิชาชีพครู	4.48	0.50	มาก
2.10.3 หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม	4.37	0.55	มาก
2.10.4 หมวดวิชาประวัติศาสตร์	4.42	0.51	มาก
2.10.5 หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์	4.43	0.60	มาก
2.10.6 หมวดวิชากฎหมายและการเมือง	4.30	0.64	มาก
2.10.7 หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	4.36	0.60	มาก
2.10.8 หมวดวิชาภูมิศาสตร์	4.37	0.52	มาก
รวม	4.38	0.60	มาก
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตร			
3.1 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.36	0.48	มาก
3.2 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.28	0.52	มาก
3.3 เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน	4.36	0.54	มาก
3.4 สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	4.40	0.49	มาก
3.5 เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.47	0.50	มาก
3.6 เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้	4.40	0.59	มาก
รวม	4.38	0.52	มาก
รวมทั้งหมด	4.39	0.57	มาก

จากตาราง 12 บันทึกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริหาร ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23 - 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$)

2. เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$)

3. เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$)

2.2 การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านปัจจัยป้อน

2.2.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา ด้านปัจจัยป้อน ปรากฏผลแสดง ในตาราง 13

ตาราง 13 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คุณลักษณะของผู้เรียน			
1.1 ในภาพรวมผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอ	4.13	0.51	มาก
1.2 ผู้เรียนมีความสนใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้นต่อการเรียนรู้	3.80	0.41	มาก
1.3 ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์	3.60	0.73	มาก
1.4 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่เรียน	3.53	0.63	มาก
1.5 ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง	3.20	0.41	ปานกลาง
1.6 ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	3.86	0.35	มาก
รวม	3.69	0.51	มาก
2. สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน			
2.1 มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอต่อการเรียนรู้	3.20	0.86	ปานกลาง
2.2 ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ	3.26	0.70	ปานกลาง
2.3 มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ	3.20	0.67	ปานกลาง
2.4 มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย	3.60	0.50	มาก
รวม	3.31	0.68	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.53	0.60	มาก

จากตาราง 13 อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.20 - 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ในภาพรวมผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

2. เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอต่อการเรียนรู้ และมีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

2.2.2 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ปรากฏผลแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน			
1.1 มีความรู้ ความสามารถ ในเนื้อหาวิชาที่สอน	3.93	0.67	มาก
1.2 จัดการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.90	0.67	มาก
1.3 มีเอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาที่สอน เป็นของตนเอง	3.88	0.82	มาก
1.4 ตรงต่อเวลา มีเทคนิคการสอนและการนำเข้าสู่บทเรียน ได้น่าสนใจ	3.81	0.79	มาก
1.5 ใช้วิธีการสอนและสื่อประกอบที่หลากหลาย	3.74	0.77	มาก
1.6 อธิบายตรงประเด็น และยกตัวอย่างประกอบได้เข้าใจ	3.78	0.61	มาก
1.7 ใช้เวลาในการสอนอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ	3.89	0.65	มาก
1.8 มีการนำผลการวิจัยหรือข้อมูลที่ทันสมัยมาใช้ ประกอบการสอน	3.82	0.79	มาก
1.9 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในระหว่างสอน	3.92	0.69	มาก
1.10 เปิดโอกาสให้นิสิตเข้าพบได้อย่างสะดวก	3.89	0.85	มาก
1.11 เอาใจใส่ ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดีแก่นิสิต	4.00	0.76	มาก
1.12 โดยภาพรวมคณาจารย์ในสาขานี้มีคุณภาพ	3.99	0.69	มาก
รวม	3.88	0.73	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน			
2.1 มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้	3.81	0.75	มาก
2.2 ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ	3.59	0.69	มาก
2.3 มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ	3.53	0.78	มาก
2.4 มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย	3.56	0.80	มาก
รวม	3.62	0.75	มาก
รวมทั้งหมด	3.82	0.74	มาก

จากตาราง 14 นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53 - 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เอาใจใส่ ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดีแก่นิสิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ใช้วิธีการสอนและสื่อประกอบที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

2. เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

2.2.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ปรากฏผลแสดง ในตาราง 15

ตาราง 15 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.)
สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน			
1.1 มีความรู้ ความสามารถ ในเนื้อหาวิชาที่สอน	4.41	0.59	มาก
1.2 จัดการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.52	0.56	มากที่สุด
1.3 มีเอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาที่สอน เป็นของตนเอง	4.40	0.53	มาก
1.4 ตรงต่อเวลา มีเทคนิคการสอนและการนำเข้าสู่บทเรียน ได้น่าสนใจ	4.47	0.50	มาก
1.5 ใช้วิธีการสอนและสื่อประกอบที่หลากหลาย	4.38	0.53	มาก
1.6 อธิบายตรงประเด็น และยกตัวอย่างประกอบได้เข้าใจ	4.33	0.49	มาก
1.7 ใช้เวลาในการสอนอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ	4.36	0.52	มาก
1.8 มีการนำผลการวิจัยหรือข้อมูลที่ทันสมัยมาใช้ ประกอบการสอน	4.45	0.52	มาก
1.9 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในระหว่างสอน	4.32	0.55	มาก
1.10 เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก	4.41	0.51	มาก
1.11 เอาใจใส่ ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดีแก่นักศึกษา	4.33	0.49	มาก
1.12 โดยภาพรวมคณาจารย์ในสาขานี้มีคุณภาพ	4.42	0.49	มาก
รวม	4.40	0.52	มาก
2. สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน			
2.1 มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอต่อการ เรียนรู้	4.33	0.51	มาก
2.2 ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ	4.47	0.52	มาก
2.3 มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ	4.38	0.55	มาก
2.4 มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย	4.47	0.58	มาก
รวม	4.41	0.54	มาก
รวมทั้งหมด	4.40	0.53	มาก

จากตาราง 15 บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32 - 4.52$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในระหว่างสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

2. เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ และมีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

2.3 การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านกระบวนการ

2.3.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ ปรากฏผลแสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน			
1.1 วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน	3.60	0.63	มาก
1.2 มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ	3.66	0.61	มาก
1.3 มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.86	0.51	มาก
1.4 กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.00	0.37	มาก
1.5 การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม	3.60	0.82	มาก
1.6 ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามประสบการณ์และความถนัด	3.93	0.45	มาก
1.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.06	0.45	มาก
1.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.33	0.61	มาก
1.9 ปลุกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน	4.00	0.53	มาก
รวม	3.89	0.55	มาก
2. การวัดและประเมินผล			
2.1 มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา	3.73	0.59	มาก
2.2 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.66	0.61	มาก
2.3 วิธีการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม	3.66	0.81	มาก
2.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	3.33	0.72	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.5 แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน	3.00	0.65	ปานกลาง
2.6 ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน	3.93	0.70	มาก
รวม	3.55	0.68	มาก
3. การบริหารจัดการหลักสูตร			
3.1 วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม	3.86	0.51	มาก
3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ	4.06	0.45	มาก
3.3 มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ	3.53	0.63	มาก
3.4 การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	3.86	0.51	มาก
3.5 การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม	3.73	0.70	มาก
รวม	3.80	0.56	มาก
รวมทั้งหมด	3.77	0.60	มาก

จากตาราง 16 อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00 - 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน และการกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

2. เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$)

3. เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

2.3.2 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ ปรากฏผลแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.)
สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน			
1.1 วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน	3.73	0.59	มาก
1.2 มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ	3.70	0.59	มาก
1.3 มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.71	0.58	มาก
1.4 กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.86	0.52	มาก
1.5 การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม	3.83	0.56	มาก
1.6 ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามประสบการณ์และความถนัด	3.75	0.76	มาก
1.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	3.95	0.59	มาก
1.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.03	0.68	มาก
1.9 ปลุกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน	4.18	0.62	มาก
รวม	3.86	0.54	มาก
2. การวัดและประเมินผล			
2.1 มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา	3.98	0.59	มาก
2.2 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.79	0.65	มาก
2.3 วิธีการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม	3.82	0.63	มาก
2.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	3.72	0.71	ปานกลาง
2.5 แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน	3.65	0.80	ปานกลาง
2.6 ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน	3.47	0.83	มาก
รวม	3.73	0.70	มาก
3. การบริหารจัดการหลักสูตร			
3.1 วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม	3.89	0.66	มาก
3.2 การจัดทำตารางเรียนมีความเหมาะสม	3.88	0.61	มาก
3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ	4.00	0.54	มาก
3.4 มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ	3.83	0.66	มาก
3.5 การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	3.93	0.68	มาก
3.6 การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม	3.78	0.65	มาก
รวม	3.88	0.63	มาก
รวมทั้งหมด	3.83	0.62	มาก

จากตาราง 17 นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47 - 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

2. เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$)

3. เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$)

2.3.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชา สังคมศึกษาด้านกระบวนการ ปรากฏผลแสดง ในตาราง 18

ตาราง 18 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กระบวนการจัดการเรียนการสอน			
1.1 วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน	4.40	0.64	มาก
1.2 มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ	4.38	0.59	มาก
1.3 มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.44	0.58	มาก
1.4 กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.41	0.57	มาก
1.5 การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม	4.50	0.54	มาก
1.6 ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามประสบการณ์และความถนัด	4.45	0.58	มาก
1.7 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	4.31	0.68	มาก
1.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.38	0.59	มาก
1.9 ปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน	4.36	0.64	มาก
รวม	4.40	0.60	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2. การวัดและประเมินผล			
2.1 มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา	4.35	0.52	มาก
2.2 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.41	0.59	มาก
2.3 วิธีการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม	4.42	0.65	มาก
2.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง	4.45	0.56	มาก
2.5 แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน	4.52	0.54	มากที่สุด
2.6 ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน	4.38	0.61	มาก
รวม	4.42	0.57	มาก
3. การบริหารจัดการหลักสูตร			
3.1 วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม	4.37	0.55	มาก
3.2 การจัดทำตารางเรียนมีความเหมาะสม	4.45	0.52	มาก
3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ	4.37	0.57	มาก
3.4 มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ	4.53	0.58	มากที่สุด
3.5 การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม	4.34	0.67	มาก
3.6 การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม	4.51	0.52	มากที่สุด
รวม	4.42	0.56	มาก
รวมทั้งหมด	4.42	0.57	มาก

จากตาราง 18 บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31 - 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

- เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)
- เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)
- เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.34$)

2.4 การใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านผลผลิต

2.4.1 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต ปรากฏผลแสดง ในตาราง 19

ตาราง 19 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต			
1.1 มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ	4.26	0.59	มาก
1.2 มีความสามารถเพียงพอในด้านการสอนสังคมศึกษา	4.13	0.69	มาก
1.3 ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จทันเวลา	4.15	0.57	มาก
1.4 มีความละเอียด รอบคอบในการปฏิบัติงาน	3.97	0.67	มาก
1.5 มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน	4.23	0.77	มาก
1.6 มีความสามารถในการปฏิบัติงานพิเศษตามที่ผู้บริหารมอบหมาย	4.07	0.58	มาก
1.7 แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้	4.06	0.63	มาก
1.8 ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้	3.76	0.63	มาก
1.9 มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน	4.01	0.59	มาก
1.10 คุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ	4.14	0.55	มาก
รวม	4.07	0.62	มาก
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต			
2.1 ร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน	4.41	0.59	มาก
2.2 ติดต่oprสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น	4.01	0.66	มาก
2.3 สร้างความสามัคคีในหน่วยงาน	4.44	0.58	มาก
2.4 เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี	4.25	0.57	มาก
2.5 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น	4.41	0.68	มาก
2.6 มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	4.27	0.58	มาก
2.7 มีความรักห่วงใยเพื่อนร่วมงาน	4.43	0.58	มาก
2.8 ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน	4.14	0.55	มาก
2.9 มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	4.40	0.63	มาก
2.10 สุภาพอ่อนน้อม เข้ากับคนอื่นได้ดี	4.35	0.54	มาก
รวม	4.31	0.59	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต			
3.1 มีความซื่อสัตย์	4.11	0.67	มาก
3.2 มีความเสียสละต่อส่วนรวม	3.97	0.65	มาก
3.3 รักษาภาระเบี่ยงวินัยของหน่วยงาน	4.17	0.72	มาก
3.4 ขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้กับหน่วยงาน	4.06	0.71	มาก
3.5 เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	4.35	0.65	มาก
3.6 ให้เกียรติกับบุคคลอื่น	4.35	0.60	มาก
3.7 มีความเมตตากรุณา	4.06	0.55	มาก
3.8 ตรงต่อเวลา	3.95	0.66	มาก
3.9 รักษาชื่อเสียงตนเองและเพื่อนร่วมงาน	4.33	0.56	มาก
3.10 กล้าที่จะรับผิดชอบงานของตนเมื่อเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน	4.20	0.52	มาก
3.11 โดยภาพรวมบัณฑิตมีคุณภาพ	4.18	0.51	มาก
รวม	4.15	0.61	มาก
รวมทั้งหมด	4.18	0.60	มาก

จากตาราง 19 ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76 - 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

2. เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างความสามัคคีในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

3. เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และให้เกียรติกับบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$)

2.4.2 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต ปรากฏผลแสดงในตาราง 20

ตาราง 20 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)
สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต			
1.1 มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ	4.32	0.55	มาก
1.2 มีความสามารถเพียงพอในด้านการสอนสังคมศึกษา	4.18	0.68	มาก
1.3 ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จทันเวลา	4.18	0.57	มาก
1.4 มีความละเอียด รอบคอบในการปฏิบัติงาน	4.03	0.67	มาก
1.5 มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน	4.25	0.72	มาก
1.6 มีความสามารถในการปฏิบัติงานพิเศษตามที่ผู้บริหารมอบหมาย	4.04	0.57	มาก
1.7 แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้	4.08	0.61	มาก
1.8 ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้	3.77	0.61	มาก
1.9 มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน	3.98	0.55	มาก
1.10 คุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ	4.15	0.55	มาก
รวม	4.09	0.60	มาก
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต			
2.1 ร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน	4.32	0.68	มาก
2.2 ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น	4.05	0.73	มาก
2.3 สร้างความสามัคคีในหน่วยงาน	4.45	0.56	มาก
2.4 เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี	4.34	0.56	มาก
2.5 เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น	4.58	0.55	มากที่สุด
2.6 มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม	4.42	0.56	มาก
2.7 มีความรักห่วงใยเพื่อนร่วมงาน	4.48	0.57	มาก
2.8 ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน	4.16	0.57	มาก
2.9 มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน	4.52	0.56	มาก
2.10 สุภาพอ่อนน้อม เข้ากับคนอื่นได้ดี	4.36	0.56	มาก
รวม	4.36	0.59	มาก
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต			
3.1 มีความซื่อสัตย์	4.13	0.62	มาก
3.2 มีความเสียสละต่อส่วนรวม	4.01	0.62	มาก
3.3 รักษากฎระเบียบวินัยของหน่วยงาน	4.24	0.70	มาก
3.4 ขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้กับหน่วยงาน	4.07	0.69	มาก
3.5 เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน	4.32	0.70	มาก
3.6 ให้เกียรติกับบุคคลอื่น	4.33	0.61	มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.7 มีความเมตตากรุณา	4.16	0.62	มาก
3.8 ตรงต่อเวลา	4.10	0.63	มาก
3.9 รักษาชื่อเสียงตนเองและเพื่อนร่วมงาน	4.40	0.55	มาก
3.10 กล้าที่จะรับผิดชอบงานของตนเมื่อเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน	4.28	0.52	มาก
3.11 โดยภาพรวมบัณฑิตมีคุณภาพ	4.21	0.52	มาก
รวม	4.20	0.61	มาก
รวมทั้งหมด	4.22	0.60	มาก

จากตาราง 20 ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านการผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

1. เกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$)

2. เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ើอเพื่อพ่อแม่และมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$)

3. เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รักษาชื่อเสียงตนเองและเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเสียสละต่อส่วนรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

3.1 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนจากกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา สรุปเป็นข้อความได้ว่า น่าจะมีการปรับปรุง การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุก 5 ปี เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม หรือปรับปรุงพัฒนาให้มีประโยชน์มากขึ้น และสิ่งที่ควรเป็นภาพลักษณ์ของสาขาวิชานี้คือ ความรอบรู้ความทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

3.2 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของนิสิต

สำหรับความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา สรุปเป็นข้อความ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อยได้ดังนี้

1. มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้

ข้อความ	ความถี่
1. เป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลาย	35
2. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพของสังคม ปัจจุบัน	16
2. มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้	
ข้อความ	ความถี่
1. ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาระ ที่สังกัดภายในคณะศึกษาศาสตร์	21
2. จำนวนหน่วยกิตเยอะเกินไป	13
3. บางวิชาควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย	8
3. สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้	
ข้อความ	ความถี่
1. ความรอบรู้ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	39
2. ความสุภาพเรียบร้อย	23
3. ความสามัคคี มีคุณธรรม	11
4. สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส	
ข้อความ	ความถี่
1. การแต่งกายถูกระเบียบ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี	43
2. การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ	25
3. อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ	20
5. ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ	
ข้อความ	ความถี่
1. อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมให้พร้อมใช้	74
2. สื่อการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย	53
3. จัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะศึกษาศาสตร์	32
โดยไม่ต้องไปเรียนวิชาเอกกับคณะอื่น	
4. เพิ่มอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาสังคมศึกษา	30
เพื่อคอยดูแลให้คำปรึกษาแก่นิสิต	
5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต	22
3.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของบัณฑิต	
สำหรับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา สรุปลง	
เป็นข้อความ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อยได้ดังนี้	
1. มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้	
ข้อความ	ความถี่
1. เป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลาย	52
2. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน	37
3. หน่วยกิตเหมาะสม	28
4. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ	20

2. มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้
ข้อความ	ความถี่
1. ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาระ ที่สังกัดภายในคณะศึกษาศาสตร์	69
2. อาจารย์ที่ปรึกษาน้อยเกินไป	43
3. บางวิชาขาดความทันสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	21
4. หนังสือเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษามีน้อย	18
3. สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้
ข้อความ	ความถี่
1. ความรอบรู้ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	78
2. ความมีสัมมาคารวะ	46
4. สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส
ข้อความ	ความถี่
1. การแต่งกายถูกระเบียบ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี	63
2. อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ	41
3. ศักยภาพของบัณฑิต	21
5. ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ
ข้อความ	ความถี่
1. ห้องเรียน อุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์ ควรมีความทันสมัย ปรับปรุงซ่อมแซมให้พร้อมใช้	57
2. ปรับปรุงห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ให้มีความพร้อม ทั้งเอกสาร ตำรา ควรจัดหาให้เพียงพอ	44
3. จัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะศึกษาศาสตร์ โดยไม่ต้องไปเรียนวิชาเอกกับคณะอื่น	36
4. เพิ่มอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อคอยดูแลให้คำปรึกษาแก่นิสิต	23
5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต	11

3.4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ได้ให้ข้อเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยสรุปได้ว่า

บัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลมีคุณภาพ อยากให้คณะให้ทุนแก่นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา และอยากให้นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ได้ทำการออกแนะแนว ออกค่ายหรือจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ

3.5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของผู้ร่วมงานของบัณฑิต

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ได้ให้ข้อเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยสรุปได้ว่า

อยากให้คณะศึกษาศาสตร์ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางการศึกษา ให้ครุรุ่นใหม่มีความแตกต่างอย่างโดดเด่นจากครุรุ่นเดิม ผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญคือเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

1 อาจารย์ผู้สอน

ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน เกี่ยวกับหลักสูตร สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1.1 ความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร

มีความเหมาะสม โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า วิชาต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และความต้องการของนิสิตโดย นิสิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการเรียนการสอนได้โดยตรง แต่ควรเน้นการปฏิบัติให้มากขึ้น เพิ่ม ลด บางรายวิชา ตลอดจนควรปรับเนื้อหาให้มีความทันสมัยมากขึ้น

1.2 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

เป็นไปตามที่อาจารย์ผู้สอนคาดหวังและมีความเหมาะสม โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า นิสิตสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำผลงานทางวิชาการ แต่ควรเพิ่มวิชาเลือกใหม่ๆ เช่น อาเซียนศึกษา เป็นต้น

1.3 คุณภาพของนิสิตที่จบหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า นิสิตที่จบหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีคุณภาพ เป็นคนดี มีคุณธรรม, สามารถนำความรู้ไปใช้ในงานของตนเองได้ ทั้งนี้ในการทำงานอาจจะมีบางอย่างที่ต้องอาศัยประสบการณ์เพิ่มเติม แต่ในภาพรวมถือว่ามีความคุณภาพ

1.4 อุปสรรค ปัญหา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ยังมีปัญหาในเรื่องการขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาโดยตรงที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ทำให้นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษาจะต้องไปเรียนวิชาเอกกับอาจารย์คณะต่างๆ เช่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง เป็นต้น และอาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชาไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิตทำให้อาจารย์ดูแลนิสิตไม่ทั่วถึง

1.5 สิ่งที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาขาวิชาสังคมศึกษา

อาจารย์ผู้สอนให้ความคิดเห็นว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาขาวิชาสังคมศึกษามีความเหมาะสมแล้ว แต่ในอนาคตอยากให้มีการเปลี่ยนแปลงคือคณะศึกษาศาสตร์ควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ของสาขาวิชาสังคมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์โดยตรง และจัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะ โดยนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษาไม่ต้องไปเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่น ๆ จะได้สะดวกต่อการบริหารจัดการ

1.6 ความคาดหวังในตัวนิสิต

อาจารย์ส่วนใหญ่ มีความคาดหวังในตัวนิสิต ว่าควรมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู, เป็นคนดี มีคุณธรรม, มีความรอบรู้ในสาขาวิชา, สามารถนำความรู้ไปใช้ในงานของตนเองได้ ตลอดจนเป็นที่พึ่งของสังคมได้

2. นิสิต

ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

2.1 ความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยนิสิตให้เหตุผลว่า คณะศึกษาศาสตร์และสถาบันแห่งนี้เป็นคณะศึกษาศาสตร์ที่มีคุณภาพอันดับต้น ๆ ของประเทศ อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ สามารถถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่นิสิตได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังปลูกฝังให้รู้จักความรักความสามัคคีในหมู่คณะ และศรัทธาในวิชาชีพ

2.2 เหตุผลที่เข้ามาเรียนสาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพราะอยากเป็นครู ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน และมีความชื่นชอบวิชาสังคมศึกษา เพราะเป็นศาสตร์ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และฝึกให้บุคคลเป็นผู้รอบรู้

2.3 สิ่งที่น่าชื่นชม หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่มีความชื่นชมและศรัทธาในสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยให้เหตุผลว่า หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย และชื่นชมความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่สามารถสอนนิสิตให้เป็นคนรอบรู้ มีคุณภาพ มีเจตคติที่ดีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

2.4 ข้อบกพร่องที่ค้นพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงข้อบกพร่องที่ค้นพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ไม่เพียงพอ อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้นิสิต เนื่องจากภาระงานสอนมาก ทำให้ดูแลนิสิตได้ไม่ทั่วถึง อาจารย์ผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย บางวิชาควรเน้นการปฏิบัติให้มาก รวมถึงการเรียนโดยลงภาคสนาม ศึกษาจากสถานที่จริง ปัญหาเรื่องการเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่นๆ มากเกินไป เนื่องจากขาดบุคลากรภายในคณะ และปัญหาเรื่องความไม่สะดวกในการเดินทางไปเรียนระหว่าง ม.เก่า – ม.ใหม่

2.5 ในความรู้สึกรักของนิสิต อยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา คือ อยากให้มีห้องเรียน อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เทคนิควิธีการสอนของอาจารย์ที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติและลงศึกษาจากสถานที่จริง ตลอดจนการเพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อเข้ามาดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต

2.6 สิ่งที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิต ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะมายังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ การจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์สื่อดิจิทัลที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้มีความ

ทันสมัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาภายในคณะศึกษาศาสตร์ จะได้ลดปัญหาในเรื่องการเดินทางไปเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่น ๆ

3. บัณฑิต

บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

3.1 ความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยให้เหตุผลว่า คณะศึกษาศาสตร์และสถาบันแห่งนี้เป็นคณะศึกษาศาสตร์ที่มีคุณภาพอันดับต้น ๆ ของประเทศ อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ ปลุกฝังให้ผู้เรียนรักและศรัทธาในวิชาชีพ เป็นผู้มีความรอบรู้ และมีคุณธรรม

3.2 เหตุผลที่เข้ามาเรียนสาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

บัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพราะอยากเป็นครู ซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ และมีความชื่นชอบวิชาสังคมศึกษาเป็นพิเศษ

3.3 สิ่งที่น่าชื่นชม หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิต ส่วนใหญ่มีความชื่นชมและศรัทธาในสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยให้เหตุผลว่า หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม ปัจจุบันมีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ และให้ความเป็นกันเองกับนิสิต ปลุกฝังให้นิสิตเป็นคนที่มีความรอบรู้

3.4 มีสิ่งใดที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

จุดเด่น

บัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงจุดเด่นในหลักสูตรสาขาสังคมศึกษาคือ นิสิตมีความคิดอิสระ มีคุณภาพ มีความรอบรู้ด้านสังคมศึกษาเป็นอย่างดี และมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

จุดด้อย

บัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงจุดด้อยของสาขาวิชาสังคมศึกษา คือ อาจารย์ที่ปรึกษามีน้อยทำให้การดูแล ให้คำปรึกษาแก่นิสิตได้ไม่ทั่วถึง ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์โดยตรง และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับคณะอื่นมากเกินไป

3.5 เนื้อหาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการเพิ่มเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น วิชาอาเซียนศึกษา และการสอนโครงการสังคมศึกษา นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ และการลงศึกษาในสถานที่จริง

3.6 เนื้อหาที่ควรตัดออกในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรมีความเหมาะสมที่อยู่แล้ว หากจะเปลี่ยนแปลงก็ควรที่จะเพิ่มเติม เพราะทุกวิชาเป็นพื้นฐานที่ดี สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในการทำงาน และในชีวิตประจำวัน

3.7 ข้อบกพร่องที่ค้นพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงข้อบกพร่องที่ค้นพบ

ในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาคือ ปัญหาเรื่องการเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่นๆ มากเกินไป เนื่องจากขาดบุคลากรภายในคณะ และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ไม่เพียงพอ อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้นิสิต เนื่องจากภาระงานสอนมาก ทำให้ดูแลนิสิตได้ไม่ทั่วถึง ควรจัดให้มีการทัศนศึกษาทุกปี เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ เพราะการศึกษาจากสถานที่จริงจะเป็นประโยชน์มากต่อการถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียน

3.8 ในความรู้สึกของบัณฑิต อยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิต ส่วนใหญ่มีความเห็นคล้ายคลึงกับนิสิต คือ อยากให้มีห้องเรียน อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เทคนิควิธีการสอนของอาจารย์ที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติและลงศึกษาจากสถานที่จริง ตลอดจนการเพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อเข้ามาดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต

3.9 การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หลังจากสำเร็จการศึกษาในหลักสูตร การศึกษาด้านจิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บัณฑิตร้อยละ 90 ให้ความคิดเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษา สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ในระดับมาก โดยให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรการศึกษาด้านจิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจารย์สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่บัณฑิตได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในสังคม

3.10 การเปลี่ยนงาน หลังจากจบหลักสูตรการศึกษาด้านจิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตร้อยละ 80 ไม่มีการเปลี่ยนงานหลังจากจบหลักสูตรการศึกษาด้านจิต สาขาวิชาสังคมศึกษา เนื่องจากส่วนใหญ่มิอาชีพรับราชการครู ส่วนบัณฑิตที่มีการเปลี่ยนงาน ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนงานเนื่องจากสามารถสอบบรรจุได้เข้ารับราชการครู

3.11 สิ่งที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บัณฑิต ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะมายังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ควรเพิ่มแหล่งเรียนรู้ และการดูแลเอาใจใส่นิสิตให้มากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษามาคอยดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต การจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์วัสดุทัศนศึกษาที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้มีความทันสมัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพิ่มแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนปรับปรุงห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ให้มีความทันสมัย มีเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เพียงพอ

4. ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน สรุปผลการสัมภาษณ์ได้

ดังนี้

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ส่วนใหญ่ต่างให้ความคิดเห็นว่าบัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สามารถช่วยเหลือ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้เป็นอย่างดี ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างถูกต้อง

4.2 ภาพรวมในการทำงานของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ส่วนใหญ่ต่างให้ความเห็นว่า โดยภาพรวมบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ของตน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีการวางแผนการทำงานที่ดี มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ประพฤติตนได้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่

4.3 การปฏิบัติตนหรือการวางตัวของบัณฑิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ลงความคิดเห็นว่า บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีการปฏิบัติตนหรือการวางตัวระหว่างปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีทำให้วางตัวได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ แต่ก็มีบางส่วนที่ต้องปรับปรุง พัฒนา เนื่องด้วยวัยที่ใกล้เคียงกับนักเรียน แต่บัณฑิตก็พร้อมที่จะรับฟังคำตักเตือน และปรับปรุงตนเอง มีศักยภาพในการทำงาน ขยัน มุ่งมั่น เสียสละแก่ส่วนรวม

4.4 ในฐานะผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่าบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพและคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่น้อยเพียงใด

ผู้บังคับบัญชา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพมาก และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ปฏิบัติอยู่ โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ รู้จักวางตนได้เหมาะสม ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

4.5 หลังจากที่หน่วยงานได้มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามร่วมปฏิบัติงานด้วยนั้น ท่านเห็นการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษา ในหน่วยงานท่านอย่างไรบ้าง

ผู้บังคับบัญชา ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีการเปลี่ยนแปลงคือ การเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษามีการใช้รูปแบบการสอน และสื่อการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดี บัณฑิตมีความรู้ความสามารถ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้

4.6 หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หน่วยงานได้รับประโยชน์จากการที่หน่วยงานมีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามาก โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนได้น่าสนใจ โดยใช้รูปแบบการสอน และสื่อการสอนที่หลากหลาย มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรรุ่นใหม่ และรุ่นเก่าในหน่วยงาน และบัณฑิตยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญมากขึ้น

4.7 ท่านคิดว่าความรู้ที่บัณฑิตได้รับ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในด้านวิชาการด้านวิชาสังคมศึกษา ความรู้ที่บัณฑิตได้รับเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ก็ยังเป็นแค่พื้นฐานเท่านั้น ทั้งนี้บัณฑิต ควรจะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของวิชาชีพครู บัณฑิตจำเป็นจะต้องสะสมและเรียนรู้จากประสบการณ์รอบตัว

4.8 ข้อเสนอแนะที่มีต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลมีคุณภาพ อยากให้คณะศึกษาศาสตร์ให้ทุนแก่นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และอยากให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ได้ทำการออกแนะแนว ออกค่ายหรือจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการแก่โรงเรียนเพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

5. ผู้ร่วมงานของบัณฑิต

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ดังนี้

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่ต่างให้ความคิดเห็นว่าบัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานได้ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างถูกต้อง

5.2 ภาพรวมในการทำงานของบัณฑิต

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่ต่างให้ความเห็นว่า โดยภาพรวมบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามีคุณภาพ มีการพัฒนางานมากขึ้น มีระเบียบวินัยในการทำงาน รู้จักวางแผนการทำงาน มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน

5.3 การปฏิบัติตนหรือการวางตัวของบัณฑิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่า บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีการปฏิบัติตนหรือการวางตัวระหว่างปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลว่าบัณฑิตรู้บทบาทและหน้าที่ที่ทำให้วางตัวได้เหมาะสม มีสัมมาคารวะ เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

5.4 ในฐานะผู้ร่วมงานมีความคิดเห็นว่าบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพและคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ไม่น้อยเพียงใด

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพมาก และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถ มีจิตอาสา ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ทำงานด้วยความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ กล้าคิดและกล้าแสดงออก

5.5 หลังจากที่หน่วยงานได้มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคามร่วมปฏิบัติงานด้วยนั้น ท่านเห็นการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาในหน่วยงานท่านอย่างไรบ้าง

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานคือ การสอนวิชาสังคมศึกษามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตมีรูปแบบการ

สอนและสื่อที่หลากหลาย และบัณฑิตมีวัยที่ใกล้เคียงกับนักเรียนทำให้ดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้ดี นอกจากนี้บัณฑิตยังเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

5.6 หน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หน่วยงานได้รับประโยชน์จากการที่หน่วยงานมีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามาก โดยให้เหตุผลว่า หน่วยงานมีบุคลากรที่จะมาร่วมกันพัฒนามากขึ้น ซึ่งในการพัฒนาหน่วยงานนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบัณฑิต

5.7 ท่านคิดว่าความรู้ที่บัณฑิตได้รับ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความรู้ความสามารถที่บัณฑิตได้รับนั้นเพียงพอ แต่เป็นเพียงพื้นฐานในการปฏิบัติงานเท่านั้น บัณฑิตจำเป็นต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ รอบตัว

5.8 ข้อเสนอแนะที่มีต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า คณะศึกษาศาสตร์สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางการศึกษาได้ดี โดยสามารถผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม แต่ที่สำคัญคือควรเน้นเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ และบางส่วนได้เสนอความคิดเห็นว่าคณะศึกษาศาสตร์ควรมีการจัดสัมมนา อบรม ให้ความรู้แก่ชุมชน องค์กร ตลอดจนหน่วยงานภายนอกในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวิจัยการศึกษา และความรู้ใหม่ ๆ ในเรื่องการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเรียงลำดับตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP (CIPP Model) โดยมีกรอบการประเมิน ดังนี้

1. ประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการใช้หลักสูตรและความสอดคล้องเหมาะสมของวัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม
2. ประเมินด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม สนับสนุนต่อการดำเนินการตามหลักสูตรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
3. ประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ของการใช้หลักสูตร ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการหลักสูตร
4. ประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลผลิตของการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต คือ ความสามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษาตามหลักสูตรไปใช้ในหน่วยงาน ตลอดจนการมีมนุษยสัมพันธ์ และคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต

สรุปผล

1. ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานของอาจารย์ผู้สอน
อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (80.00%) มีอายุระหว่าง 30-40 ปี (20.00%) อายุระหว่าง 41-50 ปี (53.30%) และอายุมากกว่า 50 ปี (26.70%) มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 10-20 ปี (60.00%) และมีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอก (86.70%)

1.2 ข้อมูลพื้นฐานของนิสิต

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (73.00%) อายุระหว่าง 21-22 ปี (54.78%) เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2550 มากที่สุด (26.09%) เคยทราบปรัชญาของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (72.17%) เคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (80.00%) เคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร “หลักสูตร กศ.บ.” สาขาสังคมศึกษา (76.50%)

1.3 ข้อมูลพื้นฐานของบัณฑิต

บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (80.00%) มีอายุระหว่าง 24-25 ปี (55.60%) เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2547 มากที่สุด (57.80%) เคยทราบปรัชญาของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (93.30%) เคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขาสังคมศึกษา (94.40%) เคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร “หลักสูตร กศ.บ.” สาขาสังคมศึกษา (96.70%)

1.4 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (87.80%) มีอายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุด (62.22%) มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และ (86.67%) มีการศึกษาสูงสุดปริญญาโท (78.90%)

1.5 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ร่วมงานของบัณฑิต

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (68.90%) มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด (60.00%) มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-15 ปี (75.00%) มีการศึกษาสูงสุดปริญญาโท (63.30%)

2. การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริบท

2.1 ความความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)

สาขาวิชาสังคมศึกษา

อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริบท ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

2.1.1 ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$)

2.1.2 โครงสร้างของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม ($\bar{X} = 3.47$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คือ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$)

2.2 ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริบท ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

2.2.1 ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)

2.2.2 โครงสร้างของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนในกลุ่มวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียนในกลุ่มวิชาเศรษฐศาสตร์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$)

2.2.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

2.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านบริบท ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

2.3.1 ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$)

2.3.2 โครงสร้างของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$)

2.3.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$)

3. การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน

3.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)

สาขาวิชาสังคมศึกษา

อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

3.1.1 ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ในภาพรวมผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

3.1.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ และมีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$)

3.2 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

3.2.1 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เอาใจใส่ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดีแก่นิสิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ใช้วิธีการสอนและสื่อประกอบที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

3.2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

3.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านปัจจัยป้อน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

3.3.1 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดการสอนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในระหว่างสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

3.3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ห้องเรียน มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ และมีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

4. การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ

4.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.)

สาขาวิชาสังคมศึกษา

อาจารย์ผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

4.1.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน และการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$)

4.1.2. การวัดและประเมินผล

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$)

4.1.3. การบริหารจัดการหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

4.2 ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชา

สังคมศึกษาด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

4.2.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

4.2.2 การวัดและประเมินผล

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$)

4.2.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$)

4.3 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชา

สังคมศึกษาด้านกระบวนการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

4.3.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

4.3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

4.3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.34$)

5. การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต

5.1 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

5.1.1 ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$)

5.1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สร้างความสามัคคีในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

5.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และให้เกียรติกับบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ตรงต่อเวลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$)

5.2 ความคิดเห็นของผู้ร่วมงานของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษาด้านผลผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

5.2.1 ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$)

5.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เอื้อเพื่อพ่อแม่และมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$)

5.2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รักษาชื่อเสียงตนเองและเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีความเสียสละต่อส่วนรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$)

6. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไป

6.1 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของอาจารย์ผู้สอน

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา สรุปได้ว่า น่าจะมีการปรับปรุง การใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุก 5 ปีเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม หรือปรับปรุงพัฒนาให้มีประโยชน์มากขึ้น และสิ่งที่ควรเป็นภาพลักษณ์ของสาขาวิชานี้คือ ความรอบรู้ความทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

6.2 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของนิสิต

สำหรับความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา สรุปเป็นข้อความได้ดังนี้
จุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลาย
2. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน

จุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้

1. ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาระ ที่สังกัดภายในคณะศึกษาศาสตร์
2. จำนวนหน่วยกิตเยอะเกินไป
3. บางวิชาควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย

ภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้

1. ความรอบรู้ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. ความสุภาพเรียบร้อย
3. ความสามัคคี มีคุณธรรม

ภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส

1. การแต่งกายถูกระเบียบ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี
2. การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ
3. อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ

ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ

1. อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมให้พร้อมใช้
2. สื่อการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย
3. จัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะศึกษาศาสตร์ โดยไม่ต้องไปเรียน

วิชาเอกกับคณะอื่น

4. เพิ่มอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาสังคมศึกษาเพื่อคอยดูแล

ให้คำปรึกษาแก่นิสิต

5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต

6.3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของบัณฑิต

สำหรับความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา
สรุปเป็นข้อความได้ดังนี้

จุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้

1. เป็นหลักสูตรที่มีความหลากหลาย
2. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน
3. หน่วยกิตเหมาะสม
4. อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ

จุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้

1. ขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาระ ที่สังกัดภายในคณะศึกษาศาสตร์
2. อาจารย์ที่ปรึกษาน้อยเกินไป
3. บางวิชาขาดความทันสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน
4. หนังสือเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษามีน้อย

ภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้

1. ความรอบรู้ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน
2. ความมีสัมมาคารวะ

ภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส

1. การแต่งกายถูกระเบียบ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี
2. อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ
3. ศักยภาพของบัณฑิต

ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ

1. ห้องเรียน อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ ควรมีความทันสมัย ปรับปรุงซ่อมแซมให้พร้อมใช้
2. ปรับปรุงห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ให้มีความพร้อม ทั้งเอกสาร ตำรา ควรจัดหาให้เพียงพอ
3. จัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะศึกษาศาสตร์ โดยไม่ต้องไปเรียนวิชาเอกกับคณะอื่น
4. เพิ่มอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อคอยดูแล

ให้คำปรึกษาแก่นิสิต

5. อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิต

6.4 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ได้ให้ข้อเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยสรุปได้ว่า บัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อยากให้คณะให้ทุนแก่นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา และอยากให้นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ได้ทำการออกแนะแนว ออกค่ายหรือจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการ

6.5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปของผู้ร่วมงานของบัณฑิต

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ได้ให้ข้อเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยสรุปได้ว่า อยากให้คณะศึกษาศาสตร์ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทางการศึกษา ให้ครูรุ่นใหม่มีความแตกต่างอย่างโดดเด่นจากครูรุ่นเดิม ผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ที่สำคัญคือเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

7. ผลการสัมภาษณ์

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 คน นิสิต จำนวน 15 คน มหาบัณฑิต จำนวน 15 คน ผู้บังคับบัญชาของนิสิต/มหาบัณฑิต จำนวน 10 คน ผู้ร่วมงานของนิสิต/มหาบัณฑิต จำนวน 10 คนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

7.1 ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน

7.1.1 ความเหมาะสมของรายวิชาในหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนต่างมีความเห็นว่ารายวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า วิชาต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับระดับการศึกษาและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน และความต้องการของนิสิตโดย นิสิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่องการเรียนการสอนได้โดยตรง แต่ควรเน้นการปฏิบัติให้มากขึ้น เพิ่ม ลด บางรายวิชา ตลอดจนควรปรับเนื้อหาให้มีความทันสมัยมากขึ้น

7.1.2 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

เป็นไปตามที่อาจารย์ผู้สอนคาดหวังและมีความเหมาะสม โดยอาจารย์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า นิสิตสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน การจัดทำผลงานทางวิชาการ แต่ควรเพิ่มวิชาเลือกใหม่ๆ เช่น อาเซียนศึกษา เป็นต้น

7.1.3 คุณภาพของนิสิตที่จบหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า นิสิตที่จบหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีคุณภาพ เป็นคนดี มีคุณธรรม, สามารถนำความรู้ไปใช้ในงานของตนเองได้ ทั้งนี้ในการทำงานอาจจะมียังบางอย่างที่ต้องอาศัยประสบการณ์เพิ่มเติมแต่ในภาพรวมถือว่ามีความคุณภาพ

7.1.4 อุปสรรค ปัญหา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ยังมีปัญหาในเรื่องการขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านศึกษาศาสตร์โดยตรงที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ทำให้นิสิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์จะต้องไปเรียนวิชาเอกกับอาจารย์คณะต่างๆ เช่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง เป็นต้น และอาจารย์ที่ปรึกษาประจำสาขาวิชาไม่เพียงพอต่อจำนวนนิสิตทำให้อาจารย์ดูแลนิสิตไม่ทั่วถึง

7.1.5 สิ่งที่ควรมีการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

อาจารย์ผู้สอนให้ความคิดเห็นว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มีความเหมาะสมแล้ว แต่ในอนาคตอยากให้มีการเปลี่ยนแปลงคือคณะศึกษาศาสตร์ควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่สังกัดคณะ

ศึกษาศาสตร์โดยตรง และจัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะ โดยนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษาไม่
ต้องไปเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่น ๆ จะได้สะดวกต่อการบริหารจัดการ

7.1.6 ความคาดหวังในตัวนิสิต

อาจารย์ส่วนใหญ่ มีความคาดหวังในตัวนิสิต ว่าควรมีจรรยาบรรณวิชาชีพครู,
เป็นคนดี มีคุณธรรม, มีความรอบรู้ในสาขาวิชา, สามารถนำความรู้ไปใช้ในงานของตนเองได้ ตลอดจน
เป็นที่พึ่งของสังคมได้

7.2 ผลการสัมภาษณ์นิสิต

7.2.1 ความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชา
สังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยนิสิตให้เหตุผลว่า คณะศึกษาศาสตร์และ
สถาบันแห่งนี้เป็นคณะศึกษาศาสตร์ที่มีคุณภาพอันดับต้น ๆ ของประเทศ อาจารย์ผู้สอนมีความ
เชี่ยวชาญ สามารถถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังเรื่องคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่นิสิตได้เป็น
อย่างดี อีกทั้งยังปลูกฝังให้รู้จักความรักความสามัคคีในหมู่คณะ และศรัทธาในวิชาชีพ

7.2.2 เหตุผลที่เข้ามาเรียนสาขาวิชาการศึกษาการวิจัยการศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพราะ
อยากเป็นครู ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน และมีความชื่นชอบวิชาสังคมศึกษา เพราะเป็น
ศาสตร์ที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และฝึกให้บุคคลเป็นผู้รอบรู้

7.2.3 สิ่งที่น่าชื่นชม หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่มีความชื่นชมและศรัทธาในสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยให้เหตุผล
ว่า หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย และชื่นชมความรู้
ความสามารถของอาจารย์ที่สามารถสอนนิสิตให้เป็นคนรอบรู้ มีคุณภาพ มีเจตคติที่ดีต่อจรรยาบรรณ
วิชาชีพครู สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

7.2.4 ข้อบกพร่องที่ค้นพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงข้อบกพร่องที่ค้นพบในการเข้ามาเรียนใน
สาขาวิชาสังคมศึกษาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์
ไม่เพียงพอ อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้นิสิต เนื่องจากภาระงานสอนมาก ทำให้ดูแลนิสิตได้ไม่ทั่วถึง อาจารย์
ผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย บางวิชาควรเน้นการปฏิบัติให้มาก รวมถึงการเรียนโดยลง
ภาคสนาม ศึกษาจากสถานที่จริง ปัญหาเรื่องการเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่นๆ มากเกินไป เนื่องจากขาด
บุคลากรภายในคณะ และปัญหาเรื่องความสะดวกในการเดินทางไปเรียนระหว่าง ม.เก่า – ม.ใหม่

7.2.5 นิสิตอยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

นิสิตส่วนใหญ่อยากเห็นการเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคม
ศึกษา คือ อยากให้มีห้องเรียน อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เทคนิควิธีการสอนของ
อาจารย์ที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติและลงศึกษาจากสถานที่จริง ตลอดจนการเพิ่มบุคลากรที่มี
ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อเข้ามาดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต

7.2.6 สิ่งที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิต ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะมายังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คือ การจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์สื่อดัดทัศนศึกษาที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้มีความ

ทันสมัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาภายในคณะศึกษาศาสตร์ จะได้ลดปัญหาในเรื่องการเดินทางไปเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่น ๆ

7.3 ผลการสัมภาษณ์บัณฑิต

7.3.1 ความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า มีความภูมิใจที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยให้เหตุผลว่า คณะศึกษาศาสตร์และสถาบันแห่งนี้เป็นคณะศึกษาศาสตร์ที่มีคุณภาพอันดับต้น ๆ ของประเทศ อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ ปลุกฝังให้ผู้เรียนรักและศรัทธาในวิชาชีพ เป็นผู้มีความรอบรู้ และมีคุณธรรม

7.3.2 เหตุผลที่เข้ามาเรียนสาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพราะอยากเป็นครู ซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ และมีความชื่นชอบวิชาสังคมศึกษาเป็นพิเศษ

7.3.3 สิ่งที่น่าชื่นชม หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่มีความชื่นชมและศรัทธาในสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยให้เหตุผลว่า หลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันมีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย อาจารย์ผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ และให้ความเป็นกันเองกับนิสิต ปลุกฝังให้นิสิตเป็นคนที่มีความรอบรู้

7.3.4 สิ่งที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษา

จุดเด่น

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงจุดเด่นในหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาคือนิสิตมีความคิดอิสระ มีคุณภาพ มีความรอบรู้ด้านสังคมศึกษาเป็นอย่างดี และมีทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์

จุดด้อย

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงจุดด้อยของสาขาวิชาสังคมศึกษา คืออาจารย์ที่ปรึกษามีน้อยทำให้การดูแล ให้คำปรึกษาแก่นิสิตได้ไม่ทั่วถึง ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์โดยตรง และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับคณะอื่นมากเกินไป

7.3.5 เนื้อหาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า ควรมีการเพิ่มเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น วิชาอาเซียนศึกษา และการสอนโครงการสังคมศึกษา นอกจากนี้ยังเสนอแนะให้เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ และการลงศึกษาในสถานที่จริง

7.3.6 เนื้อหาที่ควรตัดออกในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรมีความเหมาะสมที่อยู่แล้ว หากจะเปลี่ยนแปลงก็ควรที่จะเพิ่มเติม เพราะทุกวิชาเป็นพื้นฐานที่ดี สามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในการทำงาน และในชีวิตประจำวัน

7.3.7 ข้อบกพร่องที่ค้นพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นถึงข้อบกพร่องที่ค้นพบ

ในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาคือ ปัญหาเรื่องการเรียนวิชาเอกร่วมกับคณะอื่นๆ มากเกินไป เนื่องจากขาดบุคลากรภายในคณะ และอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญด้านสังคมศึกษาที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ไม่เพียงพอ อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้นิสิต เนื่องจากภาระงานสอนมาก ทำให้ดูแลนิสิตได้ไม่ทั่วถึง ควรจัดให้มีการทัศนศึกษาทุกปี เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ เพราะการศึกษาจากสถานที่จริงจะเป็นประโยชน์มากต่อการถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียน

7.3.8 บัณฑิตอยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนในสาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นคล้ายคลึงกับนิสิต คือ อยากให้มีห้องเรียน อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย เทคนิควิธีการสอนของอาจารย์ที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติและลงศึกษาจากสถานที่จริง ตลอดจนการเพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อเข้ามาดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต

7.3.9 การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หลังจากสำเร็จการศึกษาในหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บัณฑิตร้อยละ 90 ให้ความเห็นว่า ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษา สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ในระดับมาก โดยให้เหตุผลเพิ่มเติมว่า เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีความเหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจารย์สามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตได้เป็นอย่างดี ตลอดจนการปลูกฝังเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในสังคม

7.3.10 การเปลี่ยนงาน หลังจากจบหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

บัณฑิตร้อยละ 80 ไม่มีการเปลี่ยนงานหลังจากจบหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา เนื่องจากส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการครู ส่วนบัณฑิตที่มีการเปลี่ยนงาน ส่วนใหญ่เป็นการเปลี่ยนงานเนื่องจากสามารถสอบบรรจุได้เข้ารับราชการครู

7.3.11 สิ่งที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บัณฑิต ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะมายังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คือ ควรเพิ่มแหล่งเรียนรู้ และการดูแลเอาใจใส่นิสิตให้มากยิ่งขึ้น โดยการเพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษามาคอยดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิต การจัดการเรียนการสอนยังมีปัญหาเรื่องอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้มีความทันสมัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอ เพิ่มแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนปรับปรุงห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ให้มีความทันสมัย มีเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เพียงพอ

7.4 ผลการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

7.4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ส่วนใหญ่ต่างให้ความคิดเห็นว่าบัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สามารถช่วยเหลือ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้เป็นอย่างดี ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างถูกต้อง

7.4.2 ภาพรวมในการทำงานของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตส่วนใหญ่ต่างให้ความคิดเห็นว่า โดยภาพรวมบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามีคุณภาพ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางาน ในหน้าที่ของตน มีระเบียบวินัยในการทำงาน มีการวางแผนการทำงานที่ดี มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ประพฤติตนได้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่

7.4.3 การปฏิบัติตนหรือการวางตัวของบัณฑิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต ส่วนใหญ่ได้ลงความคิดเห็นว่า บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีการปฏิบัติตนหรือการวางตัวระหว่างปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีทำให้วางตัวได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ แต่ก็มีบางส่วนที่ต้องปรับปรุง พัฒนา เนื่องด้วยวัยที่ใกล้เคียงกับนักเรียน แต่บัณฑิตก็พร้อมที่จะรับฟังคำตักเตือน และปรับปรุงตนเอง มีศักยภาพในการทำงาน ขยัน มุ่งมั่น เสียสละแก่ส่วนรวม

7.4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติของบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพมาก และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ปฏิบัติอยู่ โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ รู้จักวางตนได้เหมาะสม ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

7.4.5 การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาในหน่วยงานหลังจากที่มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมาร่วมปฏิบัติงานด้วย

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีการเปลี่ยนแปลงคือ การเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษามีการใช้รูปแบบการสอน และสื่อการสอนที่หลากหลายมากขึ้น ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดี บัณฑิตมีความรู้ความสามารถ มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้

7.4.6 หน่วยงานได้รับประโยชน์จากบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า หน่วยงานได้รับประโยชน์จากการที่หน่วยงานบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามาก โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนได้น่าสนใจ โดยใช้รูปแบบการสอน และสื่อการสอนที่หลากหลาย มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรรุ่นใหม่ และรุ่นเก่าในหน่วยงาน และบัณฑิตยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญมากขึ้น

7.4.7 บัณฑิตได้รับความรู้เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในด้านวิชาการด้านวิชาสังคมศึกษา ความรู้ที่บัณฑิตได้รับเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ก็ยังเป็นแค่พื้นฐานเท่านั้น ทั้งนี้บัณฑิตควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ในส่วนของวิชาชีพครู บัณฑิตจำเป็นจะต้องสะสมและเรียนรู้จากประสบการณ์รอบตัว

7.4.8 ข้อเสนอแนะที่มีต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นบุคคลมีคุณภาพ อยากให้คณะศึกษาศาสตร์ให้ทุนแก่นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาที่กำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และอยากให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ได้ทำการออกแนะแนว ออกค่ายหรือจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการแก่โรงเรียนเพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

5 ผลการสัมภาษณ์ผู้ร่วมงานของบัณฑิต

7.5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่ต่างให้ความคิดเห็นว่าบัณฑิต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานได้ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างถูกต้อง

7.5.2 ภาพรวมในการทำงานของบัณฑิต

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่ต่างให้ความเห็นว่า โดยภาพรวมบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษามีคุณภาพ มีการพัฒนางานมากขึ้น มีระเบียบวินัยในการทำงาน รู้จักวางแผนการทำงาน มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนร่วมงาน

7.5.3 การปฏิบัติตนหรือการวางตัวของบัณฑิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่า บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีการปฏิบัติตนหรือการวางตัวระหว่างปฏิบัติหน้าที่ที่มีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลว่าบัณฑิตรู้บทบาทและหน้าที่ทำให้วางตัวได้เหมาะสม มีสัมมาคารวะ เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

7.5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติของบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพมาก และมีคุณลักษณะเหมาะสมกับหน้าที่ โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตมีความรู้ความสามารถ มีจิตอาสา ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน ทำงานด้วยความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ กล้าคิดและกล้าแสดงออก

7.5.5 การเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาในหน่วยงานหลังจากที่มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมาร่วมปฏิบัติงานด้วย

ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงาน คือ การสอนวิชาสังคมศึกษามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลว่า บัณฑิตมีรูปแบบการสอนและสื่อที่หลากหลาย และบัณฑิตมีวัยที่ใกล้เคียงกับนักเรียนทำให้ดึงดูดความสนใจจากนักเรียนได้ดี นอกจากนี้บัณฑิตยังเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

7.5.6 หน่วยงานได้รับประโยชน์จากบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด
ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานได้รับประโยชน์จากการที่หน่วยงานมีบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษามาก โดยให้เหตุผลว่า หน่วยงานมีบุคลากรที่จะมาร่วมกันพัฒนาเพิ่มขึ้น ซึ่งในการพัฒนาหน่วยงานนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถของบัณฑิต

7.5.7 บัณฑิตได้รับความรู้เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร
ผู้ร่วมงานของบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ได้รับความรู้ความสามารถที่บัณฑิต
ได้รับนั้นเพียงพอ แต่เป็นเพียงพื้นฐานในการปฏิบัติงานเท่านั้น บัณฑิตจำเป็นต้องแสวงหาความรู้
เพิ่มเติมและเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ รอบตัว

7.5.8 ข้อเสนอแนะที่มีต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ร่วมงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า คณะศึกษาศาสตร์สามารถผลิต
บัณฑิตที่มีคุณภาพทางการศึกษาได้ดี โดยสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการ คุณธรรม
จริยธรรม แต่ที่สำคัญคือควรเน้นเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ และบางส่วนได้เสนอความคิดเห็นว่าคณะ
ศึกษาศาสตร์ควรมีการจัดสัมมนา อบรม ให้ความรู้แก่ชุมชน องค์กร ตลอดจนหน่วยงานภายนอก ในเรื่อง
เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวิจัยการศึกษา และความรู้ใหม่ ๆ ในเรื่องการศึกษา

อภิปรายผล

1. ด้านบริบท

ประเมินจาก วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของ
หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า

อาจารย์ผู้สอน นิสิต และบัณฑิต มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าวัตถุประสงค์ของ
หลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก
ผลการประเมินดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามนั้น มีความเหมาะสมในด้านบริบท โดยมีความสอดคล้อง
เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคมปัจจุบัน เหมาะสมกับระดับการศึกษา มีเนื้อหา
วิชาที่ร่วมสมัย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในงานที่ตนรับผิดชอบและเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับ
ที่สูงขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญฐมนต์ คมขำ (2550 : บทคัดย่อ) ซึ่งประเมินหลักสูตร
การศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิต พ.ศ.2541 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา พบว่า ด้านบริบทของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระ
ของหลักสูตรส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

2. ด้านปัจจัยป้อน

ประเมินจาก คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และสิ่งอำนวยความสะดวก
สะดวกในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า

ด้านปัจจัยป้อนโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็น
ปรากฏว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการจัดการเรียนการสอนที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ในประเด็นคุณลักษณะของผู้เรียนจะเห็นได้ว่า
โดยภาพรวมผู้เรียนมีคุณลักษณะที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ที่
เพียงพอต่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีความสนใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น มีเจตคติที่ดีต่อสาขาวิชา
ที่เรียน แต่อาจารย์ผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนควรจะต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องของการมีวินัยต่อตนเองให้มาก
ขึ้น ส่วนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนนั้น นิสิตและบัณฑิตมีความคิดเห็นตรงกันว่า อาจารย์ผู้สอน
สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ดี ดูแล เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาที่ดี

แก่นิสิต อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ เนื่องจากได้รับการส่งเสริมให้มีการเขียนผลงานทางวิชาการ ทั้งเอกสารและตำราเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนทำให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และประสบการณ์สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวจึงนำมาจัดการเรียนการสอนให้กับนิสิตและบัณฑิตได้เป็นอย่างดีทำให้ปัจจัยป้อนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน นิสิตและบัณฑิตมีความคิดเห็นตรงกันว่าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ห้องเรียนมีความเหมาะสม มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการที่เพียงพอ มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย มีอุปกรณ์และสื่อการสอนที่พร้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรวารรณ ฤทธิวงศ์ (2547 : 95) ที่ได้ทำการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) ด้านปัจจัยป้อน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และวัสดุการศึกษา สื่อ ตำราเรียน และสถานที่เรียน ในทางตรงกันข้าม อาจารย์ผู้สอนกลับมีความคิดเห็นที่แตกต่าง ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังมีความบกพร่องในเรื่องของจำนวนห้องเรียน อุปกรณ์และสื่อการสอนที่เห็นว่ายังไม่เพียงพอ และที่สำคัญคือ จำนวนของหนังสือ เอกสาร ตำราในห้องสมุดที่ยังไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนของนิสิตทุกระดับชั้น

3. ด้านกระบวนการ

ประเมินจาก กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และการบริหารจัดการ หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า

ด้านกระบวนการ อาจารย์ผู้สอน นิสิต และบัณฑิต มีความคิดเห็นตรงกันคือโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และจำแนกแต่ละประเด็นปรากฏว่าอยู่ในระดับมากทุกประเด็น ในประเด็นกระบวนการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน นิสิต และบัณฑิต มีความเห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน เปิดโอกาสผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ตลอดจนปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีความมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร และเนื้อหาของสังคมศึกษา มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพครู และเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2547 : 3) ในประเด็นการวัดประเมินผล มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วยังมีบางข้อที่ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และข้อแจ้งผลการวัดและประเมินผลนิตรวดเร็ว เป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นข้อที่อาจารย์ผู้สอนเองส่วนใหญ่เห็นว่ายังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเองได้ยังไม่มากเท่าที่ควร และในบางรายวิชาอาจมีความล่าช้าบ้างในการแจ้งผลการประเมิน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาระงานที่มีมากของอาจารย์ผู้สอน และความจำกัดของเวลาในการวิเคราะห์และรายงานผลการประเมิน ซึ่งในส่วนของผู้เรียนเองก็มีความคาดหวังให้กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสะท้อนผลการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาได้โดยวิธีการที่หลากหลาย ถูกต้อง และรวดเร็ว อีกข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลางคือ ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนนิสิตที่ศึกษาแต่ละรายวิชาที่มีจำนวนมาก และด้วย

ข้อจำกัดของเวลาประกอบกับภาระงานที่มากมายของอาจารย์ผู้สอนทำให้ไม่สามารถที่จะชี้แจงถึงข้อบกพร่องของนิสิตแต่ละบุคคลได้ อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังไม่เปิดเผยผลการประเมินเท่าที่ควรจึงควรเปิดเผยผลการประเมินให้มากยิ่งขึ้น ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์มีความพร้อมในการบริหารจัดการหลักสูตรหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะศึกษาศาสตร์เป็นคณะที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องของการศึกษา และบุคลากรมีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรและการสอน ดังนั้นจึงส่งผลให้ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการหลักสูตรจึงมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต

ประเมินจากความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต มนุษย์สัมพันธ์ของบัณฑิต และคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต

ผลการวิจัยพบว่าทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานของบัณฑิตมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ในด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิตนั้น บัณฑิตมีความรู้ความสามารถเพียงพอในด้านการสอนสังคมศึกษา มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี และในภาพรวมบัณฑิตมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ในด้านมนุษย์สัมพันธ์ของบัณฑิต เห็นว่าบัณฑิตมีมนุษย์สัมพันธ์ดี มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้ความร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงานได้ดี มีความสามารถในด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต มีความเห็นว่าบัณฑิตสามารถประพฤติปฏิบัติตัวได้เหมาะสม รักษากฎระเบียบของหน่วยงาน ให้เกียรติผู้อื่น เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน และกล้าที่จะรับผิดชอบงานของตนเมื่อเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เนื่องมาจากบัณฑิตได้รับการอบรมสั่งสอน และการขัดเกลาเป็นอย่างดี ให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม และยึดหลักจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้การประเมินด้านมนุษย์สัมพันธ์ของบัณฑิตและด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่เขียนไว้ว่าประสพการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางการศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นประสบการณ์ที่พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถถ่ายทอดความรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรม และจริยธรรม และมีความมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู และมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2547 : 2)

ผลการสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอน นิสิต บัณฑิต พบว่า หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน โดยนิสิตและบัณฑิตมีความภูมิใจที่ได้เข้ามาศึกษาในหลักสูตรสาขานี้ ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย อีกทั้งนิสิตและบัณฑิตยังชื่นชมความรู้ความสามารถของอาจารย์ผู้สอนที่สามารถสอนนิสิตให้เป็นคนรอบรู้ มีคุณภาพ มีเจตคติที่ดีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ซึ่งก็เป็นไปตามที่อาจารย์ผู้สอนได้คาดหวังไว้ และยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต และผู้ร่วมงานของบัณฑิต ซึ่งพบว่า บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นผู้มีความรู้

ความสามารถ สามารถช่วยเหลือ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้เป็นอย่างดี ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออกอย่างถูกต้อง ประพฤติตนได้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ และหลังจากที่หน่วยงานได้มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามร่วมปฏิบัติงานด้วยนั้น หน่วยงานได้รับประโยชน์มากขึ้น เพราะ บัณฑิตเป็นคนรุ่นใหม่ มีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนได้น่าสนใจ ใช้รูปแบบการสอน และสื่อการสอนที่หลากหลาย มีความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรรุ่นใหม่ และรุ่นเก่าในหน่วยงาน และบัณฑิตยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญมากขึ้น แต่ในส่วนของข้อบกพร่องที่พบและอยากจะเห็นการเปลี่ยนแปลง คือ คณะศึกษาศาสตร์ควรมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ของสาขาวิชาสังคมศึกษาที่สังกัดคณะศึกษาศาสตร์โดยตรง เพื่อคอยให้คำปรึกษา แนะนำ และทำการจัดการเรียนการสอนวิชาเอกภายในคณะ เพื่อจะได้สะดวกต่อการบริหารจัดการ กล่าวโดยสรุปแล้วหลักสูตรนี้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรพิจารณาปรับปรุงในส่วนที่ยังเป็นจุดอ่อนของการใช้หลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา โดยเฉพาะการเพิ่มบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาสังคมศึกษา เพื่อเข้ามาดูแลให้คำปรึกษาแก่นิสิต ตลอดจนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเอก และวิชาชีพครูภายในคณะ ทั้งนี้อาจส่งผลต่อการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นได้ ส่วนดำเนินการใช้หลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา ที่เป็นจุดแข็งควรพัฒนาส่งเสริมให้มีคุณภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรอื่นๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ควรดำเนินการประเมินการใช้หลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาสังคมศึกษา ในทุก ๆ 5 ปี เพื่อเป็นการพัฒนางานด้านวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีเฉลิม. การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
โรงเรียนสังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนเขตพื้นที่
การศึกษาสงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2549.
กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2541. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ,
2541.
- _____. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2552.
- _____. ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและ
อาชีวศึกษา ของไทยในทศวรรษ 1990. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2536.
- _____. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 : แนวทางการจัดทำ
หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- กาญจน์ชญาณ์ สรรเสริญ. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล
การศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551.
- กาญจนา คุณารักษ์. พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2543.
- ใจทิพย์ เข็อรตันพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : อลิ้นเพชร,
2539.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ดาวนัปปลิสซิ่ง จำกัด, 2544.
- เขาว์ อินไย. การประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : บริษัท วิ.พรีนท์ (1991) จำกัด, 2553.
- โชติ เพชรชื่น. การประเมินหลักสูตรในสาหรานุกรมศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- ณัฐมนต์ คมขำ. “การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลักสูตร
พ.ศ. 2541 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา,” วารสารหลักสูตรและการสอน. 1(1)
: 10-21 ; ตุลาคม - มีนาคม, 2550.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. รายงานผลการศึกษาโครงการศึกษามาตรฐานภาระงานขั้นต่ำของผู้สอน
ระดับอุดมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนา
องค์ความรู้. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.
- ทีศนา แคมมณี. แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต,
2529
- ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,
2532.

- นพดล โป่งอ้าย. การประเมินหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- เนาวลักษณ์ กลิ่นหอม. การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโภชนศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประชุม รอดประเสริฐ. การบริหารโครงการ. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2535.
- _____. การประเมิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.
- ปารณีย์ สิริเสฏฐาเมธา. การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ, 2535.
- พรสิทธิ์ ทวยนันท์. การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2534) วิทยาลัยการสาธารณสุขภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2537.
- พิมพ์िता ไทบุตรดี. การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สถานศึกษา ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.
- ภัทรารวรรณ ฤทธิวงศ์. การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- มนตรี อนันต์รักษ์. “แนวคิดและรูปแบบการประเมินหลักสูตร,” วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. 1(1) : 47 ; กรกฎาคม, 2537.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547). มหาสารคาม : ม.ป.พ., 2547.
- เยาวดี รวงชัยกุล. การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- รัตนะ บัวสนธ์. การประเมินผลโครงการวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ : บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์จำกัด, 2540.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์, 2545.
- วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บริษัทเซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรีจำกัด, 2542.

- วิจัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2537.
- _____. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธเนศวรการพิมพ์, 2540.
- วิจัย แหวนเพชร. เทคนิคและวิธีการสอนอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะวิชาอุตสาหกรรมศึกษา วิทยาลัยครูพระนคร, 2530.
- วิภาวดี ไพเมือง. การประเมินหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องระดับปริญญาตรี สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ศิริพร ไสยรัตน์. การประเมินหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของหลักสูตรปริญญาตรี พุทธศักราช 2543 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- สังต์ อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- สงบ ลักษณะ. การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- สนอง ศิริกุลวัฒนา และจุรี พุทธร. เอกสารสอบบรรจุปลั๊กสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาหลักสูตร, 2540.
- สมชาย ดุรงค์เดช. การประเมินผลโครงการ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.
- สมคิด พรหมจ้อย. เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์, 2552.
- สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. กภาพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2555.
- _____. การประเมินหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) คณะเภสัชศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. การประเมินโครงการ : ทฤษฎีและการประเมิน. ม.ป.ท. : ม.ป.พ., 2531.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เอราวิณการพิมพ์, 2540.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2551-2554). ม.ป.ท. : ม.ป.พ., ม.ป.ป..
- สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) : ฉบับสรุป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค, 2545.
- สุพักตร์ พิบูลย์. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.

- สุวิมล ติรกานนท์. การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- องอาจ นัยพัฒน์. “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวคิดและวิธีการ,” วารสารวัดผลการศึกษา. 22(64) : 23-40 ; พฤษภาคม – สิงหาคม, 2543.
- อมรลักษณ์ ศิลากันท์. แนวคิดและรูปแบบการประเมินของ Tyler. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2545.
- Brown, F.G. Principles of Educational and Psychological Testing. 3rd ed. Newyork : CBS College Publishing, 1983.
- Chase, C.J. Measurement for Educational Evaluation. 2nd ed. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1987.
- Chiang, P.W. “Assessing the Effectiveness of Five-Year Mechanical Engineering Technology Programs of Junior Colleges in Taiwan, R.O.C. : an Application of the CIPP Evaluation Model (China),” Dissertation Abstracts International. 51 : unpage, 1996.
- Dyess, J.S. “Follow-up of San Jacinto College 1977 – 1981 Business Administration Graduate with Implications for Curriculum Revisions,” Dissertation Abstracts Internationnal. 42 : 4702 – A ; May, 1982.
- Good, C.V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, 1973.
- Kauss, T.R. “An Evaluation of Master of Arts in Teaching Program of Teacher Education at Northwestern University,” Dissertation Abstracts International. 29 : 2136-A, 1968-1969.
- Kirkeby, M.S. “A Follow-Up Study of the Doctor’s Degree Graduates in the School of Education of the University of Montana,” Dissertation Abstracts International. 26 : 4227-A, 1975.
- Martz, G.L. “A Formative Evaluation of a Nutrition Education and Training Program in Selected Rural Pensylvania Schools”, Dissertation Abstracts International. 42 : unpage ; November, 1981.
- Mehren, W.A. and I.J. Lehman. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. 3rd ed. Japan : Holt, Rinehart and Wiston, 1984.
- Nagel, J.R. “An Evaluation of The Doctoral Program in Educational Administration at The University of Akron, As Percieved by I ts Graduates, 1969 – 1984,” Dissertation Abstracts International. 47 : 1140 – A ; October, 1986.
- Oliva, P.E. Developing the Curriculum. Boston : Little Brown and company, 1982.
- Peng, Hsin Chen Sparks. Design and Evaluation of An In-Service Model for Teacher in aiwan (China). Florida : Florida International University, 1996.
- Perez, I. Escoda Nuria. Labor Insertion Integrated on Occupational Training Curriculum. Barcelona : University Autonoma De Barcelona, 1997.

- Posner, George J. "Education : It's Component and Constructs," in Paper Presented at the Annual Convention of the American Educational Research Association. p. 5. Chicago : Chicago Press, 1972.
- Saylor, J. Galen and William Alexander. Planning Curriculum for School. New York : Holt Rinehart and Winston, 1974.
- Shertzer, B. and J.D. Linden. Fundamentals of Individual Appraisal. Boston : Houghton Mifflin Company, 1979.
- Stufflebeam, D.L. and others. Educational Evaluation and Decision-Making. Illinois : Peacock Peacock Publisher, Inc, 1971.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Barce & World, 1962.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ฉบับที่ 1

แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

(A : สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร
 - 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณลักษณะของผู้เรียน
 - 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย
 - 3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 การวัดและประเมินผล
 - 3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อความตามความเป็นจริง
3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวธัชณา อ่อนบึง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

กรุณาส่ง

นางสาวธัชณา อ่อนบึง

1441/1 ถ.โรงไฟฟ้า ต.เมืองใต้

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000

ตอนที่ 1 สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 3. 41 – 50 ปี
 2. 30 – 40 ปี 4. มากกว่า 50 ปี

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

1. ต่ำกว่า 10 ปี 3. 21 – 30 ปี
 2. 10 – 20 ปี 4. 31 ปีขึ้นไป

4. การศึกษาสูงสุด / สาขา

1. ปริญญาตรี สาขา.....
 2. ปริญญาโท สาขา.....
 3. ปริญญาเอก สาขา.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

คำชี้แจง 1. ขอให้ท่านอ่านหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษา บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปมาก การแข่งขันในสังคมโลกกำลังทวีความรุนแรง และขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น คนไทยในเมืองใหญ่และคนไทยในชนบทสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วจากทุกมุมโลก สามารถไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก คนไทยในศตวรรษหน้าจะต้องเผชิญกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติจำกัด แต่มลพิษในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การแข่งขันในการดำรงชีวิตและในหน้าที่การงานยุ่งยากมากขึ้น สังคมไทยจะเปิดกว้างในโลกไร้พรมแดน วัฒนธรรม ภาษา และประเพณีต่างประเทศจะผสมผสานกับวัฒนธรรม ภาษา และประเพณีไทย ประเทศไทยจะต้องปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการผลิตครู

จากสาระสำคัญของนโยบายการผลิตและพัฒนาครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนาครูไว้ประการหนึ่งว่า ควรยกฐานะวิชาชีพครูโดยกำหนดผลิตครูเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี เพื่อให้เป็นครูปฏิบัติการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งในวิชาชีพครู โดยเน้นให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ตลอดจนมีความสามารถทางการสอนและมีความเป็นครูสมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ได้กำหนดนโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไว้ 3 ประการ คือ 1) ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง และมีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการ 2) สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมต่อวิชาชีพครู 3) พัฒนาสถาบันผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ความพร้อมและความเข้มแข็งในการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอีกส่วนหนึ่งด้วย และจากมติที่ประชุมของคณะบดี คณะศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ที่ผลิตครูทั่วประเทศไทย มีความเห็นว่าหากจะผลิตครูให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการผลิตครูใหม่จากเดิม 4 ปี เป็น 5 ปี โดยเพิ่มความเข้มในการเป็นครูเข้าไปในหลักสูตร ทั้งในส่วนที่เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูต่าง ๆ ให้เพิ่มประสบการณ์ฝึกสอนจาก 1 ภาคเรียน เป็น 2 ภาคเรียน และมีความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาเอก ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ให้ทันใช้ในการเรียนการสอนภายในเดือนมิถุนายน 2547 รวมทั้งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง มีคุณภาพทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมให้คนไทยรู้เท่าทันโลก สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งระบบอุดมศึกษาไทยจะต้องนำสังคมและชุมชนไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่บุคคลในชาติมีความเชื่อ ความผูกพัน และ

ยอมรับว่าบุคคลในชาติมีความเชื่อ และยอมรับว่าทุกคนจำเป็นต้องผ่านกระบวนการการศึกษา ฝึกหัด และการฝึกอบรมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้าสู่อาชีพครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สังคมให้การยอมรับเชื่อถือและต้องการมากขึ้นจึงได้จัดทำหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาและพัฒนาผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพครูใน ระดับปริญญาตรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ปรัชญาของหลักสูตร

ประสบการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางการศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นประสบการณ์ที่ พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถถ่ายทอด ความรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรคือ

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.3.1 มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา

1.3.2 มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู

1.3.3 มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา	
Bachelor of Education Program in Social Studies	
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรระยะเวลา 5 ปี	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
- วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต
- วิชาชีพครู	ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต

2. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. ด้านบริบท					
	1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
1	มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่าย....
2	สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง.....
3	ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสม.....
4	มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคม ปัจจุบัน.....
5	มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน...
	1.2 โครงสร้างของหลักสูตร					
6	การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความ เหมาะสม.....
7	การกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชามีความ เหมาะสม.....
8	รายวิชาในแต่ละหมวดทันสมัย และสอดคล้องกับ สภาพปัจจุบันของสังคม.....
9	รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับ การศึกษาของผู้เรียน.....
10	รายวิชาในแต่ละหมวดสอดคล้องกับการบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
11	ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางหมวดวิชา....
12	ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม.....
13	ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ..
	1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร					
14	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน.....
15	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
16	เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน.....
17	สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน.....
18	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
19	เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้นได้.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2. ด้านปัจจัยป้อน					
20	2.1 คุณลักษณะของผู้เรียน ในภาพรวมผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้เพียงพอ.....
21	ผู้เรียนมีความสนใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อการเรียนรู้.....
22	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์.....
23	ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่เรียน.....
24	ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง.....
25	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....
	2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัด การเรียน การสอน					
26	มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้.....
27	ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ.....
28	มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ...
29	มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย.....
	3. ด้านกระบวนการ					
	3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน					
30	วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน.
31	มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ.....
32	มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา...
33	กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
34	การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชามีความชัดเจนเหมาะสม.....
35	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามประสบการณ์และความถนัด.....
36	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....
37	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น.....
38	ปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับผู้เรียน.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3.2 การวัดและประเมินผล					
39	มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของแต่ละรายวิชา.....
40	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย....
41	วิธีการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม.....
42	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง.....
43	แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็นปัจจุบัน.....
44	ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเองจากผลการประเมิน.....
	3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร					
45	วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม.....
46	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ.....
47	มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ.....
48	การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม.....
49	การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.1 มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

.....

3.2 มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

.....

3.3 สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

.....

3.4 สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส”

.....

.....

.....

.....

3.5 ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ

.....

.....

.....

.....

.....

ฉบับที่ 2

แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

(B : สำหรับนิสิต)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของนิสิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร
 - 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน
 - 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย
 - 3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 การวัดและประเมินผล
 - 3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวธิษณา อ่อนบึง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของนิสิต

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 19 ปี 3. 21-22 ปี
 2. 19-20 ปี 4. มากกว่า 22 ปี

3. เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา

1. พ.ศ. 2547 5. พ.ศ. 2551
 2. พ.ศ. 2548 6. พ.ศ. 2552
 3. พ.ศ. 2549 7. พ.ศ. 2553
 4. พ.ศ. 2550

4. ท่านเคยทราบปรัชญาของหลักสูตรในสาขาที่เข้าเรียนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

5. ท่านเคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่เข้าเรียนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

6. ท่านเคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร “หลักสูตร กศ.บ.” สาขาที่ท่านเรียนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

คำชี้แจง 1. ขอให้ท่านอ่านหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษา บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปมาก การแข่งขันในสังคมโลกกำลังทวีความรุนแรง และขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น คนไทยในเมืองใหญ่และคนไทยในชนบทสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วจากทุกมุมโลก สามารถไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก คนไทยในศตวรรษหน้าจะต้องเผชิญกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติจำกัด แต่มลพิษในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การแข่งขันในการดำรงชีวิตและในหน้าที่การงานยุ่งยากมากขึ้น สังคมไทยจะเปิดกว้างในโลกไร้พรมแดน วัฒนธรรม ภาษา และประเพณีต่างประเทศจะผสมผสานกับวัฒนธรรม ภาษา และประเพณีไทย ประเทศไทยจะต้องปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการผลิตครู

จากสาระสำคัญของนโยบายการผลิตและพัฒนาครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนาครูไว้ประการหนึ่งว่า ควรยก ฐานะวิชาชีพครูโดยกำหนดผลิตครูเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี เพื่อให้เป็นครูปฏิบัติการศึกษาและสร้าง ความเข้มแข็งในวิชาชีพครู โดยเน้นให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี และมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ตลอดจนมีความสามารถทางการสอนและมีความเป็นครูสมตามเจตนารมณ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ได้กำหนดนโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไว้ 3 ประการ คือ 1) ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง และมี ปริมาณสอดคล้องกับความต้องการ 2) สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมต่อวิชาชีพครู 3) พัฒนา สถาบันผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ความพร้อมและความเข้มแข็งในการผลิตครูและ บุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอีกส่วน หนึ่งด้วย และจากมติที่ประชุมของคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ที่ผลิตครูทั่วประเทศไทย มีความเห็นว่าหากจะผลิตครูให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการผลิตครูใหม่จากเดิม 4 ปี เป็น 5 ปี โดยเพิ่มความเข้มในการเป็นครูเข้าไปใน หลักสูตร ทั้งในส่วนที่เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูต่าง ๆ ให้เพิ่มประสบการณ์ฝึกสอนจาก 1 ภาคเรียน เป็น 2 ภาคเรียน และมีความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาเอก ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยให้ ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ให้ทันใช้ใ้ การเรียนการสอนภายในเดือนมิถุนายน 2547 รวมทั้งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนา ที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง มีดุลยภาพทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมให้คนไทยรู้เท่าทันโลก สามารถพึ่งพา ตนเองได้โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งระบบอุดมศึกษาไทยจะต้องนำ สังคมและชุมชนไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่บุคคลในชาติมีความเชื่อ ความผูกพัน และ

ยอมรับว่าบุคคลในชาติมีความเชื่อ และยอมรับว่าทุกคนจำเป็นต้องผ่านกระบวนการการศึกษา ฝึกหัดและการฝึกอบรมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้าสู่อาชีพครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สังคมให้การยอมรับเชื่อถือและต้องการมากขึ้นจึงได้จัดทำหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาและพัฒนาผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพครูใน ระดับปริญญาตรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ประโยชน์ของหลักสูตร

ประสบการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางการศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นประสบการณ์ที่ พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถถ่ายทอด ความรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรคือ

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.3.1 มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา

1.3.2 มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู

1.3.3 มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา	
Bachelor of Education Program in Social Studies	
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรระยะเวลา 5 ปี	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
- วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต
- วิชาชีพครู	ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต

2. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. ด้านบริบท					
	1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
1	มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่าย....
2	สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง.....
3	ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสม.....
4	มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคม ปัจจุบัน.....
5	มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน...
	1.2 โครงสร้างของหลักสูตร					
6	การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความ เหมาะสม.....
7	การกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชามีความ เหมาะสม.....
8	รายวิชาในแต่ละหมวดทันสมัย และสอดคล้องกับ สภาพปัจจุบันของสังคม.....
9	รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับ การศึกษาของผู้เรียน.....
10	รายวิชาในแต่ละหมวดสอดคล้องกับการบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
11	ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางหมวดวิชา....
12	ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม.....
13	ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ..
14	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียน ใน กลุ่มวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด					
	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป.....
	2. หมวดวิชาชีพครู.....
	3. หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม.....
	4. หมวดวิชาประวัติศาสตร์.....
	5. หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์.....
	6. หมวดวิชากฎหมายและการเมือง.....
	7. หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา...
	8. หมวดวิชาภูมิศาสตร์.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร					
15	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน.....
16	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
17	เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน.....
18	สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน.....
19	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
20	เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้.....
	2. ด้านปัจจัยป้อน					
	2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน					
21	มีความรู้ ความสามารถ ในเนื้อหาวิชาที่สอน.....
22	จัดการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
23	มีเอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นของตนเอง.....
24	ตรงต่อเวลา มีเทคนิคการสอนและการนำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ.....
25	ใช้วิธีการสอนและสื่อประกอบที่หลากหลาย.....
26	อธิบายตรงประเด็น และยกตัวอย่างประกอบได้เข้าใจ.....
27	ใช้เวลาในการสอนอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ.....
28	มีการนำผลการวิจัยหรือข้อมูลที่ทันสมัยมาประกอบการสอน.....
29	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในระหว่างสอน.....
30	เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก.....
31	เอาใจใส่ ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดี แก่ นิสิต.....
32	โดยภาพรวมคณาจารย์ในสาขานี้มีคุณภาพ.....
	2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน					
33	มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้.....
34	ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ.....
35	มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ.....
36	มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. ด้านกระบวนการ					
	3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน					
37	วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน.....
38	มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ
39	มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา.....
40	กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
41	การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชา มีความชัดเจนเหมาะสม.....
42	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามประสบการณ์ และความถนัด.....
43	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....
44	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดง ความคิดเห็น.....
45	ปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ให้กับผู้เรียน.....
	3.2 การวัดและประเมินผล					
46	มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมาย ของแต่ละรายวิชา.....
47	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย....
48	วิธีการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม.....
49	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง.....
50	แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิตราวดเร็ว เป็นปัจจุบัน.....
51	ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของ ตนเองจากผลการประเมิน.....
	3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร					
52	วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม.....
53	การจัดทำตารางเรียนมีความเหมาะสม.....
54	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ.....
55	มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ
56	การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา มีความเหมาะสม.....
57	การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.1 มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

3.2 มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

3.3 สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

3.4 สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส”

.....

.....

.....

3.5 ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ

.....

.....

.....

ฉบับที่ 3

แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

(C : สำหรับบัณฑิต)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของบัณฑิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

1. ด้านบริบท (Context Evaluation) ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
 - 1.2 โครงสร้างของหลักสูตร
 - 1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. ด้านปัจจัยป้อน (Input Evaluation) ประกอบด้วย
 - 2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน
 - 2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ประกอบด้วย
 - 3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน
 - 3.2 การวัดและประเมินผล
 - 3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวธิษณา อ่อนบึง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. 22 – 23 ปี 3. 24 - 25 ปี
 2. 23 - 24 ปี 4. มากกว่า 25 ปี

3. เข้าเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาเมื่อปีการศึกษา

1. พ.ศ. 2547
 2. พ.ศ. 2548

3. พ.ศ. 2549

4. ท่านเคยทราบปรัชญาของหลักสูตรในสาขาที่เข้าเรียนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

5. ท่านเคยทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่เข้าเรียนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

6. ท่านเคยเห็นหรือเคยอ่านเอกสาร “หลักสูตร กศ.บ.” สาขาที่ท่านเรียนหรือไม่

1. เคย 2. ไม่เคย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

คำชี้แจง 1. ขอให้ท่านอ่านหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษา
บัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนไปมาก การแข่งขันในสังคมโลกกำลังทวีความรุนแรง
และขยายขอบเขตกว้างขวางขึ้น คนไทยในเมืองใหญ่และคนไทยในชนบทสามารถรับข้อมูลข่าวสารได้
อย่างรวดเร็วจากทุกมุมโลก สามารถไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก คนไทยในศตวรรษหน้าจะต้องเผชิญ
กับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติจำกัด แต่มลพิษในสิ่งแวดล้อมมากขึ้น การแข่งขันในการดำรงชีวิตและใน
หน้าที่การงานยุ่งยากมากขึ้น สังคมไทยจะเปิดกว้างในโลกไร้พรมแดน วัฒนธรรม ภาษา และประเพณี
ต่างประเทศจะผสมผสานกับวัฒนธรรม ภาษา และประเพณีไทย ประเทศไทยจะต้องปฏิรูปการศึกษา
โดยเฉพาะการผลิตครู

จากสาระสำคัญของนโยบายการผลิตและพัฒนาครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนาครูไว้ประการหนึ่งว่า ควรยก
ฐานะวิชาชีพครูโดยกำหนดผลิตครูเป็นหลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี เพื่อให้เป็นครูปฏิบัติการศึกษาและสร้าง
ความเข้มแข็ง ในวิชาชีพครู โดยเน้นให้มีความรู้ความสามารถทางการศึกษาทั่วไปเป็นอย่างดี และ
มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ตลอดจนมีความสามารถทางการสอนและมีความเป็นครูสมตามเจตนารมณ์
ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) ได้กำหนดนโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตครูและ
บุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไว้ 3
ประการ คือ 1) ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ที่มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง และมี
ปริมาณสอดคล้องกับความต้องการ 2) สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมต่อวิชาชีพครู 3) พัฒนา
สถาบันผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ความพร้อมและความเข้มแข็งในการผลิตครูและ
บุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูอีกส่วน
หนึ่งด้วย และจากมติที่ประชุมของคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ และครุศาสตร์ที่ผลิตครูทั่วประเทศไทย มี
ความเห็นว่าจะผลิตครูให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นที่ยอมรับของสังคม
ต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตรการผลิตครูใหม่จากเดิม 4 ปี เป็น 5 ปี โดยเพิ่มความเข้มในการเป็นครูเข้าไปใน
หลักสูตร ทั้งในส่วนที่เป็นประสบการณ์วิชาชีพครูต่าง ๆ ให้เพิ่มประสบการณ์ฝึกสอนจาก 1 ภาคเรียน
เป็น 2 ภาคเรียน และมีความรู้อย่างลึกซึ้งในสาขาวิชาเอก ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยให้
ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) ให้ทันใช้
ในการเรียนการสอนภายในเดือนมิถุนายน 2547 รวมทั้งแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9
(พ.ศ.2545 – 2549) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายสูงสุดของการพัฒนาอุดมศึกษา คือ การทำให้เกิดการพัฒนา
ที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เป็นการพัฒนาแบบองค์รวมที่ยึดคนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง มี
คุณภาพทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมให้คนไทยรู้เท่าทันโลก สามารถพึ่งพา
ตนเองได้โดยที่ยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ความเป็นไทย ซึ่งระบบอุดมศึกษาไทยจะต้องนำ
สังคมและชุมชนไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่บุคคลในชาติมีความเชื่อ ความผูกพัน และ

ยอมรับว่าบุคคลในชาติมีความเชื่อ และยอมรับว่าทุกคนจำเป็นต้องผ่านกระบวนการการศึกษา ฝึกหัด และการฝึกอบรมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับอุดมศึกษาที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาบุคลากรที่จะเข้าสู่อาชีพครูให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สังคมให้การยอมรับเชื่อถือและต้องการมากขึ้นจึงได้จัดทำหลักสูตร การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา สำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาและพัฒนาผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพครูใน ระดับปริญญาตรี ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 ปรัชญาของหลักสูตร

ประสบการณ์วิชาชีพในศาสตร์ทางการศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษาเป็นประสบการณ์ที่ พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สามารถถ่ายทอด ความรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรคือ

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.3.1 มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาของสังคมศึกษา

1.3.2 มีความรู้ ทักษะ เจตคติ รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพครู

1.3.3 มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา	
Bachelor of Education Program in Social Studies	
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรระยะเวลา 5 ปี	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต
- วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
- วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 20 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต
- วิชาชีพครู	ไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต
- วิชาเฉพาะสาขา	ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
รวม	ไม่น้อยกว่า 167 หน่วยกิต

2. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. ด้านบริบท					
	1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
1	มีความชัดเจนทางด้านภาษาและเข้าใจได้ง่าย....
2	สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง.....
3	ระบุคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาชัดเจน เหมาะสม.....
4	มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคม ปัจจุบัน.....
5	มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน...
	1.2 โครงสร้างของหลักสูตร					
6	การกำหนดหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชามีความ เหมาะสม.....
7	การกำหนดรายวิชาในแต่ละหมวดวิชามีความ เหมาะสม.....
8	รายวิชาในแต่ละหมวดทันสมัย และสอดคล้องกับ สภาพปัจจุบันของสังคม.....
9	รายวิชาในแต่ละหมวดเหมาะสมกับระดับ การศึกษาของผู้เรียน.....
10	รายวิชาในแต่ละหมวดสอดคล้องกับการบรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
11	ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในบางหมวดวิชา....
12	ควรมีรายวิชาเพิ่มเติมจากหลักสูตรเดิม.....
13	ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ..
14	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจจากการเรียน ใน กลุ่มวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด					
	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป.....
	2. หมวดวิชาชีพครู.....
	3. หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม.....
	4. หมวดวิชาประวัติศาสตร์.....
	5. หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์.....
	6. หมวดวิชากฎหมายและการเมือง.....
	7. หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา...
	8. หมวดวิชาภูมิศาสตร์.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
15	ท่านสามารถนำความรู้ที่เคยเรียนมาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานในอาชีพ ได้มากน้อยเพียงใด 1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป..... 2. หมวดวิชาชีพครู..... 3. หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม..... 4. หมวดวิชาประวัติศาสตร์..... 5. หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์..... 6. หมวดวิชากฎหมายและการเมือง..... 7. หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา... 8. หมวดวิชาภูมิศาสตร์.....
	1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร					
16	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน.....
17	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
18	เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน.....
19	สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน.....
20	เนื้อหาสาระแต่ละรายวิชาช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
21	เนื้อหาสาระที่เรียนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้.....
	2. ด้านปัจจัยป้อน					
	2.1 คุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน					
22	มีความรู้ ความสามารถ ในเนื้อหาวิชาที่สอน.....
23	จัดการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
24	มีเอกสาร ตำรา ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นของตนเอง.....
25	ตรงต่อเวลา มีเทคนิคการสอนและการนำเข้าสู่บทเรียนได้น่าสนใจ.....
26	ใช้วิธีการสอนและสื่อประกอบที่หลากหลาย.....
27	อธิบายตรงประเด็น และยกตัวอย่างประกอบได้เข้าใจ.....
28	ใช้เวลาในการสอนอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ.....
29	มีการนำผลการวิจัยหรือข้อมูลที่ทันสมัยมาประกอบการสอน.....
30	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในระหว่างสอน.....
31	เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบได้อย่างสะดวก.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
32	เอาใจใส่ ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษาที่ดี แก่นิสิต
33	โดยภาพรวมคณาจารย์ในสาขานี้มีคุณภาพ.....
	2.2 สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัด การเรียน					
	การสอน					
34	มีห้องสมุด หนังสือ เอกสารและตำราเพียงพอเอื้อต่อการเรียนรู้.....
35	ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน
36	มีห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการเพียงพอ.....
37	มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่ทันสมัย เพียงพอ... มีเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย.....
	3. ด้านกระบวนการ					
	3.1 กระบวนการจัดการเรียนการสอน					
38	วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียน.
39	มีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและน่าสนใจ.
40	มีเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา...
41	กระบวนการเรียนการสอนสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
42	การกำหนดกิจกรรมการเรียนในแต่ละรายวิชา มี ความชัดเจนเหมาะสม.....
43	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามประสบการณ์ และความถนัด.....
44	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน.....
45	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น ปลูกฝังทักษะและจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้กับ
46	ผู้เรียน.....
	3.2 การวัดและประเมินผล					
47	มีการวัดและประเมินผลตรงตามจุดมุ่งหมายของ แต่ละรายวิชา.....
48	ใช้วิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย....
49	วิธีการวัดและประเมินผลมีความยุติธรรม.....
50	ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง.....
51	แจ้งผลการวัดและประเมินผลนิสิตรวดเร็วเป็น ปัจจุบัน.....
52	ผู้เรียนได้รับคำชี้แจงถึงข้อบกพร่องของตนเอง จากผลการประเมิน.....
	3.3 การบริหารจัดการหลักสูตร					
53	วิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษามีความเหมาะสม.....
54	การจัดทำตารางเรียนมีความเหมาะสม.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
55	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีประสิทธิภาพ.....
56	มีการบริการด้านวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างเพียงพอ.
57	การจัดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชามีความเหมาะสม
58	การจัดสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3.1 มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

3.2 มีสิ่งใดบ้างที่เป็นจุดบกพร่องของหลักสูตรสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

3.3 สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของสาขาวิชานี้

.....

.....

.....

3.4 สิ่งใดหรืออะไรที่ควรเป็นภาพลักษณ์ (Image) ของคณะศึกษาศาสตร์ มมส”

.....

.....

.....

3.5 ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ต้องการให้คณะฯ ได้รับทราบ

.....

.....

.....

ฉบับที่ 4

แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

(D : สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวธิษณา อ่อนบึง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 3. 40 - 50 ปี
 2. 30 - 40 ปี 4. มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่านในปัจจุบัน

1. ปริญญาตรี สาขา.....
 2. ปริญญาโท สาขา.....
 3. ปริญญาเอก สาขา.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต					
1	มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ.....
2	มีความสามารถเพียงพอในด้านการสอนสังคมศึกษา.....
3	ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จทันเวลา.....
4	มีความละเอียด รอบคอบในการปฏิบัติงาน.....
5	มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน.....
6	มีความสามารถในการปฏิบัติงานพิเศษตามที่ผู้บริหารมอบหมาย.....
7	แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการทำงานได้.....
8	ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้.....
9	มีระเบียบแบบแผนในการทำงาน.....
10	คุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ.....
	2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต					
11	ร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน.....
12	ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น.....
13	สร้างความสามัคคีในหน่วยงาน.....
14	เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี.....
15	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเมตตาใจช่วยเหลือคนอื่น.....
16	มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม.....
17	มีความรักห่วงใยเพื่อนร่วมงาน.....
18	ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน.....
19	มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....
20	สุภาพอ่อนน้อม เข้ากับคนอื่นได้ดี.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต					
21	มีความซื่อสัตย์.....
22	มีความเสียสละต่อส่วนรวม.....
23	รักษากฎระเบียบวินัยของหน่วยงาน.....
24	ขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้กับหน่วยงาน.....
25	เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน.....
26	ให้เกียรติกับบุคคลอื่น.....
27	มีความเมตตากรุณา.....
28	ตรงต่อเวลา.....
29	รักษาชื่อเสียงตนเองและเพื่อนร่วมงาน.....
30	กล้าที่จะรับผิดชอบงานของตนเมื่อเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน.....
31	โดยภาพรวมบัณฑิตมีคุณภาพ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. สิ่งที่ท่านต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

.....

.....

.....

ฉบับที่ 5

แบบสอบถาม เรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547)

(E : สำหรับผู้ร่วมงานของบัณฑิต)

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ร่วมงานของบัณฑิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

1. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. ความคิดเห็นของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อคำถามตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงจะไม่มีผลใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวธิษณา อ่อนบึง

นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ร่วมงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. ต่ำกว่า 30 ปี 3. 40 - 50 ปี
 2. 30 - 40 ปี 4. มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุดของท่านในปัจจุบัน

1. ปริญญาตรี สาขา.....
 2. ปริญญาโท สาขา.....
 3. ปริญญาเอก สาขา.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของบัณฑิต					
1	มีความรู้ด้านสังคมศึกษาเพียงพอ.....
2	มีความสามารถเพียงพอในด้านการสอนสังคมศึกษา.....
3	ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สำเร็จทันเวลา.....
4	มีความละเอียด รอบคอบในการปฏิบัติงาน.....
5	มีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงาน.....
6	มีความสามารถในการปฏิบัติงานพิเศษตามที่ผู้บริหารมอบหมาย.....
7	แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้.....
8	ให้คำแนะนำการปฏิบัติงานแก่คนอื่นได้.....
9	มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน.....
10	คุณภาพของผลงานที่ปฏิบัติ.....
	2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ของบัณฑิต					
11	ร่วมมือและประสานงานกับเพื่อนร่วมงาน.....
12	ติดต่อประสานงานและร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น.....
13	สร้างความสามัคคีในหน่วยงาน.....
14	เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้เป็นอย่างดี.....
15	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเมตตาใจช่วยเหลือคนอื่น.....
16	มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม.....
17	มีความรักห่วงใยเพื่อนร่วมงาน.....
18	ช่วยเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงาน.....
19	มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....
20	สุภาพอ่อนน้อม เข้ากับคนอื่นได้ดี.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของบัณฑิต					
21	มีความซื่อสัตย์.....
22	มีความเสียสละต่อส่วนรวม.....
23	รักษากฎระเบียบวินัยของหน่วยงาน.....
24	ขยันหมั่นเพียร อุทิศเวลาให้กับหน่วยงาน.....
25	เต็มใจช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน.....
26	ให้เกียรติกับบุคคลอื่น.....
27	มีความเมตตากรุณา.....
28	ตรงต่อเวลา.....
29	รักษาชื่อเสียงตนเองและเพื่อนร่วมงาน.....
30	กล้าที่จะรับผิดชอบงานของตนเมื่อเกิดความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน.....
31	โดยภาพรวมบัณฑิตมีคุณภาพ.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความต้องการในการดำเนินการตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. สิ่งที่ท่านต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์
(A : สำหรับอาจารย์ผู้สอน)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่.....
สถานที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

รายการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. รายวิชาที่มีในหลักสูตรเหมาะสมหรือไม่.....
เพราะเหตุใด.....
.....
.....
2. การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นไปตามที่อาจารย์คาดหวังหรือไม่อย่างไร
.....
.....
.....
3. ท่านคิดว่านิสิตที่เรียนจบหลักสูตรนี้จะมีคุณภาพและคุณลักษณะที่เหมาะสมมากน้อย เพียงใด เพราะเหตุใด
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
เพราะเหตุใด.....
.....
.....
4. มีอุปสรรค หรือปัญหาอะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
5. ในความรู้สึกของท่าน ท่านอยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาขาวิชาสังคมศึกษา
.....
.....
.....
6. อาจารย์คาดหวังในตัวนิสิตอย่างไรบ้าง
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์
(B : สำหรับนิสิต)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่.....
สถานที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

รายการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ท่านมีความภูมิใจมากน้อยเพียงใดที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้.....
เพราะเหตุใด.....
.....
.....
2. ท่านเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาด้วยเหตุผลใด
.....
.....
.....
3. มีสิ่งใดน่าชื่นชม หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
4. ข้อบกพร่องที่ท่านพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา คืออะไร
.....
.....
.....
5. ในความรู้สึกของท่าน ท่านอยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สาขาวิชาสังคมศึกษา
.....
.....
.....
6. มีสิ่งใดที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์
(C : สำหรับบัณฑิต)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่.....
สถานที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

รายการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ท่านมีความภูมิใจมากน้อยเพียงใดที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้.....
เพราะเหตุใด.....
.....
.....
2. ท่านเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษาด้วยเหตุผลใด
.....
.....
.....
3. มีสิ่งใดน่าชื่นชม หรือน่าศรัทธาในหลักสูตรนี้
.....
.....
.....
4. มีสิ่งใดที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยในหลักสูตร
จุดเด่น
.....
.....
.....
จุดด้อย
.....
.....
.....
5. ท่านคิดว่าในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ควรเพิ่มเติมเนื้อหาใดบ้างเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตรุ่นต่อ ๆ ไป
 - ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ควรเพิ่มเรื่อง.....
 - ข. หมวดวิชาชีพครู ควรเพิ่มเรื่อง.....
 - ค. หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม ควรเพิ่มเรื่อง.....
 - ง. หมวดวิชาประวัติศาสตร์ ควรเพิ่มเรื่อง.....
 - จ. หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์ ควรเพิ่มเรื่อง.....

- ฉ. หมวดวิชากฎหมายและการเมือง ควรเพิ่มเรื่อง.....
- ช. หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ควรเพิ่มเรื่อง.....
- ซ. หมวดวิชาภูมิศาสตร์ ควรเพิ่มเรื่อง.....
6. ท่านคิดว่าในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ควรตัดเนื้อหาใดบ้างเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อบัณฑิตรุ่นต่อ ๆ ไป
- ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ควรตัดเรื่อง.....
- ข. หมวดวิชาชีพครู ควรตัดเรื่อง.....
- ค. หมวดวิชาศาสนา และวัฒนธรรม ควรตัดเรื่อง.....
- ง. หมวดวิชาประวัติศาสตร์ ควรตัดเรื่อง.....
- จ. หมวดวิชาเศรษฐศาสตร์ ควรตัดเรื่อง.....
- ฉ. หมวดวิชากฎหมายและการเมือง ควรตัดเรื่อง.....
- ช. หมวดวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ควรตัดเรื่อง.....
- ซ. หมวดวิชาภูมิศาสตร์ ควรตัดเรื่อง.....
7. ข้อบกพร่องที่ท่านค้นพบในการเข้ามาเรียนในสาขาวิชาสังคมศึกษา คืออะไร
-
-
-
8. ในความรู้สึกของท่าน ท่านอยากเห็นสิ่งใดเปลี่ยนแปลงในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สาขาวิชาสังคมศึกษา
-
-
-
9. หลังจบหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ท่านสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากคณะมาปฏิบัติงานในหน้าที่ได้มากน้อยเพียงใด
- () มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด
10. หลังจบหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ท่านได้เปลี่ยนงานหรือไม่
- () ไม่เปลี่ยน
- () เปลี่ยน จากเดิมตำแหน่ง.....เป็นตำแหน่ง.....
- () อื่น ๆ โปรดระบุ
-
-
-
11. มีสิ่งใดที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
-
-
-

แบบสัมภาษณ์
(D : สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	วันที่.....
สถานที่สัมภาษณ์.....	เวลา.....

รายการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
 เพราะเหตุใด.....

2. ภาพรวมในการทำงานของบัณฑิตมีคุณภาพหรือไม่.....

เพราะเหตุใด.....

3. การปฏิบัติตนหรือการวางตัวของบัณฑิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมหรือไม่.....

เพราะเหตุใด.....

4. ท่านคิดว่าบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพและคุณลักษณะ
 เหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

5. หลังจากหน่วยงานของท่านได้มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามร่วม
 ปฏิบัติงานด้วยนั้น ท่านเห็นการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาในหน่วยงานของ
 ท่าน อย่างไรบ้าง

6. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด

7. ท่านคิดว่าความรู้ที่บัณฑิตได้รับ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

8. มีสิ่งใดที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์
(E : สำหรับผู้ร่วมงานของบัณฑิต)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	วันที่.....
สถานที่สัมภาษณ์.....	เวลา.....

รายการสัมภาษณ์มีดังนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
 เพราะเหตุใด.....

2. ภาพรวมในการทำงานของบัณฑิตมีคุณภาพหรือไม่.....

เพราะเหตุใด.....

3. การปฏิบัติตนหรือการวางตัวของบัณฑิตระหว่างปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมหรือไม่.....

เพราะเหตุใด.....

4. ท่านคิดว่าบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมีคุณภาพและคุณลักษณะ
 เหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่มากน้อยเพียงใด

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

เพราะเหตุใด.....

5. หลังจากหน่วยงานของท่านได้มีบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามร่วม
 ปฏิบัติงานด้วยนั้น ท่านเห็นการเปลี่ยนแปลงด้านหลักสูตรและการสอนสังคมศึกษาในหน่วยงานของ
 ท่านอย่างไรบ้าง

6. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่านได้รับประโยชน์จากบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษามากน้อยเพียงใด

7. ท่านคิดว่าความรู้ที่บัณฑิตได้รับ เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

8. มีสิ่งใดที่ต้องการเสนอแนะไปยังคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
.....
.....

๑๔๔๑ /๑ ถนนโรงไฟฟ้า
ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากอาจารย์ผู้สอน

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวธัชณา อ่อนบึง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศูนย์ศรีสะเกษ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูพัทธ์ สุทธิสา เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์ต้องอาศัยข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนในระดับนี้ด้วย จึงขอความกรุณาจากท่านในฐานะอาจารย์ผู้สอนหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา ช่วยตอบแบบสอบถามฉบับนี้ เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนข้าพเจ้าภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยพับและเย็บส่งทางไปรษณีย์

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวธัชณา อ่อนบึง)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา รุ่นที่ ๒๒ ศูนย์ศรีสะเกษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๑๔๔๑ /๑ ถนนโรงไฟฟ้า
ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากนิสิต

เรียน นิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวธัชณา อ่อนบึง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศูนย์ศรีสะเกษ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ สุทธิสา เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์ต้องอาศัยข้อมูลจากนิสิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขอให้ท่านช่วยตอบแบบสอบถามฉบับนี้ เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนข้าพเจ้าภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยพับและเย็บส่งทางไปรษณีย์

ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวธัชณา อ่อนบึง)

นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยการศึกษา รุ่นที่ ๒๒ ศูนย์ศรีสะเกษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๑๔๔๑ /๑ ถนนโรงไฟฟ้า
ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามบัณฑิต

เรียน บัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวธัชณา อ่อนบึง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศูนย์ศรีสะเกษ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูพัทธ์ สุทธิสา เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ซึ่งการประเมินในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบผล และปัญหาในการใช้หลักสูตรฯ นอกจากนี้ยังต้องการติดตามบัณฑิตว่าได้มีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด จึงขอให้ท่านในฐานะผู้ร่วมงานของบุคลากรที่มีชื่อข้างล่างนี้

.....

ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความรู้สึกที่เป็นจริง และการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ถือเป็นความลับเฉพาะ และจะไม่เกิดผลเสียหายแก่ตัวท่านแต่ประการใด เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนข้าพเจ้าภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยพับและเย็บส่งทางไปรษณีย์

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวธัชณา อ่อนบึง)

นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยการศึกษา รุ่นที่ ๒๒ ศูนย์ศรีสะเกษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๑๔๔๑ / ๑ ถนนโรงไฟฟ้า
ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม (จากผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา)

เรียน ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวธัชณา อ่อนบึง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศูนย์ศรีสะเกษ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูพัทธ์ สุทธิสา เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ซึ่งการประเมินในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบผล และปัญหาในการใช้หลักสูตรฯ นอกจากนี้ยังต้องการติดตามบัณฑิตว่าได้มีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด จึงขอให้ท่านในฐานะผู้บังคับบัญชาของบุคลากรที่มีชื่อข้างล่างนี้

.....

ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความรู้สึกที่เป็นจริง และการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ถือเป็นความลับ เฉพาะ และจะไม่เกิดผลเสียหายแก่ตัวท่านแต่ประการใด เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนข้าพเจ้าภายใน เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยพับและเย็บส่งทางไปรษณีย์

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวธัชณา อ่อนบึง)

นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยการศึกษา รุ่นที่ ๒๒ ศูนย์ศรีสะเกษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๑๔๔๑ /๑ ถนนโรงไฟฟ้า
ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๐๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม (จากผู้ร่วมงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา)

เรียน ผู้ร่วมงานของบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวธัชณา อ่อนบึง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศูนย์ศรีสะเกษ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2547)” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูพัทธ์ สุทธิสา เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ บุญไชย เป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ซึ่งการประเมินในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบผล และปัญหาในการใช้หลักสูตรฯ นอกจากนี้ยังต้องการติดตามบัณฑิตว่าได้มีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด จึงขอให้ท่านในฐานะผู้ร่วมงานของบุคลากรที่มีชื่อข้างล่างนี้

.....

ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความรู้สึกที่เป็นจริง และการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ถือเป็นความลับ เฉพาะ และจะไม่เกิดผลเสียหายแก่ตัวท่านแต่ประการใด เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนข้าพเจ้าภายใน เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดยพับและเย็บส่งทางไปรษณีย์

ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการตอบแบบสอบถาม

(นางสาวธัชณา อ่อนบึง)

นิสิตปริญญาโท สาขาการวิจัยการศึกษา รุ่นที่ ๒๒ ศูนย์ศรีสะเกษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 21 ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับอาจารย์ผู้สอน

ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	1.00	.63	26	1.00	.46
2	1.00	.43	27	1.00	.56
3	0.80	.54	28	1.00	.71
4	1.00	.50	29	1.00	.61
5	1.00	.48	30	1.00	.76
6	1.00	.46	31	1.00	.52
7	1.00	.53	32	0.80	.60
8	1.00	.58	33	1.00	.49
9	1.00	.59	34	1.00	.65
10	1.00	.64	35	1.00	.45
11	1.00	.43	36	1.00	.65
12	1.00	.65	37	1.00	.54
13	1.00	.44	38	1.00	.44
14	1.00	.63	39	1.00	.87
15	1.00	.52	40	1.00	.63
16	1.00	.89	41	1.00	.45
17	1.00	.44	42	1.00	.66
18	1.00	.48	43	0.60	.90
19	1.00	.88	44	1.00	.43
20	1.00	.62	45	1.00	.75
21	0.80	.45	46	1.00	.57
22	1.00	.43	47	1.00	.43
23	1.00	.77	48	1.00	.50
24	1.00	.56	49	1.00	.49
25	1.00	.68			
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ					.89

ตาราง 22 ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาดัชนี สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับนิสิต

ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	1.00	.53	30	1.00	.84
2	1.00	.45	31	1.00	.74
3	1.00	.73	32	0.80	.82
4	1.00	.53	33	1.00	.53
5	1.00	.60	34	1.00	.50
6	1.00	.50	35	1.00	.45
7	0.80	.65	36	1.00	.51
8	1.00	.55	37	1.00	.53
9	1.00	.58	38	1.00	.64
10	1.00	.49	39	1.00	.73
11	1.00	.77	40	1.00	.52
12	1.00	.35	41	1.00	.62
13	1.00	.26	42	1.00	.67
14	1.00	.61	43	0.60	.85
15	0.60	.47	44	1.00	.35
16	1.00	.65	45	1.00	.48
17	1.00	.60	46	1.00	.92
18	1.00	.51	47	1.00	.45
19	1.00	.51	48	1.00	.53
20	1.00	.60	49	1.00	.44
21	0.80	.52	50	1.00	.44
22	1.00	.55	51	1.00	.49
23	1.00	.62	52	1.00	.52
24	1.00	.59	53	1.00	.91
26	1.00	.54	55	1.00	.55
27	1.00	.48	56	1.00	.61
28	1.00	.51	57	1.00	.74
29	1.00	.51			
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ					.95

ตาราง 23 ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับบัณฑิต

ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	1.00	.40	30	1.00	.79
2	1.00	.52	31	1.00	.43
3	1.00	.31	32	0.80	.33
4	1.00	.84	33	1.00	.54
5	1.00	.37	34	1.00	.42
6	1.00	.34	35	1.00	.47
7	0.80	.43	36	1.00	.52
8	1.00	.62	37	1.00	.46
9	1.00	.56	38	1.00	.66
10	1.00	.67	39	1.00	.43
11	1.00	.37	40	1.00	.44
12	1.00	.36	41	1.00	.62
13	1.00	.37	42	1.00	.82
14	1.00	.48	43	0.60	.73
15	0.60	.61	44	1.00	.53
16	1.00	.64	45	1.00	.56
17	1.00	.36	46	1.00	.36
18	1.00	.72	47	1.00	.71
19	1.00	.28	48	1.00	.89
20	1.00	.38	49	1.00	.43
21	0.80	.54	50	1.00	.30
22	1.00	.28	51	1.00	.27
23	1.00	.42	52	1.00	.78
24	1.00	.33	53	1.00	.90
25	1.00	.94	54	1.00	.73
26	1.00	.43	55	1.00	.53
27	1.00	.44	56	1.00	.48
28	1.00	.54	57	1.00	.73
29	1.00	.50	58	1.00	.85
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ					.88

ตาราง 24 ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต

ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	1.00	.85
2	1.00	.47
3	1.00	.53
4	1.00	.96
5	1.00	.75
6	1.00	.55
7	1.00	.72
8	1.00	.91
9	1.00	.90
10	1.00	.49
11	1.00	.76
12	1.00	.39
13	1.00	.51
14	1.00	.62
15	1.00	.45
16	1.00	.43
17	1.00	.54
18	1.00	.69
19	1.00	.45
20	1.00	.32
21	1.00	.36
22	1.00	.46
23	1.00	.65
24	1.00	.66
25	1.00	.30
26	1.00	.84
27	1.00	.58
28	1.00	.35
29	1.00	.42
30	1.00	.32
31	1.00	.43
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ		.79

ตาราง 25 ค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกที่เข้าเกณฑ์ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
การประเมินการใช้หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2547) สำหรับผู้ร่วมงานของบัณฑิต

ข้อ	\bar{X}	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})
1	1.00	.30
2	1.00	.54
3	1.00	.88
4	1.00	.56
5	1.00	.64
6	1.00	.70
7	1.00	.69
8	1.00	.82
9	1.00	.81
10	1.00	.82
11	1.00	.25
12	1.00	.85
13	1.00	.32
14	1.00	.35
15	1.00	.43
16	1.00	.66
17	1.00	.40
18	1.00	.29
19	1.00	.41
20	1.00	.64
21	1.00	.44
22	1.00	.38
23	1.00	.57
24	1.00	.40
25	1.00	.46
26	1.00	.42
27	1.00	.34
28	1.00	.55
29	1.00	.38
30	1.00	.52
31	1.00	.35
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ		.77

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวธิษณา อ่อนบึง
วันเกิด	วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1441/1 ถนนโรงไฟฟ้า ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000 โทรศัพท์ 08-7955-9273
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ตำบลหนองครก อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ จ.ศรีสะเกษ
พ.ศ. 2543	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จ.ศรีสะเกษ
พ.ศ. 2546	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จ.ศรีสะเกษ
พ.ศ. 2551	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2556	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

